

ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ σελίδες

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΧΡΟΝΟΣ 1ος Νο 1 ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1994 ΔΡΧ. 400

Για όλες εμάς

Οι «γυναικείες σελίδες» είναι πραγματικότητα. Μ' αυτό το πρώτο τους φύλλο μπαίνουν στη ζωή μας. Συνηθίζεται, στην εισαγωγή μιας καινούριας έκδοσης ν' αραδιάζονται λόγια μεγάλα, φιλόδοξα σχέδια. Εμείς θα πούμε απλά, ότι:

Σ' αυτή την εφημερίδα, θα γράφουμε για όλες εμάς. Για τις γυναίκες της Ηπείρου, αλλά και της Ελλάδας και του κόσμου. Γι' αυτές που μετρούν στο εργατικό δυναμικό, και η δουλειά τους αυξάνει τους εθνικούς λογαριασμούς της χώρας, αλλά και γι' αυτές με τα "οικιακά", που η δουλειά τους δεν μετράει πουθενά, δεν πληρώνεται από πουθενά. Γιά τις πολλές, τις χιλιάδες άνεργες, αλλά και για τις κακοπληρωμένες τις ανασφάλιστες, τις "ευέλκτα" εργαζόμενες. Για τις πολλές, που σταυρώνονται κάθε μέρα, να τα προλάβουν όλα. Κι αυτά που θέλουν κι αυτά που δεν θέλουν. Συχνά μονάχα αυτά που δεν θέλουν. Αλλά και γιά τις λίγες, τις δυνατές, που ξεπέρασαν τα φυλετικά τους όρια. Που πέρασαν απέναντι. Για τις παντρεμένες, αλλά και τις ανύπαντρες. Γιά τις χωρισμένες και τις μοναχικές. Για τις μάνες με σύζυγο, αλλά και γι αυτές χωρίς σύζυγο. Για τις θιασμένες και τις κακοποιημένες. Για τις γυναίκες της πατρίδας, αλλά και για τις άλλες, τις κυνηγημένες απ' τις πατρίδες τους.

Σ' αυτή την εφημερίδα θα γράφουμε για τα προβλήματα μας. Τα κάθε λογής προβλήματα μας. Τα εργασιακά μας, τα συζυγικά μας, τα οικογενειακά μας. Αλλά και τα κατάδικα μας, τα ερωτικά μας, τα υπαρξιακά μας. Θα γράφουμε για τα παιδιά μας. Για την αγωνία μας να τα κάνουμε καλύτερα από μας, πιο ελεύθερα από μας. Θ' αναζητούμε μαζί τρόπους να το πετύχουμε.

Σ' αυτή την εφημερίδα θέλουμε να συναντιόμαστε. Να συζητούμε μεταξύ μας. Να συμφωνούμε αλλά και να διαφωνούμε. Να ενημερώνουμε και να ενημερωνόμαστε. Να γνωριζόμαστε. Να συμπληρώνόμαστε. Να μην αλληλοχαριζόμαστε. Να συμπληρωνόμαστε. Να καταγγέλλουμε και να διαμαρτυρόμαστε. Να σμίγουμε, να δυναμώνουμε.

Μ' αυτή την εφημερίδα, θέλουμε ν' αντιπαρεθεθούμε, σ' ότι εμποδίζει την ατομική, την κοινωνική μας απελευθέρωση. Κοινωνικούς και πολιτικούς θεσμούς, κάθε λογής εξουσίες και εξουσιαστές, αναχρονιστικές συνήθειες και ταμπού, την αμάθεια και την καθυστέρηση, την συντήρηση και την υποκρισία.

Αυτή την εφημερίδα θα τη γράφουμε με το μεράκι μας. Πίσω μας, δεν έχουμε, δεν θα έχουμε δυνατούς. Εξουσίες, τοπικές, κεντρικές, κομματικές, οικονομικές. Θα είμαστε εμείς. Ελπίζουμε όχι μόνες. Αλλά και με άντρες συντρόφους. Αυτούς που υπερασπίζονται την ισοτιμία μας. Που κατανοούν το πρόβλημα μας σαν πρόβλημα κοινωνικό, πρόβλημα δημοκρατίας, άρα και δικό τους πρόβλημα.

Αυτά και άλλα θέλουμε. Θα τα καταφέρουμε; Πιστεύουμε ναι. Εμείς, θα κάνουμε ότι μπορούμε γι αυτό.

BANA ΝΤΑΪΚΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ «ΘΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ «ΕΥΡΥΔΙΚΗ»

Οι προσπάθειες των γυναικών να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, συνοδεύτηκε στην ιστορία του νεοελληνικού κράτους και από προσπάθειες γυναικείων εκδόσεων.

Το πρώτο γυναικείο περιοδικό «Η ΘΑΛΕΙΑ» εκδόθηκε το 1867 από τη Πηνελόπη Λαζαρίδου και κυκλοφόρησε για ένα εξάμηνο.

Ακολούθησε η «Ευρυδίκη» (1870-1873) με εκδότρια την Αμαλία Κτενά-Λεοντιάδη και με την συνεργασία του «Ελληνικού φιλολογικού Συλλόγου Κων/πολης».

Η «ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ» με διευθύντρια την Καλλιρόη Παρρέν εκδόθηκε το 1887 και συνέχισε την έκδοσή της μέχρι το 1918. Το 1896 ο σύλλογος «Εργάνη Αθηνά» που ίδρυσε η Σωτηρία Αλιμπέρτη εξέδωσε για δύο χρόνια το περιοδικό «Πλειάς».

Το 1920 το Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων εξέδωσε το περιοδικό «Ελληνίδες» και το 1923 ο σύνδεσμος για τα δικαιώματα της γυναίκας το μηνιαίο περιοδικό ο «αγώνας της γυναίκας».

Στην διάρκεια της Αντίστασης κατά των Γερμανών έχουμε αρκετές εκδόσεις όπως «η φωνή της γυναίκας του Πειραιά», «η Γυναικεία δράση» στην Αθήνα, «Η φωνή της Ρουμελιώτισσας» κ.α.

Την άνοιξη του 1945 ιδρύεται η Πανελλήνια Ένωση Γυναικών και εκδίδει το επίσημο έντυπο της «οι Ελληνίδες».

Το 1946 κυκλοφορεί στην Κρήτη το περιοδικό «Νέα θέση» και στη Θεσσαλονίκη «η εφημερίδα της γυναίκας» έκδοση των γυναικείων συλλόγων της.

Μετά την μεταπολίτευση του 1974 έχουμε διάφορες εκδόσεις των γυναικείων οργανώσεων όπως «για την απελευθέρωση της γυναίκας», «Σύγχρονη Γυναίκα» «ο αγώνας της γυναίκας», «σκούπα».

Σήμερα στην Ελλάδα κυκλοφορούν τα εξής γυναικεία έντυπα.

«Δελτίο της Αδέσμευτης Κίνησης γυναικών». Ο «αγώνας της γυναίκας», «Δελτίο Συν/σμου Ελληνίδων Επιστημόνων», «Δίνη», «Κατίνα», «Νέοι ορίζοντες», «Η ΟΓΕ σας ενημερώνει», «Σύγχρονη Ελληνίδα» «Τελέσιλλα».

διαβάστε

■ Η κρίση των σχέσεων
σε δημόσιο διάλογο.
σελ. 12-13-14

■ Απόπειρες γυναικών
σελ. 3

■ Γυναίκες και πολιτική
σελ. 9

■ Με τις αδελφές των
νοσοκομείων.
σελ. 5

■ Πως γίνεται η εξωσω-
ματική γονιμοποίηση.
σελ. 7

■ Ρεπορτάζ με μαθητές
και μαθήτριες, στα Γιάν-
νινα.
σελ. 22

■ 46 δισ. ώρες απλήρω-
τες.
σελ. 8

■ Η έκτρωση δεν είναι....
αντισύλληψη.
σελ. 11

■ Το φασόν στην Ηπει-
ρο
σελ. 10

■ Δημαρχείο Ιωαννίνων,
ένας αιώνας άντρες.
σελ. 24

■ Ότι δεν ξέρετε για τον
καρκίνο του μαστού.
σελ. 20

■ Εκτός θέματος.
σελ. 24

γράψε
μας

Τώρα εμείς μπηκάμε στο σπίτι σου. Μπορεί να μπούμε και στη ζωή σου. Στείλε μας γράμμα, τηλεφώνησέ μας. Να μας πείς πως σου φάνηκε η εφημερίδα. Να μας υποδείξεις τι θάθελες διαφορετικό. Να μας δώσεις ιδέες για άλλα θέματα.

Είμαστε ανοιχτές σε όλα. Θέλουμε συνεργάτριες και....συνεργάτες.

Οι « Γυναίκες σελίδες » γράφονται για σένα αλλά και από σένα.

Τα κείμενα που θα δημοσιεύουμε θα τα επιλέγουμε με μοναδικό κριτήριο το ενδιαφέρον τους και την ποιότητα τους.

Γνωρίζουμε ότι ξεκινάμε με πολλές ατέλειες και ελλείψεις.

Είμαστε σίγουρες πως γρήγορα θα βελτιωθούμε.....θεαματικά!

Προσδοκούμε στη βοήθεια σου.

Η γυναίκα της βροχής

Αν μπορούσε, ένα δελφίνι να τη πάει θαθεία στον ωκεανό κι ύστερα σε ξένους τόπους
Σ' όλες τις πρωτεύουσες του κόσμου να χαθεί.
Αν μπορούσε να παραμερίσει το θουό και να κοιτάξει μακριά στον ορίζοντα.....
Ολους τους αγαπούσε κι όλοι την πλήγωναν.
Ηθελε συχνά να φωνάξει, όμως στέναζε. Κι ο σκοτωμένος αέρας την πλημμύριζε.
Βρήκε κάτι κιτρινισμένα χαρτιά κι αποφάσισε να ταξιδέψει στο παρελθόν....Πά-
ντα έδινε. Υπάκουη στη μάνα και τον πατέρα. Πιστή στην αναπαραγωγή των α-
ξιών μιας ξεπερασμένης γενιάς. Υστερα πιστή στον εραστή, πιστή στο σύζυγο.
Πιστή και στα κάθε λογής κυρίαρχα μοντέλα.
Σκέφτηκε το σώμα της που δύσκολα μπόρεσε να τ' αγαπήσει . Λάιμαργα μάτια κά-
θε φορά την κορμάτιαζαν. Κι ήθελε τόσο πολύ, γυμνό το κορμί και την ψυχή της
γυμνή, να τα δώσει. Όμως ο φόβος την κλειδώνει.
Τα χρόνια πέραγαν με τεράστια κενά ζωής.
Αφησε τα χαρτιά κι αποφάσισε να ταξιδέψει στο μέλλον. Χαμογέλασε για να διώ-
ξει τον φόβο. Θύμωσε για να γίνει πιο δυνατή. Μελαγχόλησε στη σκέψη των χαμέ-
νων επαναστάσεων. Που τις ακολούθησε και την ξεστράτισαν, αφού πρώτα την
ξόδεψαν.
Σκέφτηκε και τα καινούρια προσκλητήρια. Των δελτίων και των ανακοινωθέντων.
Μελαγχόλησε ξανά και θγήκε στους δρόμους.
Η βροχή καυτή της χάιδεψε τα μαλλιά.
Αν μπορούσε, ένα δελφίνι, να την πάει θαθεία στον ωκεανό κι ύστερα σε ξένους
τόπους.
Σ' όλες τις πρωτεύουσες του κόσμου να χαθεί.

Φ.

Το τέλος και.....η αρχή

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση τέλους. Νιώθω πως αυτός ο «άτιμος» υπολογιστής μου χα-
μογελάει ειρωνικά. Εντάξει φίλε. Ξέρω πως
μπορείς να κάνεις τρελά πράγματα ακόμα,
εσύ και το πρόγραμμά σου. Μόνο που δεν
μου μιλάς. Βγάξεις εκείνο τον απαίσιο ήχο
κάθε φορά που πατάω λάθος κουμπί, μιλά ό-
μως άλλη καμία. Που θα μου πας όμως θα σε
κατακτώ. Δεν σε συμπάθηα και πολύ βέ-
βαια. Όμως πρέπει να βγάλουμε όμορφη τη

κάθε σελίδα. Ετσι δεν είναι; Όμορφη κι ελκυ-
στική για να διαβάζεται ευχάριστα. Κάτι κα-
ταφέραμε νομίζω. Τον άλλο μήνα μπορεί να
κάνουμε και θαύματα.
Θα μου πείς, μετράει η εμφάνιση χωρίς πε-
ριεχόμενο; Ε, εδώ δεν σηκώνω κουβέντα.
Εχουμε ενδιαφέροντα θέματα, τα περισσό-
τερα καλογραμμένα, έχουμε θέματα που εύ-
κολα δεν θα τα βρεί κανείς αλλού.
Εχουμε και ελλείψεις; Σίγουρα. Η πρώτη φο-
ρά είναι δύσκολη. Όμως είναι και γοητευτι-
κή.

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΤΩΡΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΡΙΑ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

«ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ»
ΡΙΖΑΡΗ 27 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 45 500

ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (12 ΦΥΛΛΑ)

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΟΝΟΜΑ

ΟΔΟΣ

ΠΟΛΗ..... Τ.Κ.

ΤΗΛ.....

Κόψτε το κουπόνι και στείλτε το στη διεύθυν-
ση της εφημερίδας μαζί με μια επιταγή 4.000
δρχ.

Η κυοφορία μας

Μήνες βασανίζομαι με την ιδέα!Ελεγα ,είναι ή ιδέα! Αυτούς τους δισεκτους και-
ρούς, έλεγα δεν γίνεται να κάνεις τίποτα άλλο! Μη το ψάχνεις. Ετσι θα χαθείς. Θα μουχλιάσεις. Θα φάς τα σωθι-
κά σου. Για φαντάσου! Συνα-
ξιούχος στα 47. Συγκυρίες τάφεραν έτσι. Αλλά αν σταυ-
ρώσεις τα χέρια χάθηκες.
Και δεν τα σταύρωσα . Πή-
ρα την ιδέα που λέτε κι άρχι-
σα να τη σεργιανώω. Πρώτα
στις κολλητές μου.

Κορίτσια το και το . Μια ε-
φημερίδα θα μας σώσει. Θα
μας μαζέψει, που φιλοσκορ-
πίσαμε. Θα μας θυάλει απ το
λούκι της απομόνωσης. Θα ε-
πικοινωνήσουμε μωρέ. Μέσα
επικοινωνίας δεν λένε; Κι ύ-
στερα θα λέμε τον πόνο μας.
Εκτόνωση πως το λένε. Και
θα στριμόχουμε και κανένα.
Δεν βλέπετε που δε δίνει κα-
νένας σημασία για μας;Ποιος
ασχολείται πια με τις γυναί-
κες,Ακόμα και στις τελευταί-
ες εκλογές οι αθεόφοβοι μα-
ζέχασαν. Πρωτάκουστο. Ση-
μεία των καιρών της παραι-
μής σας λέω. Δεν βλέπετε
που πάμε απ το κακό στο χε-
ρότερο; Κατακτήσεις τσώ-
 χρόνων και τσώων αγώνων
μας τις παίρνουν πίσω.Φύλ-
λο δεν κοινιέται.

Εφημερίδα σας λέω. Ν
θαρρέψουμε. Να θουτάει
τοιμπίδα μας κάθε λογής ε-
ξουσία „Συζυγική, τοπική, κ
ντρική. Και κατα Αθήνα με-
ριά. Υφυπουργείο σου λέ-
νε.Και κατα Νομαρχία μερι-
και κατά Δήμο μεριά. Υστερ-
όλο και κάποια χριστιανή (κα-
λά ντέ και αλλόθρησκη) μπ-
ρει να μας γράψει τον πόνο
της. Να διαμαρτύρεται, να κα-
ταγγέλει, να πληροφορεί.

Κάπως έτσι τα είχα στ-
νού μου, κάπως έτσι τα έλε-
γες στις κολλητές μου , και ας ε-
ναι καλά τα κορίτσια την « ε-
γκάλιασαν» την ιδέα. Κι εκείν-
σαν οι σχεδιασμοί .Κι εκείν-
τα ψυχαναγκαστικά. Π
στην αρχή μ' έπνιγαν. Μ
θομβάρδιζαν όλοι με τα γνό-
στα και δικαιολογημένα. Λ
φτά .Χρειάζονται πολλά λ
φτά .Διαφήμιση, μάρκετιν-
γορα, συνεργάτες, υποψή-
καχυποψίες, εξαρτήσεις
Εκείνο το μάρκετινγκ στο σπ-
μάχι μου έκασε. Καθόλου
δεν το πήγαίνα. Μάρκετιν-
και ιδέες έλεγα δεν γίνεται
Κι ας ήξερα πως στο νουιν-
που ζούμε έτσι γίνεται. Ολ
κρίνονται απ' το περιτύλιγ-
το περιεχόμενο ; Ε, δεν έχ
και τόση σημασία.

Και πέρασε η ιδέα πάνω α-
πό τέτοια και άλλα. Κι έγινε
πράξη. Με αγωνία και μόχθ
πολύ και πολλών. Και τη
κρατάτε στα χέρια σας.Στ
κρίση σας. Μαλακά τα δελ-
σας παιδιά .Θα πονέσει!

απόπειρες γυναικών

Κραυγή βοήθειας

Πάνω από εκατό γυναίκες κάθε χρόνο κάνουν απόπειρες
αυτοκτονίας στην περιοχή των Ιωαννίνων. Πάνω από εκατό οι-
κογενειακά δράματα ξετυλίγονται μακριά από τα φώτα της δη-
μοσιότητας, έξω από τα δελτία των αστυνομικών συμβάντων.
Κορίτσια της εφηβείας και νέες παντρεμένες γυναίκες και μη-
τέρες είναι η μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων. Στα εξωτε-
ρικά ιατρεία των νοσοκομείων με τους γονείς, τους συζύγους,
τους συγγενείς ενίοτε θυμωμένους, πάντα όμως ανήσυχους, α-
μήχανους και "ενοχους", γίνεται η πρώτη απόπειρα σωτηρίας
με την επώδυνη πλύση στομάχου, ή άλλες ιατρικές πρώτες

Ποιά είναι τα αίτια που ο-
δηγούν μια γυναίκα στην από-
πειρα αφαίρεσης του πολυτι-
μότερου αγαθού της ζωής;
Ποιά ρόλο παίζει το οικογε-
νειακό περιβάλλον; Πως συν-
δέονται οι απόπειρες αυτο-
κτονίας με την θέση της γυ-
ναίκας στο κοινωνικό σύστη-
μα;

Είναι η απόπειρα κραυγή
βοήθειας για την γυναίκα;
Σ' αυτά και άλλα ερωτήμα-
τα απαντάει η εφημερίδα μας
φέρνοντας στο φως της δη-
μοσιότητας για πρώτη φορά
στοιχεία επιστημονικής έρευ-
νας που πραγματοποιεί στην
περιοχή των Ιωαννίνων ο ψυ-
χίατρος κ. Βαγγέλης Παππάς.

Οι απόπειρες στα Γιάννενα

Σύμφωνα με τα στοιχεία
της έρευνας στα νοσοκομεία
των Ιωαννίνων έχουν κατα-
γραφεί στη διετία Σεπτέμ-

βριος 1991 έως Σεπτέμβριος
1993 122 απόπειρες αυτοκτο-
νίας από 118 άτομα.(Τα 4 ά-
τομα είχαν και δεύτερη από-
πειρα.) Στα 118 άτομα οι 96 ή-
ταν γυναίκες (ποσοστό 81%)
Εκτιμήσεις που βασίζο-
νται και σε διεθνείς επιστημο-
νικές έρευνες οδηγούν στο
συμπέρασμα ότι στην καλύτε-
ρη των περιπτώσεων μόνο οι
μισές γυναίκες που κάνουν α-
πό τέτοια και άλλα. Κι έγινε
πράξη. Με αγωνία και μόχθ
πολύ και πολλών. Και τη
κρατάτε στα χέρια σας.Στ
κρίση σας. Μαλακά τα δελ-
σας παιδιά .Θα πονέσει!

κών κάθε χρόνο.

Η απόπειρα είναι α- ντίδραση

Όπως μας εξηγεί κατηγο-
ρηματικά ο ψυχίατρος κ. Β.
Παππάς η απόπειρα δεν είναι
στις περισσότερες περιπτώ-
σεις αποτέλεσμα ψυχικής νό-
σου. Είναι αποτέλεσμα μιας
συνειδητής ή ασυνειδητής
προσπάθειας για αντίδραση.

Όπως προκύπτει από τα
δεδομένα της τοπικής έρευ-
νας αλλά και από άλλες έρευ-
νες στην Ελλάδα στη διάρ-
κεια της απόπειρας οι γυναι-
κες που πάσχουν από ψυχική
νόσο είναι 35% και από μόνι-
μη ψυχική νόσο μόνο 15%.

"Θα πρέπει λοιπόν να αν-
ζητήσουμε τα αίτια κυρίως
στις κοινωνικές συνθήκες ζω-
ής της γυναίκας" τονίζει ο κ.
Παππάς.

"Ενα μεγάλο ποσοστό γυ-

ποσοστό που παντρεύτηκαν
σε μικρή ηλικία και που αργό-
τερα κάνουν απόπειρα αυτο-
κτονίας. Εδώ συναντάμε το
φαινόμενο, γυναίκες να βγαί-
νουν από ένα καταπιεστικό
οικογενειακό περιβάλλον με
το γάμο τους και να μπαίνουν
σ' ένα καινούριο καταπιεστι-
κό περιβάλλον.

Φυσικά έχουμε και άλλες
κατηγορίες γυναικών που κά-
νουν απόπειρες σε μεγαλύτε-
ρες ηλικίες. Στις περισσότε-
ρες των περιπτώσεων έχουμε
πάλι αιτίες που έχουν να κά-
νουν με το οικογενειακό και
κοινωνικό περιβάλλον στο ο-
ποίο ζουν. Εχουμε για παρά-
δειγμα χήρες διαζευγμένες
με παιδιά που δεν μπορούν να
ανταπεξέλθουν οικονομικά
σεων μ' ένα οικογενειακό πε-
ριβάλλον που δημιουργεί κα-
ταπίεση κυρίως από το φόβο
της σεξουαλικότητας από την
πίεση για επιτυχία και συμ-
μόρφωση προς τις αξίες των
γονέων. Φυσικά σ' αυτές τις
ηλικίες δεν έχουν αναπτυχθεί
ακόμα οι γνωστικοί τρόποι α-
ντιμετώπισης της ζωής και
αυτό παίζει σημαντικό ρόλο.

Υπάρχει ακόμα μία κατη-
γορία γυναικών σε μεγάλο
ποσοστό που παντρεύτηκαν
σε μικρή ηλικία και που αργό-
τερα κάνουν απόπειρα αυτο-
κτονίας. Εδώ συναντάμε το
φαινόμενο, γυναίκες να βγαί-
νουν από ένα καταπιεστικό
οικογενειακό περιβάλλον με
το γάμο τους και να μπαίνουν
σ' ένα καινούριο καταπιεστι-
κό περιβάλλον.

Κραυγή βοήθειας

Τι είναι τελικά η απόπειρα
αυτοκτονίας μίας γυναίκας;
Είναι μία περιεργή έκκληση
για βοήθεια στην οικογένεια,
στον σύντροφο, στην κοινω-
νία; Όπως μας τονίζει ο κ.
Παππάς σε μεγάλο ποσοστό
είναι μία προσπάθεια για αλ-
λαγή στις διαπροσωπικές
σχέσεις για κατανόηση για

βοήθεια. Μας προειδοποιεί ο-
μως, ότι το ρίσκο είναι μεγά-
λο και ο τρόπος αυτός αντι-
δρασης επικίνδυνος. Ακόμα
και στις ελαφρές περιπτώ-
σεις δεν μπορεί κανείς εκ των
προτέρων να ξέρει τις επι-
πλοκές που θα δημιουργη-
θούν στην υγεία της γυναι-
κας. Χρήση για παράδειγμα
φαρμάκων έστω και σε μικρές
ποσότητες σε κάθε άτομο
που δεν έχει ελεγχθεί ιατρικά
μπορεί να δημιουργήσει σο-
βαρές επιπλοκές.

Κραυγή βοήθειας λοιπόν
οι απόπειρες αυτοκτονίας
των γυναικών.
Πριν όμως απ' την κραυγή
και τις επώδυνες συνέπειες
της, μήπως η οικογένεια, οι
φίλοι ή κοινωνία με τους θε-
σμούς της πρέπει ν' ακούσει
τον ψιθύρο;

Β.Φ

Βία κατά γυναικών (1)

Ξέρετε πως αποδειχνεται
στα δικαστήρια ο βιασμός μιας
γυναίκας, στο Πακιστάν; Μό-
νο με τέσσερις άντρες μάρτυ-
ρες που να το πιστοποιούν.
Αλλά όχι μόνο. Αν τελικά η γυ-
ναίκα δεν καταφέρει ν' απο-
δείξει τον βιασμό, κλείνεται
στη φυλακή για μοιχεία. Αυτή
δηλαδή είναι η βάρβαρη έκδο-
ση του "έ καλὰ τάδελε κι αυ-
τή",που ακούμε στις δικές μας
πολιτισμένες κοινωνίες. Τώ-
ρα αν στα παραπάνω προστε-
θει και το ότι οι γυναίκες που
προσέρχονται στα αστυνομι-
κά τμήματα βιάζονται συχνά
απ' τους ίδιους τους αστυνο-
μικούς, ίσως εξηγείται το γε-
γονός ότι η Πακιστανή πρωθυ-
πουργός Μπενάζιρ Μπούτο
δημιούργησε πρόσφατα ένα
αστυνομικό τμήμα, περιεργο
για τα δεδομένα όλου του κό-
σμου. Ενα αστυνομικό τμήμα
που στελεχώνεται μόνο από
γυναίκες και ασχολείται αποκ-
λειστικά μόνο με γυναίκες.
Ποιοί βλέπουν στη κίνηση αυ-
τή της Μπούτο ένα φτηνό
συμβολισμό, ένα φιάσκο, έλε-
γε η "Καθημερινή" της 3ης
Μάρτη που ανέφερε το γεγο-
νός. Αδικο έχουν; Χωρίς να
πειράξεις τίποτα απ' τις δομές
της καθυστερημένης μου-
σουλμανικής ανδροκρατικής
κοινωνίας σου κ. Μπούτο τι να
σου κάνουν μια χούφτα αστυ-
νομικές;

Βία κατά γυναικών (2)

Σαράντα χιλιάδες κακοποι-
ημένες γυναίκες εισάγονται
κάθε χρόνο για νοσηλεία σε
νοσοκομεία του Ισραήλ. Το
1991 σκοτώθηκαν από μέλη
της οικογένειας τους 40 γυ-
ναίκες, το 1992 22 γυναίκες
και τους εννιά πρώτους μήνες
του 1993 16 γυναίκες. Το ένα
τρίτο των μηνύσεων που κα-
τατίθεται στην αστυνομία για
την άσκηση βίας εναντίον γυ-
ναικών αφορά νέες ηλικίας
από 12 έως 17 ετών. Συνολικά
μία Ισραηλινή στις δέκα κακο-
ποιείται από τον σύζυγό της ή
άλλο πρόσωπο του οικογενει-
ακού της περιβάλλοντος. Τα
παραπάνω περιέχονται σε έκ-
θεση της Ισραηλινής ένωσης
γυναικών.

ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Παντα το πρώτο όνομα στο ανδρικό και
γυναικείο παπούτσι
Ποιότητα και γούστο
ΠΕΤΡΙΔΗΣ

15 χρόνια κοντά σας
Καπλάνη 4 Γιάννενα τηλ. 23748

σκέφτομαι και γράφω

Το δέντρο

Στην κουζίνα μά μωρα και νερο-χύτες είναι γεμάτα απλута πιάτα, ταψία, κατσαρόλικα, τάπερ, και σάλτσες, ψάρια, σαλάτες, αυγά... Το πληντύριο πιάνων χαλασμένο από μέρες. Στέκω και κοιτώ, δεν ξέρω από που ν' αρχίσω! Μυρίζει ξύδι... ή χαλασμένο; Στέκω ακόμα αφηρημένα. Τελικά παίρνω την απόφαση! Κλείνω την πόρτα της κουζίνας.

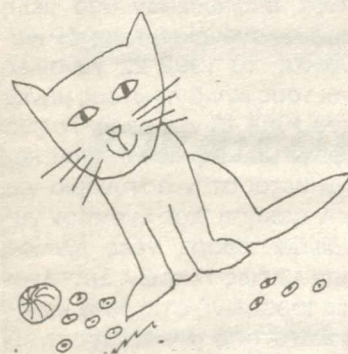
Στο σπίτι είμαι μόνη. Κατευθύνομαι στο...σαλόνι. Εκεί καμαρώνει όπως τόχει συνηθίσει τόσο καιρό τώρα, το χριστουγενιάρικο μας δέντρο! Τα φώτα του σβυστά (να μη μας το βλέπουν κι απ' έξω). Τα χαμηλότερα στολίδια, γιρλάντες και κεράσια και αγγελούδια τάχει κατεβάσει η γάτα μας. Τελευταία βαρεθήκαμε και δεν της κλείνουμε τις πόρτες του σαλονιού. Να η εκαιρία λοιπόν. Κατεβάζω τα κουτιά να μαζέψω τα στολίδια. Οι μπάλες σε χαρτοπετσέτες τά φωτάκια με προσοχή. Χρειάστηκε και η σκάλα. Δύο ώρες πέρασαν! Γέμισα σκόνη στα χέρια και στα ρουθούνια. σχεδόν δύο μήνες αδεσκόνηστα! Το σαλόνι είναι γεμάτο κουτιά, χαρτιά, σκόνη και σκουπίδια. Το δέντρο θαμπό, μάλλον από τη σκόνη, άσχημο! Ελάχιστα ακόμη παιχνίδια πάνω του. Η γάτα χαιρείται. Τόσα ενδιαφέροντα πράγματα γύρω της και γύρω μου...

Για πότε βρέθηκα με παπούτσια μπουφάν και κλειδιά δεν κατάλαβα.

Αισθάνθηκα μόνο να χαμογελώ καθώς σκεφτόμουν τους στίχους του Σουρή:

"Μια κλοτσιά στον τέντζερη χύθηκαν τα λάχανα κι η γριά τραγουδάει..."

και βρόντηξα την εξώπορτα...

Ράνια

**SUPER
MARKET**

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Σε συμφέρει

Σου προσφέρει

Πάντα τα Πάντα

στις καλύτερες τιμές

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Από το 1925 κοντά σας

28ης Οκτωβρίου 33 τηλ. 26634
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ο ι σ ω φ ε ρ ί ν ε ς

Οδηγείτε; Εάν είστε γυναίκα εργαζόμενη και μητέρα κακώς. Έχετε την αίσθηση ότι είστε χειραφετημένη, ότι έχετε ανεξαρτησία κινήσεων, ότι μπορείτε να πάρετε το τιμόνι στα χέρια και να πάτε όπου θέλετε;

Κάνετε λάθος.

Γιατί δεν πηγαίνετε ποτέ ή σχεδόν ποτέ εκεί που θέλετε. Πηγαίνετε εκεί που "χρειάζεται". Στα αγγλικά και το κολυμβητήριο των παιδιών στο Super Market, στο ζαχαροπλαστείο, στο φαστφουντάδικο. Στη δουλειά σας ίσως. Ίσως και για να εξυπηρετήσετε κάποιους φίλους συγγενείς, γνωστούς.

Και όταν τελειώσετε αυτά τα δρομολόγια, μπορείτε να απολαύσετε την ελευθερία κίνησης που σας δίνει το αυτοκίνητο. Εάν βέβαια δεν έχετε να μαγειρέψετε, να καθαρίσετε το νεροχύτη, να βάλετε πλυντήριο ή να σιδερώσετε ή να διαβάσετε τα παιδιά!

Δεν οδηγείτε; Εάν είστε γυναίκα εργαζόμενη και μητέρα μάλλον είστε τυχερή. Εάν βέβαια υπάρχει αυτοκίνητο και άλλος οδηγός στην οικογένεια.

Σε κάθε άλλη περίπτωση κακώς δεν οδηγείτε. Γιατί το αυτοκίνητο δεν αποτελεί μόνο μέσο

εξυπηρέτησης. Αποτελεί και μέσο ελευθερίας. Τα διπλώματα φίλες μου, που μένουν στα συμπόρια δεν τα αφήσατε γιατί τα θεωρήσατε περιττά. Κάποιος πρόθυμος σύζυγος σας πηγαίνει στη δουλειά σας ή τα παιδιά στα μαθήματά τους. Η κάποιοι άλλοι σας τονίζουν συνεχώς τα κυκλοφοριακά χάος, το stress του οδηγού, τους κινδύνους της ασφάλτου τις δυσκολίες της οδήγησης και την πλεονεκτική σας θέση εάν ποτέ δεν πιάσετε στα χέρια σας το τιμόνι. Κας έχετε ακόμη και πανεπιστημιακό πτυχίο.

Η αποθάρυνση είναι παλαιά και δοκιμασμένη τακτική για να μας αποτρέψουν να διευθετούμε τα όρια της ανεξαρτησίας μας. Γιατί το να οδηγείς σου δίνει μια θαυμάσια αίσθηση ελευθερίας. Γιατί ελαχιστοποιείται η εξάρτηση των κινήσεων σου από τους άλλους. Γιατί, εάν θέλετε, το αυτοκίνητο παύει να αποτελεί μέσο επιβουλής εξουσίας πάνω σας και γίνεται βήμα χειραφέτησης.

Κάθε πράγμα έχει πολλές όψεις: Διαλέγετε και παίρνετε.

Δάφνη

Από την Ευρωπαϊκή

Καμπάνια

του δικτύου

εμπειρογνημώνων

της COMMISSION

«ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ»

ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ - ΑΝΔΡΩΝ
ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 1994

Μπορείτε να φανταστείτε έναν κόσμο με 81% μπιτσιπάδες και 19% μαμιάδες;

ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ - ΑΝΔΡΩΝ
Ευρωεκλογές 1994

Γιατί κάθε ποτήρι που πινέει νερό εμείς το 81% του κοινοβουλίου;

ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ - ΑΝΔΡΩΝ
Ευρωεκλογές 1994

Πάλι δυο νυχτέρια;

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΜΕ ΤΙΣ ΑΔΕΛΦΕΣ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

-Βγήκε το πρόγραμμα, Τι είμαι αυτή τη βδομάδα; Πάλι δυο νυχτέρια;

-Απόγευμα - πρωί και νύχτα ρεπό και πάλι τα ίδια

-Όλες τις γενικές είμαι απόγευμα. Δεν θα σταματήσω με λιπτό με τον κόσμο που έχει αυτό τον καιρό.

-Γιατί πότε δεν έχει κοσμο; Σκέψου τι γίνεται όταν έχουμε αδείες. Τουλάχιστον τώρα είμαστε όλες.

-Εκτός αν αρρωστήσει καμιά μας.

-Ωχ εγώ την Τετάρτη δεν μπορώ, ποιά θα βρώ να με αλλάξει;

Η συζήτηση στο γραφείο των εξωτερικών ιατρείων έκτακτων περιστατικών του "Χατζηκώστα". Θα μπορούσε να γίνεται σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα του Χατζηκώστα ή της Δουρούτης. Τα λόγια θα μπορούσαν να ειπωθούν από μία από τις 976 αδελφές τριετούς ή διετούς φοίτησης ή βοηθούς θαλάμου. Θα μπορούσαν να ειπωθούν από τις μαιές ή τις καθαρίστρες. Από αυτές τις γυναίκες ή τους λιγοστούς άνδρες που δουλεύουν με βάρδιες όλο το 24ωρο σε ένα από τα δύο Νοσοκομεία.

Παρακολουθήσαμε πολλές συζητήσεις. Ακούσαμε τα παράπονα για τα προγράμματα για την έλλειψη προσωπικού, για την κούραση. Ακούσαμε για τις προστριβές με τους συνοδούς -παράλογα μερικές φορές δεν προλαβαίνω να κοιμηθώ τους- για τα τραγικά πε-

ριστατικά που αντιμετωπίζουν συχνά.

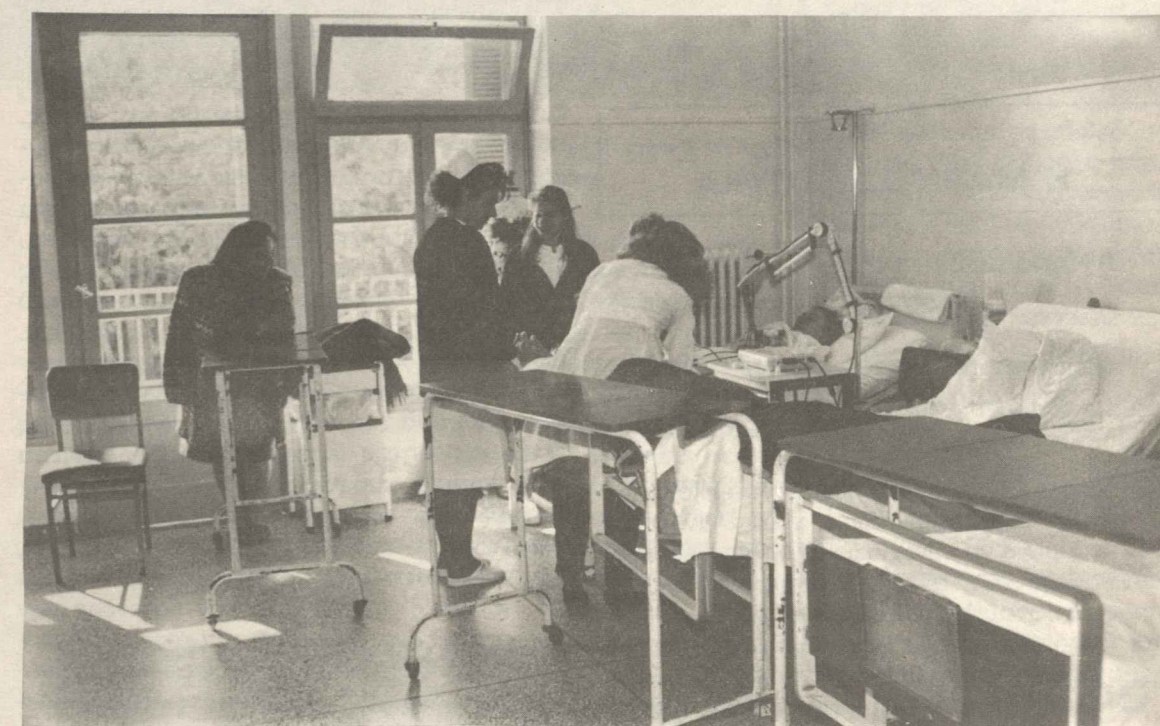
Είδαμε την αγωνία, το άγχος, τους τους κύκλους κάτω απ'τα μάτια. Ζήσαμε, λίγο, τις συγκρούσεις μικρές ή μεγάλες μεταξύ τους με το υπόλοιπο προσωπικό, με τους γιατρούς, με τους άνδρες συναδέλφους τους. Είδαμε την κληρονομία, τον συντονισμό, και την αποτελεσματικότητα πάνω στο "Βαρύ περιστατικό". Τα είδαμε και τα εκτιμήσαμε. Θελήσαμε όμως να δούμε και κάποια άλλα πράγματα. Αναζητήσαμε πίσω από την αδελφή την νέα κοπέλα, τη παντρεμένη, την μητέρα, την γυναίκα με τα είκοσι χρόνια υπηρεσίας. Προσπαθήσαμε να προσεγγίσουμε αυτή την πλευρά. Μιλήσαμε με πολλά κορίτσια.

Χριστίνα. "Κάνω μόνο απόγευμα. Το πρωί κρατάω το παιδί. Γυρνάει ο άνδρας μου το μεσημέρι για να φύγω εγώ. Είναι πολύ μικρό ακόμα για να πάει στον παιδικό. Γιαγιάδες δεν υπάρχουν. Ετσι μοιράζουμε το ωράριο"

-Και πότε βλέπεστε;

"Από νύχτα σε νύχτα. Την ημέρα σχεδόν ποτέ"

Καίτη. "Τα παιδιά μου είναι μεγάλα. Έχω τέσσερα κάνω πλήρες ωράριο απόγευμα 3-11 πρωί 7.30-3.00, νύχτα 11-7. Όταν φεύγω από δω πάω στο νεροχύτη. Μαγειρεύω ψωνίζω. Όσο και να βοηθάει ο άνδρας μου και τα παιδιά δεν σταματάω στιγμή. Μερικές φορές δεν προλαβαίνω να κοιμηθώ καθόλου. Περιμένω τα

ρεπό να παρω μια ανασα"

Λένα "Εσένα σε βοηθάει ο άνδρας σου. Εμένα δεν κάνει τίποτε. Τα θέλει όλα έτοιμα. Φαγητό, πιάτα, ρούχα, ψώνια τα πάντα. Ευτυχώς με βοηθάει λίγο η μαμά μου, κρατάει τα παιδιά. Εάν δεν βοηθούσε και ο άνδρας δεν μπορεί η γυναίκα να τα προλάβει όλα και ιδίως με τέτοια δουλειά σαν την δική μας. Τα ίδια λεφτά φέρνουμε στο σπίτι θάπρεπε να μοιραζόμαστε και τις ευθύνες και την κούραση"

Αλίκη "Υπάρχουν εδω μέσα συνάδελφοι, νέα παιδιά που έχουν τα ίδια προβλήματα με μας. Φεύγουν και αυτοί από τη νύχτα για να κρατήσουν τα παιδιά να πάει η γυναίκα τους για δουλειά. Όταν δουλεύουν και οι δύο στο Νοσοκομείο η κατάσταση είναι απελπιστική"

Μαρία "Αυτό που κυρίως με κουράζει εμένα είναι το κυκλικό ωράριο, θα προτιμούσα να κάνω το ίδιο ωράριο όλη τη βδομάδα. Δεν μπορώ να προγραμματίσω τίποτε. Χάνω τον ύπνο μου. Η δουλειά μας έχει ευθύνες. Δεν επιτρέπονται λάθη ή παραλείψεις. Πρέπει ναμαστε συνεχώς στο πόδι να είμαστε ευγενικές με τους ασθενείς, να μην εκνευριζόμαστε με τους συνοδούς, να μην θιγόμαστε από τις φωνές των γιατρών. Δεν είναι καθόλου εύκολο να τα αντιμετωπίσεις όλα"

Χαρούλα "Τίνα πούμε κι εμείς οι καθαρίστρες βρέ κορίτσια; Μπορεί να μην έχουμε τις δικές σας ευθύνες αλλά δεν στεκόμαστε λιπτό. Είμαστε λίγες, όλοι μας φωνάζουν και εμείς τρέχουμε και δεν προλαβαίνουμε. Μία καθαρίστρια για κάθε βάρδια στην παθολογική, ολόκληρη πιτέρυγα με τόσο κόσμο. Τουαλέτες σκουπίδα συνεχώς, γραφεία, νύχτα στα έκτακτα, καθαρίζουμε και τα τακτικά. Και μήπως φαίνεται η δουλειά μας, εμείς όλη την ώρα με την σφου-

γκαρίστρα στο χέρι. Πριν στεγνώσει το δάπεδο περνάει ο κόσμος, ξαναλερώνεται. Κι εμείς έχουμε κυκλικό ωράριο. Το καλοκαίρι με τις άδειες μπορεί να κάνουμε και τέσσε-δρεςσυναδέλφους. Παρόλο που συχνά μας τσιγκλάνε, ζούν κι αυτοί κάτω απ' τις ίδιες συνθήκες κι έχουμε πολλά κοινά προβλήματα. Διεκδικούμε τα δικαιώματά μας. Αγωνιζόμαστε να λυθούν οικονομικά και θεσμικά προβλήματα"

Ελευθερία "Κορίτσια εγώ έχω 18 χρόνια υπηρεσία και κάνω και πρωί και απόγευμα. Δεν φτάνουν τα τμήματα για να μπορούμε όλες οι παλιές να κάνουμε μόνο πρωί. Σκευθείτε την κούραση, μετά από τόσα χρόνια, την ψυχολογική, όχι μόνο την σωματική. Έχετε κι εσείς τα προβλήματα σας αλλά και μες τα δικά μας"

Γιάννα "Ελευθερία μου δικό έχεις αλλά σκέψου και μας που είμαστε ανύπαντρα κορίτσια. Κάθε Χριστούγεννα, Πάσχα η γιορτή εμείς είμαστε μέσα γιατί δεν έχουμε οικογενειακές υποχρεώσεις. Και πότε να προλάβουμε να δημιουργήσουμε; Πρέπει ναχει πολλή υπομονή ένας άνδρας για να αντέξει τους δικούς μας ρυθμούς ζωής"

-Αλήθεια κορίτσια, για τον εαυτό σας βρίσκετε ποτέ καιρό;

Χαμόγελο

Μαρία. "Με την ψυχή στο στόμα να ντυθούμε, να προλάβουμε, στο μπάνιο, βιαστικά διάχνουμε από πάνω μας τον ιδρώτα, τη σκόνη, τα αίματα για να μην κολησούμε τίποτε τα παιδιά μας. Χρόνο για άλλες ασχολίες ελάχιστο. Καμιά φορά βρίσκομαστε μεταξύ μας για έναν καφέ, για να παίξουν τα παιδιά. Προγραμματίζουμε τη ζωή μας κάθε βδομάδα με βάση το πρόγραμμα της δουλειάς. Πολλές από μας ζητούν μετάθεση γιατί δεν αντέχουν βιολογικά. Αλλάζουμε τμήματα για να ξεκουραστούμε λίγο με την σειρά και περιμένουμε να περάσουν τα χρόνια να πάμε σ'ένα τμήμα με πρωινό ωράριο μόνο.. Να ζήσουμε όπως οι άλλοι άνθρωποι. Αν δεν έ-

χουν δουλειά και οι παλιότερες! Και τότε είχαν κι άλλα προβλήματα. Τότε μας υποτιμούσαν και σαν κλάδο και σαν γυναίκες. Τώρα τουλάχιστον σέβονται τη δουλειά μας και μας αναγνωρίζουν την προσφορά.

Την αγαπάτε τη δουλειά σας;

Αλίκη «αν δεν την αγαπούσαμε δεν θ' αντέχαμε. Δενόμαστε μεταξύ μας, με το τμήμα μας με τους γιατρούς. Δενόμαστε και με τους ανδρεςσυναδέλφους. Παρόλο που συχνά μας τσιγκλάνε, ζούν κι αυτοί κάτω απ' τις ίδιες συνθήκες κι έχουμε πολλά κοινά προβλήματα. Διεκδικούμε τα δικαιώματά μας. Αγωνιζόμαστε να λυθούν οικονομικά και θεσμικά προβλήματα"

Κορίτσια σας ευχαριστούμε

-Αδελφή. ο ορός στο 5 τελίωσε.

-Αδελφή, η γιαγιά στο 11 στο 2ο κραβάτι είναι ανύσηχη.

-Αδελφή ο πατέρας μου στο 7 πονάει.

-Αδελφή, τελείωσε το οξύγόνο στο 8.

-Αδελφή τι ώρα θα κάνουν επίσκεψη οι γιατροί, θέλω να ρωτήσω για τη μάνα μου.

-Αδελφή θα με βοηθήσετε να αλλάξω τη γιαγιά στο 18;

-Αδελφή τι ώρα θα κάνετε νοσηλεία;

-Αδελφή κάνε μια Αποτε στον.....

-Αδελφή, αδελφή, αδελφή. Εκατοντάδες άνθρωποι καθημερινά απαιτούν την εργρηγορή, την προθυμία, το χαμόγελο, την ενθάρυνση, το χιούμορ. Στερούν το δικαίωμα της παράληψης, της κούρασης, της καθυστέρησης, της κατάρτισης.

Η άσπρη μπλούζα επιβάλλει τους δικούς της κανόνες. Η γυναίκα, η κάθε ξεχωριστή γυναίκα, θα φύγει τρέχοντας μετά το θωρο για ένα άλλο θωρο στον παραδοσιακό της ρόλο της νοσοκόμας, της μάνας της συζύγου.

Γεια σας κορίτσια. Σίγουρα θα τα ξαναπούμε.

MOSKETTO

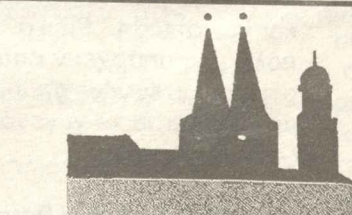
BAR - RESTAURANT

Γεύσεις που αγγίζουν τ' όνειρο...

Δομπόλη 15-17 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. 40397

Τώρα οι γεύσεις μας
και στο σπίτι σας
μ' ένα τηλεφώνημα

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Ολιγομελή τμήματα

υπεύθυνη διδασκαλία

Σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα

Χριστοδασίλη 8 τηλ. 29555

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ο Σεξισμός είναι δίπλα μας!

Μ' αφορμή ένα ασήμαντο, από πρώτη ματιά, περιστατικό

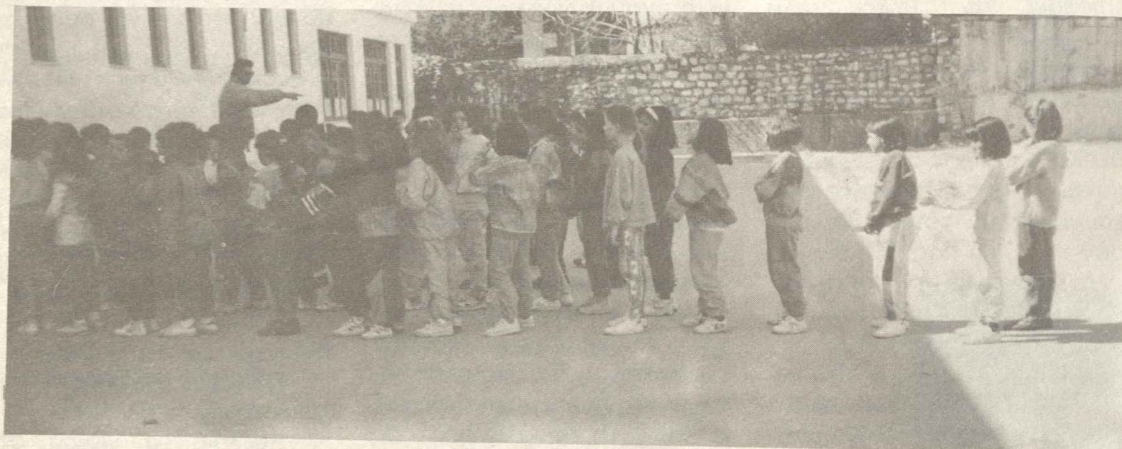
Γράφει
Η ΜΑΡΙΑ ΓΚΑΣΟΥΚΑ

**Αγόρια καθείστε!
Κορίτσια σφουγγαρίστε!**

Μάλιστα έτσι ούρλιαζε γεμάτος πάθος στη βεράντα του σπιτιού μας ο οκτάχρονος γιός μου, μαθητής της Γ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου.

Όσοι τον άκουγαν, χαμογέλουσαν καμαρώνοντας τον κι ο γείτονας απ' το διπλανό σπίτι τον ενθάρυνε να συνεχίσει. Ποιός δεν ξέρει την αντιπάθεια των αγοριών αυτής της ηλικίας προς τα συνομήλικα κορίτσια, καθώς επίσης και την ανθολογία των συνημάτων που εκτοξεύονται με φανατισμό κι από τις δύο πλευρές!

Ετσι θεωρήθηκε "φεμινιστική" (βλέπε εκκεντρική) υπερβολή η ανησυχία μου γιά το γεγονός και η αντίδραση μου. (φώναξα τον κανακάρι μου και του έκανα τη δέουσα συζήτηση.)

Το περιστατικό όσο γραφικό ή τυχαίο κι αν χαρακτηριστεί, βάζει σε σοβαρές κι όχι ιδιαίτερα αισιόδοξες σκέψεις μία/ένα υποψιασμένη/νο παρατηρήτρια/τη, σχετικά με την πορεία της σεξιστικής ιδεολογίας και το μπόλιασμα μ' αυτή των παιδιών απ' τη πιο τρυφερή τους ηλικία.

Το ανώδυνο, χαριτωμένο σύνθημα των οκτάχρονων αγοριών αποτελεί - μας αρέσει ή όχι, μας ενοχλεί ή όχι- έκφραση εκείνου του αόρατου τρομερού μηχανισμού αναπαραγωγής και διαίχισης των μύθων και των πρακτικών (που απορρέουν απ' αυτούς ακριβώς τους μύθους), που περιβάλλουν την σχέση εξουσίας-υποταγής μεταξύ των φύλων.

Με το χιούμορ, δήθεν, με την κοροϊδία και την γελοιοποίηση στην πραγματικότητα, περνάει από στόμα σε στόμα κι από γενιά σε γενιά η συκοφαντήση και ο διασυρμός των γυναικών, μαζί με την επιβεβαίωση του παραδοσιακού κοινωνικού τους ρόλου.

Όταν οι οκτάχρονοι φωνάζουν τέτοια συνθήματα χωρίς να αμφιβάλουν για την ορθότητα τους- και γιατί άλλωστε; Μήπως υπάρχουν παι-

διά και στις προοδευτικές ακόμα οικογένειες, που να μην έχουν δει τη μητέρα τους να σφουγγαρίζει, ενώ ο πατέρας παρακολουθεί τηλεόραση; Όταν οι οκτάχρονοι επιβραβεύονται για την πονηρία και την "θηλυκή" τους υποκρισία. Όταν ενθαρρύνονται να "σκέρτσα" σαν φυσικές ιδιότητες του φύλλου τους, όταν το σχολικό περιβάλλον-εκπαιδευτικό πρόγραμμα, βιβλία, παιχνίδια, εκκλησιασμός κλπ.- εξακολουθεί ν' αναπαράγει τα κυρίαρχα πρότυπα ως φυσική συνέχεια της καθημερινής οικογενειακής πραγματικότητας (κατανομή των ρόλων στα πλαίσια της κι αποφασιστική παρέμβαση των ηλικιωμένων μελών), όταν η τηλεόραση εισβάλλει βιάζοντας τις παιδικές ψυχές από κάθε άποψη, ε τότε είναι απόλυτα κατανοητό γιατί οι παιδικές-εφηβικές απόψεις για την κατανομή των ρόλων στην οικογένεια και την κοινωνία διέπονται από βαθύ σεξισμό και διαφέρουν από ελάχιστα ως καθόλου απ' αυτές των προηγούμενων γενιών, όπως δείξει και η πρόσφατη σχετική έρευνα του παιδαγωγικού τμήματος του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Δυστυχώς για τον πολιτισμό μας η σταθερότητα στην διαιώνιση αυτών των προτύπων και των αξιών της ανδροκεντρικής μας κοινωνίας είναι πραγματικά αξιοθαύμαστη κι η ιστορική της αντοχή μοναδική.

Στην αυγή του 21ου αιώνα οι διαφοροποιήσεις είναι μικρές κι η βραδύτητα κίνησης της κοινωνίας προς την κατεύθυνση της κατάργησης των ιεραρχιών ανάμεσα στα φύλα απίστευτη.

Κι αναρωτιέμαι. Να υπήρξε άραγε έστω και μία δασκάλα-κι ίσως και δάσκαλος γιατί όχι;- που μ' ερέθισμα τέτοιου είδους κραυγές κι αντιπαραθέσεις ανάμεσα στις/ στους μικρές/ους μαθήτριες/ες της να επωφεληθήκε και να τους μίλησε- με τον τρόπο που μόνο οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να πλησιάσουν και να επηρεάσουν τις παιδικές ψυχές, για το μεγάλο πρόβλημα των σχέσεων ανάμεσα στα φύλα, ανάμεσα στους ανθρώπους ανεξάρτητα φυλής, εθνικότητας, θρησκευματοξιδεολογίαςκλπ. Πολύ αμφίβολο.

*Η ΜΑΡΙΑ ΓΚΑΣΟΥΚΑ είναι πολιτική επιστήμων, υπεύθυνη ισότητας στο Υπ. Εμπορίου.

**SCUOLA ITALIANA
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΤΑΛΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ**

Υπεύθ. Σπουδών **ΛΙΑΝΑ ΤΣΙΟΒΑ**
ΕΙΔΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
χειμερινά και καλοκαιρι νά εντατικά τμήματα
Ν. Ζέρβα & Σαλαμίγκα 1 τηλ. 77188
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

«αρσενική» γλώσσα

Πόσοι άραγε ξέρουν ότι η γλώσσα αντανακλά παραστατικά την ανισότητα των φύλων;

Πόσοι όταν μιλούν, σκέφτονται ότι υποτιμούν (και χωρίς ίσως να το θέλουν ή να το πιστεύουν) το γυναικείο φύλο;

Πόσοι, ακόμη κι αυτοί που έχουν συνειδητοποιήσει αυτήν την αλήθεια μπορούν εύκολα να διορθώσουν τους στερεότυπους τρόπους ομιλίας και να χρησιμοποιούν εξίσου και τα δύο γένη στο λόγο;

Καί γιά όσους θεωρούν όλα τα παραπάνω "φεμινιστικές" υπερβολές άς σκεφτούν πώς μιλούν όταν απευθύνονται σε μεικτό κοινό. Πέρα απ το αρχικό, ευγενικό, "κυρίες και κύριοι", "φίλες και φίλοι" στην συνέχεια επικρατεί το αρσενικό γένος αυτό που απο το δημοτικό κιόλας μάθαμε πως είναι το πρώτο γένος.

Στην τάξη μου έχω 15 μαθήτριες και ένα μαθητή. Κι έπιασα πολλές φορές τον εαυτό μου ν' απευθ υνομαι σ' αυτό το συντριπτικά θηλυκό κοινό με αρσενι-

κούς προσδιορισμούς "ποιός θα πει μάθημα;" γράψατε όλοι;" Κι ακόμα χειρότερα έπιασα τον εαυτό μου να δυσκολεύεται να χρησιμοποιήσει το "ποιός ή ποιά", "όλοι και όλες".

Βέβαια, μπορεί κανείς ν' αρχίσει να διορθώνει τη γλώσσα, αν μέσα στη συνείδηση του ή πολύ περισσότερο μέσα στην κοινωνία δεν έχουν εκλείψει οι αντιλήψεις για την κατωτερότητα του "δεύτερου" φύλου;

Δεν το πιστεύω. Οι σκέψεις αυτές έχουν ένα πολύ απλό στόχο, να δείξουν μία ακόμη πλευρά της ανισότητας των φύλων, να ευαισθητοποιήσουν τους ήδη ευαισθητοποιημένους και να προκαλέσουν όσους δεν σκέφτηκαν ότι το "όλοι" περιέχει σίγουρα όλους και όλες, αλλά όχι σότιμα.

ΑΛΙΚΗ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

*Η Α. Παπαχρήστου είναι φιλόλογος

ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ

Γράφει
Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΜΠΑΣΙΚΑΣ

Πολλά ζευγάρια αντιμετωπίζουν την αδυναμία τεκνοποίησης για διάφορους λόγους. Σύγχρονες μέθοδοι και νέες θεραπείες αυξάνουν τις ελπίδες των ζευγαριών αυτών να αποκτήσουν ένα παιδί, μέθοδοι και θεραπείες που έγινε δυνατόν να εφαρμοστούν μετά την αλματώδη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια της τεχνολογίας και της επιστημονικής έρευνας. Εφαρμόζονται σήμερα ευρύτερα και γιατί τα ζευγάρια αισθάνονται λιγότερο να τα "καταπιέζει" ο κοινωνικός περίγυρος ή και γιατί ενδιαφέρονται λιγότερο για το "τι θα πούν οι άλλοι". Έχουμε σήμερα καλύτερα αποτελέσματα γιατί το πρόβλημα είναι του ζευγαριού και όχι μόνο της γυναίκας. Τα αίτια μπορούν να προέρχονται τόσο από τη γυναίκα, όσο και από τον άνδρα και σε ποσοστά, που κεινόνονται, περίπου στα ίδια επίπεδα, όπως έχει δείξει η έρευνα.

Μια από τις μεθόδους αυτές είναι η εξωσωματική γονιμοποίηση που άρχισε να εφαρμόζεται με επιτυχία από το 1978 και η οποία με την πάροδο του χρόνου βελτιώθηκε σημαντικά και σήμερα με την σωστή εφαρμογή διαφόρων παραλλαγών της μας δίνει ικανοποιητικά ποσοστά επιτυχίας.

Η επιτυχία της μεθόδου εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, μερικοί από τους οποίους είναι:

- Η συντροφική σχέση της γυναίκας και του άντρα και από κοινού λήψη της απόφασης να ακολουθήσουν ένα πρόγραμμα εξωσωματικής γονιμοποίησης.

- Η άριστη σχέση ζευγαριού με το γιατρό τους, που πρέπει να είναι σχέση εμπιστοσύνης.

- Το άριστα ειδικευμένο στη μέθοδο προσωπικό και βέβαια το άρτια εξοπλισμένο εργαστήριο του κέντρου όπου θα γίνει η εξωσωματική γονιμοποίηση.

- Η πλήρης και ολοκληρωμένη ενημέρωση του ζευγαριού για τη μέθοδο που θα εφαρμοστεί.

Πολλά ζευγάρια διακατέχονται από φόβους ότι μπορεί να γεννηθεί με τη μέθοδο αυτή μη φυσιολογικό παιδί, ότι έχει ψυχικό κόστος, μικρές πιθανότητες επιτυχίας, υψηλό οικονομικό κόστος κ.λ.π. Οι φόβοι αυτοί είναι εντελώς αδικαιολόγητοι και εκλείπουν όταν το ζευγάρι ενημερωθεί επαρκώς για την μέθοδο της εξωσωματικής γονιμοποίησης. Η συνε-

χής επαφή με τον γιατρό και τα μέλη της επιστημονικής ομάδας του κέντρου, από την έναρξη της θεραπείας μέχρι και το τέλος της διαδικασίας, κρίνεται απαραίτητη και βοηθά στο να απαντηθούν ερωτήματα και απορίες και στο να στηριχτεί ψυχολογικά το ζευγάρι, κάτι που είναι εξαιρετικά απαραίτητο. Όσο για το οικονομικό κόστος, αυτό δεν είναι απαγορευτικό για τα ζευγάρια, καλύπτεται όλο και περισσότερο από τα ταμεία και η δημιουργία τέτοιων κέντρων στην επαρχία απαλλάσσει από έξοδα μετακίνησης.

Ενα πρόγραμμα εξωσωματικής γονιμοποίησης περιλαμβάνει τα εξής βήματα: 1) λήψη λεπτομερούς ιστορικού του ζευγαριού, εργαστηριακές εξετάσεις, 2) θεραπεία, 3) παρακολούθηση του κύκλου, 4) ωολήψια και λήψη σπέρματος, 5) γονιμοποίηση, 6) εμφυσηση, 7) στάδιο μετά την εμφυσηση.

1) Ο εντοπισμός του προβλήματος του ζευγαριού και η γνώση των αιτιών οδηγούν στην σωστή επιλογή της παραλλαγής της μεθόδου που θα πρέπει να εφαρμοστεί.

2) Η θεραπεία γίνεται με φάρμακα που υπερδιεγείρουν τις ωθήκες. Κι αυτό γιατί στους φυσικούς κύκλους παράγεται ένα μόνο ώριμο ωάριο. Στην εξωσωματική γονιμοποίηση όμως χρειαζόμαστε περισσότερα ώριμα ωάρια, γιατί έτσι αυξάνεται το ποσοστό επιτυχίας.

Η έναρξη ενός θεραπευτικού κύκλου δεν εξασφαλίζει την ολοκλήρωση του έως και τη ωολήψια. Ο κύκλος ακυρώνεται εάν η πιθανότητα λήψης ικανοποιητικού αριθμού και ποιοτικά καλών ωαρίων είναι μειωμένη, ή για λόγους που θα εξηγήσει ο γιατρός. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να προταθεί ένα άλλο θεραπευτικό σχήμα, για τον επόμενο κύκλο, που να εξασφαλίζει καλύτερη ανταπόκριση των ωοθηκών στη θεραπεία.

3) Η παρακολούθηση του κύκλου γίνεται αμέεξέταστος αίματος για την μέτρηση των οιστρογόνων και β) με υπερηχογράφημα όπου προσδιορίζεται το μέγεθος των ωοθυλακίων. Η λήψη των ωαρίων γίνεται όταν τα ωοθυλάκια φθάσουν σε ορισμένο μέγεθος.

4) Η ωολήψια γίνεται σε ειδικό χώρο, ο οποίος επικοινωνεί άμεσα με το εργαστήριο του κέντρου. Η λήψη των ωαρίων γίνεται διακολπικά με η-περηχογραφική παρακολούθηση. Αναρροφάται δηλαδή το

υγρό κάθε ωοθυλακίου χωριστά όπου και αναζητούνται στο εργαστήριο πια τα ωάρια. Κατά την διαδικασία αυτή που είναι σχεδόν ανώδυνη, εάν η γυναίκα το επιθυμεί, χορηγείται από αναισθησιολόγο ελαφρά αναισθησία. Η όλη διαδικασία διαρκεί 5-10 λεπτά της ώρας. Λίγη ώρα μετά την ωολήψια ο σύζυγος θα πρέπει να δώσει το σπέρμα του.

5) η γονιμοποίηση γίνεται στο εργαστήριο όπου φέρνουν με σε επαφή τα ωάρια της συ-

φορά η γυναίκα πρέπει να κάνει τέστ κύησης.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η εξωσωματική γονιμοποίηση είναι μία μέθοδος που δίνει ελπίδες σε ζευγάρια, που έχουν κάποιο πρόβλημα τεκνοποίησης, να αποκτήσουν ένα παιδί, χωρίς πάντα να μπορεί να εγγυηθεί με σιγουριά ένα θετικό αποτέλεσμα. Θα χρειαστεί πιθανώς να επαναληφθεί η μέθοδος και περισσότερες από δύο με-

Γονιμοποιημένο ωάριο (έμβρυο)

ζύγου με τα σπερματοζωάρια του συζύγου. Σε ένα μικρό αριθμό ζευγαριών τα ωάρια δεν γονιμοποιούνται. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε πρόβλημα του σπέρματος ή του ωαρίου ή και στα δύο ή ακόμα και σε λόγους που δεν μπορούν να εντοπιστούν. Αυτό θα συζητηθεί με τον γιατρό και ενδεχομένως να απαιτηθούν πρόσθετες εξετάσεις.

6) Η εμφυσηση, μεταφορά γίνεται στον χώρο που έγινε και η ωολήψια, 48-54 ώρες μετά από αυτήν. Η διαδικασία είναι ανώδυνη και δεν απαιτείται αναισθησία. Ένας λεπτός μαλακός καθετήρας, στον οποίο βρίσκονται τα γονιμοποιημένα ωάρια 9εμβρυα), εισέρχεται, μέσω του τραχήλου στη μήτρα και εκεί τα έμβρυα τοποθετούνται προσεκτικά. Η όλη διαδικασία διαρκεί λίγο μόνο λεπτά. Συνήθως μεταφέρονται 3-4 έμβρυα. Μεγαλύτερος αριθμός μεταφερόμενων εμβryων δεν αυξάνει την πιθανότητα εγκυμοσύνης, αλλά μπορεί να οδηγήσει σε πολλαπλή κύηση.

7) Μετά την εμφυσηση, μετά από 14-16 ώρες, η γυναίκα θα πρέπει να παραμείνει κλινήρης για 3 ώρες και μετά μπορεί να επιστρέψει στο σπίτι της, όπου για μερικές μέρες θα πρέπει να αποφεύγει την έντονη φυσική κόπωση. Στη συνέχεια μπορεί να επανέλθει στην φυσιολογική δραστηριότητα της. Δύο εβδομάδες μετά την εμφυσηση,

τρεις φορές.

Η σύμπτωση του ζευγαριού, η αποφασιστικότητα του η επιμονή του η υπομονή του, η αισιοδοξία του, η καλή συνεργασία του με τον γιατρό του διευκολύνουν σημαντικά την προσπάθεια για επίτευξη του στόχου που είναι η απόκτηση ενός παιδιού.

* Ο Αλέξανδρος Μπαμπασίκας είναι Βιολόγος και εργάζεται στο Κέντρο Εξωσωματικής Γονιμοποίησης Ιωαννίνων.

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

RU -486

Είναι το καινούριο χάπι Γαλλικής εθνότητας που φαίνεται συντομα θα μπει στη ζωή μας. Το χάπι που θα διακόψει την ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη τις πρώτες 60 μέρες, και θα απαλάσει εκατομμύρια γυναίκες απ' τις εκτρώσεις. Το RU-486 προκαλεί αποβολή του εμβρύου με εφάπαξ δόση. Δεν προκαλεί σοβαρές παρενέργειες, δεν διαταράσσει τον κύκλο της εμμήνου ρήσεως. Μετην αποβολή προκαλείται αιμοραγία όμοια μ' αυτή της συνηθισμένης περιόδου.

Τα παραπάνω ειπώθηκαν στη διάρκεια σεμιναρίου για τον οικογενειακό προγραμματισμό και τις εκτρώσεις που έγινε τον περασμένο Φλεβάρη στο Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός" στην Αθήνα.

Βάρβαρο έθιμο

Ξέρετε ότι 85-110 εκατομμύρια γυναίκες σε περίπου 25 αφρικανικά έθνη και κράτη της Μέσης Ανατολής υποβάλλονται σε κλειτοριδεκτομή; Ότι η κλειτοριδεκτομή είναι έθιμο, ναι έθιμο και σημαίνει αφαίρεση των εξωτερικών γεννητικών οργάνων ενός κοριτσιού συνήθως με μαχαίρι ή ξυράφι, χωρίς νάρκωση, στο διάστημα της ζωής του από την νηπιακή μέχρι την εφηβική ηλικία; ότι στόχος του εθίμου είναι η μείωση της σεξουαλικής επιθυμίας, ώστε τα κορίτσια να διατηρήσουν την παρθενιά τους; Ότι μπορεί να σημαίνει πλήρη απώλεια της σεξουαλικής αισθησης της γυναίκας, ή επώδυνες παρενέργειες για όλη τη ζωή; Ότι μετανάστες Αφρικάνες στην Αμερική προσφέρουν σε γιατρούς 3.000 δολάρια για να κάνουν αυτή τη βάρβαρη πράξη στα κορίτσια τους;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

του;

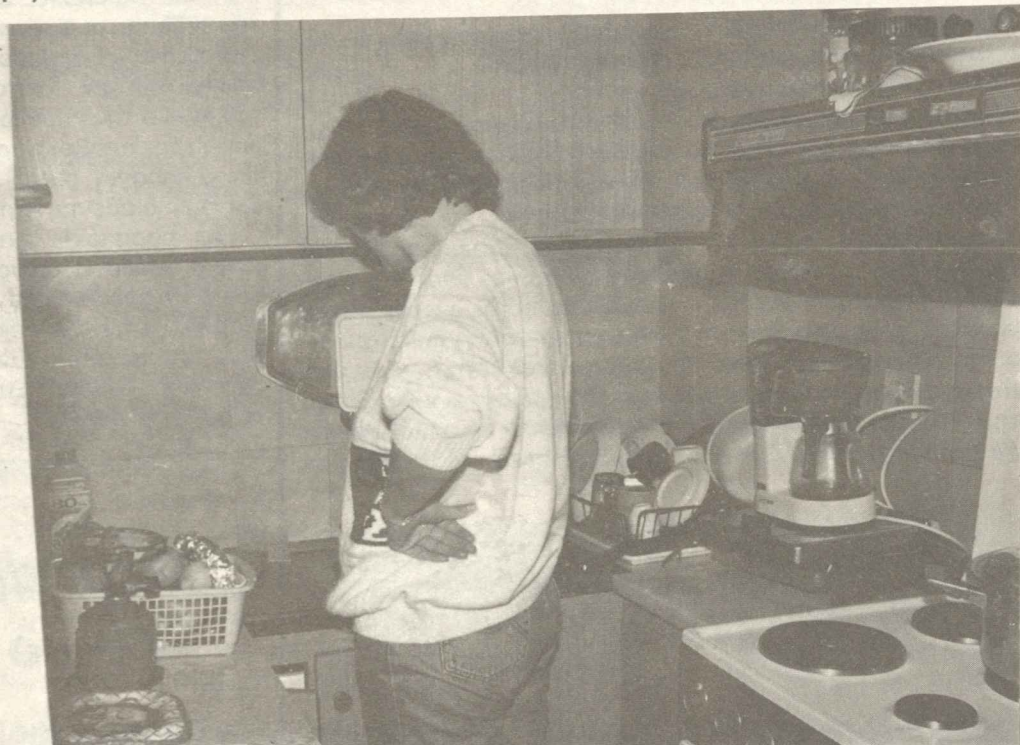
του;

του;

του;

46 δισεκατομμύρια ωρες το χρόνο απλήρωτες

Ξέρετε ότι αν κάποιος παντρευτεί την οικιακή βοηθό του τότε μειώνεται το ΑΕΠ της χώρας του; Ετσι παρατηρούν οι οικονομολόγοι τουλάχιστον. Κι' αυτό γιατί η αξία της οικιακής εργασίας της συζύγου του, δεν υπολογίζεται πια στο ΑΕΠ παρ' ότi η συνολική παραγωγή παραμένει η ίδια.

46 δισεκατομμύρια ώρες το χρόνο απλήρωτες πρόσφεραν με τη δουλειά στο σπίτι οι γυναίκες σ' όλο τον κόσμο. 90 εκατομμύρια γυναίκες στην Ευρωπαϊκή κοινότητα προσφέρουν εργασία χωρίς αμοιβή που υπολογίζεται σε 30 έως 75% του ΑΕΠ της Κοινότητας ανάλογα με τον τρόπο υπολογισμού.

Μιλούμε για τα 81 εκατομμύρια νοικοκυρές και 9 εκατομμύρια γυναίκες που βοηθούν τους συζύγους τους στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Τα νούμερα είναι εντυπωσιακά. Αλλά το πιο εντυπωσιακό ακόμη είναι ότι αυτή η εργασία εκατομμυρίων ανθρώπων δεν υπολογίζεται πουθενά δεν μετράει πουθενά στους εθνικούς λογαριασμούς. Κι όχι μόνο. Τα εκατομμύρια αυτά των γυναικών είναι θύματα σοβαρών διακρίσεων, μια και είναι ανασφάλιστα, χωρίς προσωπικό εισόδημα, χωρίς ιδιότητα σε μέσα παραγωγής. Είναι άτομα καταπιεσμένα απόλυτα εξαρτημένα απ' το σύζυγο τον πατέρα ή τα παιδιά και την κοινωνική πρόνοια στην ηλικία των γηρατειών.

Μιλώντας για την άμισθη εργασία των γυναικών εννοούμε την εργασία που παράγουν εκατομμύρια γυναίκες νοικοκυρές, αγρότισσες και βοηθοί των συζύγων τους στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Αλλά ας δούμε πιο συγκεκριμένα:

Νοικοκυρά

Οικιακή εργασία είναι η δραστηριότητα που εκτελείται δωρεάν στα πλαίσια του νοικοκυριού και προσφέρεται και στην αγορά εργασίας. Δηλαδή το μαγειρέμα, το ράψιμο, το

πλυσίμο, το καθάρισμα είναι οικιακές εργασίες δεδομένου ότι αντίστοιχες παροχές υπηρεσιών προσφέρονται και στην αγορά. "Ποιός θα κάνει τον καφέ σήμερα;" αναρωτιόταν η Γερμανική εφημερίδα "Μπίλντ" στις 8 του Μάρτη ημέρα της γυναίκας, όταν οι γυναίκες οργανώσεις και τα συνδικάτα καλούσαν τις γυναίκες ν' απέχουν απ' τις δουλειές του σπιτιού συμβολικά. Αλήθεια τι θα σήμαινε για την κοινωνία μας αν ποτέ οι γυναίκες μαζικά αποφάσισαν να σταματήσουν αυτή τη δωρεάν προσφορά τους; Τι θα σήμαινε για την εθνική οικονομία των χωρών; Οι άνθρωποι, πρέπει να επιδιώξουν μια κοινωνία όπου άνδρες και γυναίκες θα έχουν ίσες δυνατότητες ίσες υποχρεώσεις και ίσα δικαιώματα μέσα κι έξω απ' το σπίτι. Μέχρι τότε όμως η εργασία των γυναικών στο σπίτι πρέπει ν' αναγνωριστεί νομικά οικονομικά και κοινωνικά.

Βοηθός συζύγου

12% των παντρεμένων γυναικών στις χώρες της κοινότητας συμμετέχουν σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό στη δουλειά του συζύγου τους, χωρίς τις περισσότερες φορές να αμοιβόνται. Από μια μελέτη, την πρώτη που έγινε σε ευρωπαϊκό επίπεδο το 1986, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα, όπως αναφέρεται σε αιτιολογική έκθεση της επιτροπής για τα δικαιώματα της γυναίκας του Ευρωπαϊκού βουλίου του 1991. "Τρεις από τις τέσσερις γυναίκες που συμμετέχουν στην επαγγελματική δραστηριότητα του συζύγου τους δεν είναι υπεύθυνες κα-

τά τον νόμο για την διεύθυνση της επιχείρησης, ενώ σχεδόν οι μισές εξ αυτών δεν λαμβάνουν καμία χρηματική ανταμοιβή για την εργασία τους και οι περισσότερες, σε περίπτωση θανάτου του συζύγου τους ή διαζυγίου, δεν μπορούν ούτε να συνεχίσουν την εργασία μόνες τους, ούτε να αναλάβουν τον έλεγχο της επιχείρησης.

Αγρότισσα

Το 20% των γυναικών στις χώρες της ΕΟΚ, στηρίζουν με την εργασία τους, τους συζύγους, στον τομέα της γεωργίας. Η θέση της αγρότισσας στην Ελλάδα εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα δυσμενής. Από έρευνα που πρόσφατα έγινε στη Θεσσαλία, προκύπτουν καταθλιπτικά στοιχεία. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το 55% των γυναικών της Θεσσαλίας δεν έχουν προσωπικό εισόδημα, (αφανής εργασία), το 49% δεν έχουν χωράφια γραμμένα στο όνομα τους, το 67% δεν έχουν ακίνητη περιουσία στο όνομα τους, το 74% ο άνδρας είναι αρχηγός της οικογενειακής εκμετάλλευσης, το 81% των γυναικών δεν κατέχουν μέσα παραγωγής (τρακτέρ, γεωργικά μηχανήματα, κλπ.). Με βάση τα παραπάνω στοιχεία γίνεται νομίζουμε φανερό η ανάγκη αξιολόγησης της αφανούς και μη αμοιβόμενης εργασίας των γυναικών και η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Στην Ελλάδα είναι επιφανής η ασφαλιστική κάλυψη και συνταξιοδότηση των ανασφάλιστων γυναικών μετρο άλλωστε που κατά καιρούς έχουν υποσχεθεί κόμματα και κυβερνήσεις. Μιλούμε για πα-

νω από 2 εκατομμύρια ανασφάλιστες γυναίκες η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων είναι νοικοκυρές.

Μπορούν ακόμα να μελετηθούν και άλλα μέτρα στον κοινωνικό τομέα αλλά και για την επαγγελματική θέση της γυναίκας το φορολογικό σύστημα, τη συμμετοχή των γυναικών στις επαγγελματικές ενώσεις.

Ας σημειωθεί ότι σ' ορισμένα κράτη της ΕΟΚ έχουν ήδη γίνει βήματα προόδου, όπως για παράδειγμα το δικαίωμα της γυναίκας στην Ιταλία, να είναι συνδιοκτρήτρια της γεωργικής εκμετάλλευσης του συζύγου της, η θέσπιση στην Ομοσπονδιακή Γερμανία του επιδόματος για την ανατροφή των παιδιών, καθώς και η δυνατότητα υπολογισμού ως συντάξιμου του χρόνου για την ανατροφή των παιδιών στην προβλεπόμενη από τον νόμο ασφάλιση.

E. N

Γυναίκες επιχειρηματίες

Στη Δανία το 1/3 των διευθυντών επιχειρήσεων είναι γυναίκες. Η Δανία κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρώπη σε αριθμό γυναικών επιχειρηματιών. Στη Γαλλία και Μ. Βρετανία οι γυναίκες αποτελούν το 1/4 του συνόλου των επιχειρηματιών.

Στην Ελλάδα το 13% των εργαζομένων είναι γυναίκες και το 21% του συνόλου των αυτοαπασχολούμενων.

Ανεργες με πτυχίο

Το 1891 γράφεται η πρώτη Ελληνίδα στο Παναπιστήμιο. Ήταν και η μοναδική. Σήμερα τα κορίτσια που φοιτούν σε πανεπιστήμια ξεπερνούν το 50% του συνόλου των φοιτητών. Έχουν καλύτερες επιδόσεις, περισσότερες πρωτίες απ' τα αγόρια στις εισαγωγικές εξετάσεις. Ωστόσο δεν εξασφαλίζουν και περισσότερη απασχόληση. Το 1989 στο πτυχούχους ανέργους ανημάτων σχολών ήταν 13 χιλιάδες άνδρες και 18 χιλιάδες γυναίκες. Αξιοσημείωτο είναι ακόμη ότι το 10,5% των ανέργων έχουν πτυχίο ΑΕΙ ενώ το 40,2 απολύτριο μέσης εκπαίδευσης.

EUROPE SERVICE

Εφτασε πλέον η εποχή για μια ΕΤΑΙΡΙΑ που θα σας λύσει τα χέρια από την αγγαρεία του ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ.

Το όνομα της EUROPE SERVICE.

Η τέλεια οργάνωση, η άφθογη εξυπηρέτηση και ο σεβασμός στον πελάτη ανέδειξαν την Europe Service την καλύτερη εταιρία καθαρισμού κτιρίων.

Τώρα εσείς θα εμπιστευτείτε τον καθαρισμό των κτιρίων σας αλλού, η στην EUROPE SERVICE;

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΟΠΛ. ΠΟΥΤΕΤΣΗ 228
ΤΗΛ. 75136 - 22653

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ
ΤΖΙΜΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΤΗΛ. 92369

ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Γράφει

η ΣΟΥΛΑ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ

Χρονιά αλληπάλληλων εκλογικών αναμετρήσεων φέτος και το ζήτημα της συμμετοχής της γυναίκας στην πολιτική επανέρχεται στο προσκήνιο. Αναζητούνται ξανά τα ποσοστά αναψηλαφούνται οι αιτίες της υποεκπροσώπησης των γυναικών στα κέντρα πολιτικών αποφάσεων και ισχύος. Στην Ευρωπαϊκή ένωση το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο Ευρωπαϊκό βούλιο είναι 19,3% με μηδενική παρουσία της γυναίκας εκπροσώπησης της χώρας μας. Στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών-μελών της Ενωσης το

έργο και συνέβαλε σημαντικά στην αναγνώριση του προβλήματος. Κατέδειξε μάλιστα την αποτελεσματικότητα αυτών των μορφών συντονισμού της δράσης γύρω από ένα σημαντικό πρόβλημα. Ισως η διακομματική δεν θα είχε γίνει πραγματικότητα αν δεν προηγούνταν η Συντονιστική.

Υπάρχει λοιπόν, μία προλειανση του εδάφους μία προετοιμασία κάποιων χρόνων, ώστε να "πίσει" το σύνθημα που η καμπάνια του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εμπειρογυνώνων προβάλλει: "Μπορείτε να φανταστείτε

κάθε περίπτωση η αρχή της ίσης συμμετοχής των φύλων στον Οίκο και τον Δήμο είναι κριτήριο της δημοκρατικότητας των εξελίξεων. Οι νέες ισορροπίες που διαμορφώνονται στο μεταδιπολικό κόσμο και τη μεταβιομηχανική κοινωνία πρέπει να ενσωματώνουν τη νέα σχέση ισορροπίας των φύλων

Να λοιπόν που ο στόχος της ισορροπίας συμμετοχής γυναικών-ανδρών στην πολιτική εντασσεται σε ένα γενικότερο σκεπτικό. Εδράζεται στη φιλοσοφία της αξιοποίησης της πο-

δεν συζητούμε για κείνες τις περιπτώσεις γυναικών που ξεπερνούν τους άνδρες σε ότι αφορά την αφομοίωση των ανδροκρατικών χαρακτηριστικών της εξουσίας.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η αυξημένη παρουσία των γυναικών θα κομίζει ένα νέο ήθος στην πολιτική θα κάνει την εξουσία λιγότερο αυταρχική, θα την φέρει πιο κοντά στο μέσο άνθρωπο και τις ανάγκες του. Θα συμβάλει στον εκδημοκρατισμό και τον εξανθρωπισμό της. Θα είναι δηλαδή γυναίκες δύναμη ανανέωσης του γερασμένου πολιτικού συστήματος. Η συμμετοχή των γυναικών θα εμπλουτίσει με νέες αξίες την πολιτική, θα συμβάλει στην αποκατάσταση του υψηλού νοήματος της ενασχόλησης με τα κοινά. Είναι πράγματι, κριτήριο του ενεργού πολίτη, είναι ώριμη και υπεύθυνη έναντι της κοινωνίας στάση, η συμμετοχή του στη διαχείριση των υποθέσεων της "πόλης". Η συλλογική δράση, η σύνδεση του εγώ με το ε-μείς, είναι θετική αξία. Στις μέρες μας η αποθώωση στο ατομισμό, του εαυτολισμού, του καταναλωτισμού, υπονομεύουν την αξία των συλλογικοτήτων. Η κατάρτιση της κοινωνικής συμπεριφοράς σε ένα πλήθος ανόμιων ατομικών συμπεριφορών επηρέασε και την αποτελεσματικότητα και την ανανέωση των συλλογικών μορφών του γυναικείου κινήματος

σωπικότητας, της αξιοπρέπειας κάθε της δικαιωμάτων της συνδέεται δηλαδή κατ' ευθείαν με το νέο ομνισμό της εποχής μας.

Η πορεία αυτοπροσδιορισμού της γυναικείας προσωπικότητας έχει αρχίσει προ πολλού. Δεν είναι πάντοτε ευθεία η οδός στρωμένη με ροδοπέταλα. Έχει καμπές, πειραγισματά. Η συνάντηση των γυναικών με την πολιτική είναι μάλλον επώδυνη διαδικασία καθώς η γυναίκα έρχεται απροετοίμαστη σε ένα χώρο διαμορφωμένο ήδη με τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες του ανδρικού φύλου. Όμως δεν υπάρχει εναλλακτική λύση. Οι γυναίκες οφείλουν να είναι παρούσες στην εξουσία και να εργάζονται για την πραγματοποίηση της σύνδεσης της πολιτικής με την ηθική. Λέγεται ότι χρειάζεται να λάμψει η γυναίκα αλληλεγγύη. Αλλά ως η συμμετοχή κάποιων γυναικών μονάδων να είναι ένας συστατικός άξονας και το άλλοθι της ανδροκρατικής κυριαρχίας.

Η ανάγκη ενός άλλου επιπέδου δράσης γίνεται από τα πράγματα αναγκαία. Η προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική οφείλει να είναι διαρκής μέριμνα του κινήματος που πρέπει να βρει τρόπους στήριξης αυτών των γυναικών-πολιτικών. Κι αυτές πάλι οφείλουν να ακουμπούν και να λαμβάνουν υπόψη τα αιτήματα των οργανώσεων. Χρειάζεται εδώ να λάμψει η γυναίκα αλληλεγγύη. Αλλά ως η συμμετοχή κάποιων γυναικών μονάδων να είναι ένας συστατικός άξονας και το άλλοθι της ανδροκρατικής κυριαρχίας.

Η ΣΟΥΛΑ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ είναι φιλόλογος

"Φανταστείτε ένα ελληνικό κοινοβούλιο με 100 γυναίκες! Μπορούν να κάνουν πολλά. Οι 15 - 16

τι μπορούν να κάνουν;

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από τα κόμματα που συμμετέχουν και οι πόροι του θα διατεθούν στην προβολή του αιτήματος των γυναικών για ίση συμμετοχή. Το πρόγραμμα και τη σχετική καμπάνια της Διακομματικής στηρίζει η Συντονιστική Επιτροπή Γυναικών οργανώσεων και Γυναικών τμημάτων των Κομμάτων για τις ποσοτώσεις που δημιουργήθηκε το 1988. Η Συντονιστική Επιτροπή με ελάχιστους άλλωστε πόρους παρήγαγε ένα σημαντικό

Οι ίσες ευκαιρίες, η συνάντηση των φύλων, η αξιοποίηση όλων των εφεδριών των ανθρώπινων πόρων, είναι όρος για την πρόοδο των κοινωνιών. Σε

Γυναίκες στα κέντρα αποφάσεων

"Διαπιστώνουμε με ανησυχία ότι η συμμετοχή γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων στην πολιτική δεν έχει βελτιωθεί σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες από τα μέσα της δεκαετίας του 70" αναφέρει το ευρωπαϊκό δίκτυο "Γυναίκες στα κέντρα Αποφάσεων".

Ενδιαφέρον έχουν τα παρακάτω στοιχεία:

Οι γυναίκες αποτελούν το 51% του Ευρωπαϊκού πληθυσμού αλλά εκπροσωπούνται μόνο σε ποσοστό 19,3% στην Ευρωπαϊκή κοινότητα το πο-

στοιχεία από

τις χώρες της

ΕΟΚ

σοστό των γυναικών βουλευτών είναι μόλις 12,3%.

Στην ΚΟΜΙΣΙΟΝ οι γυναίκες έχουν μόνο το 5,9 των κυβερνητικών θέσεων. Αναλυτικότερα στα εθνικά κοινοβούλια των χωρών της Ευρωπαϊκής ένωσης οι γυναίκες συμμετέχουν ως εξής

Χώρες	ποσοστό
Βέλγιο	10,1
Δανία	33
Γερμανία	21,5
Ελλάδα	5,6
Ισπανία	14,6
Γαλλία	5,6
Ιρλανδία	12,4
Ιταλία	8,6
Λουξεμβούργο	13,3
Κάτω χώρες	24,4
Πορτογαλία	8,7
Ηνωμένο Βασίλειο	7,4

Αξιοσημείωτο είναι ότι η Ελλάδα είναι στη τελευταία θέση. Ενώ τα υψηλότερα ποσοστά έχουν Δανία, Ολλανδία, Γερμανία. Στη Δανία οι γυναίκες έχουν το υψηλότερο ποσοστό και σε κυβερνητικές θέσεις 24%. Το ποσοστό αυτό στην Ελλάδα είναι πολύ κάτω του 10%. Ακόμη οι γυναίκες στις χώρες της Κοινότητας αποτελούν το 5% των Δημάρχων, το 8% των βοηθών Δημάρχων και το 19% των δημοτικών συμβούλων. Κατέχουν το 1/4 των θέσεων που λαμβάνονται αποφάσεις στις συνδικαλιστικές οργανώσεις και λιγότερο από 10% στις οργανώσεις εργοδοτών. Το μέσο ποσοστό στις ανώτερες διοικητικές θέσεις είναι 9%.

Brigitte
Εσώρουχα - πλεκτά
πουκάμισα
Μουλαιμίδου 5 Ιωάννινα
τηλ. 22908

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΦΩΤΙΣΜΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΜΙΚΡΟΣΥΣΤΕΥΣΕΙΣ
ΒΗΛΑΡΑ 65 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ. 71.203

ΤΟ ΦΑΣΟΝ ΤΟΥ ΦΑΣΟΝ

Στην απομόνωση της Ηπείρου

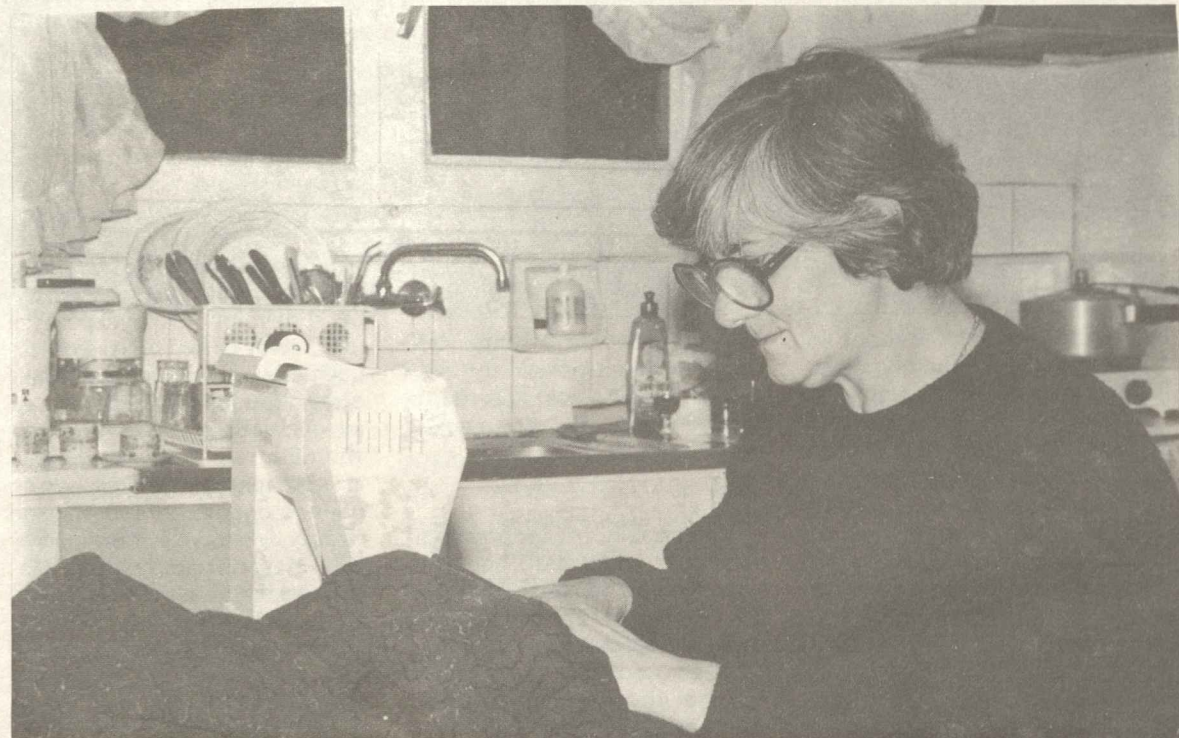
και δουλεύουμε...και δουλεύουμε...δουλεύουμε

Για το καινούριο στερητικό «α» που μπήκε στη ζωή μας την τελευταία κύρια δεκαετία, δεν μπορεί, θα έχετε ακούσει. Μιλούμε για τις άτυπες μορφές εργασίας. Τις λένε και εύελικτες. Άτυπες η εύελικτες μοιάζουν να τις σκαρφίστηκαν ειδικά για μας τις γυναίκες. Που και παιδιά γεννούμε και παιδιά μεγαλώνουμε και ανείδικευτες είμαστε και γερόντους κουναρούμε και το νοικοκυριό έχουμε. Κουτί λοιπόν μας έρχεται, η μερική απασχόληση, η δουλειά με την ώρα, η δουλειά στο σπίτι με το κομμάτι. Ετσι μοιάζει τουλάχιστον. Ετσι μας την πλασσάρουν τουλάχιστον. Είναι όμως έτσι;

Μιλούμε κάπου, στην πόλη, με τη Μαρία και την Καίτη. Φασονίστριες. Η μια βρέθηκε χωρίς δουλειά πριν χρόνια όταν το εργοστάσιο ιματισμού που δούλευε έκλεισε. Η άλλη, οικογένεια, παιδιά, λογαριασμοί, φροντιστήρια, ένας μισθός δεν φτάνει. Κι έβαλαν την ψυχή τους και το μεράκι τους για δουλειά και βγήκαν στην αγορά της άτυπης μορφής εργασίας.

"Και δουλεύουμε... και δουλεύουμε...κι όχι μόνο δεν θγάζουμε αλλά μπαίνουμε και μέσα", μας λένε. "Δουλεύουμε απ' το πρωί ως το βράδυ. Και 10 και 11 και 12 ώρες δουλεύουμε. Και Σαββατοκύριακα. Με τιμές πολύ χαμηλές, με έντονο ανταγωνισμό με άλλες φασονίστριες που ρίχνει ακόμη πιο πολύ τις τιμές. Φάση που στην Αθήνα θα πληρωνόταν τουλάχιστον 400 δρχ. την πληρωνόμαστε μόνο 100 δρχ. Η μεγάλη ανεργία στην περιοχή ειδικά στις γυναίκες κάνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μας πολύ έντονο. Απ' την άλλη δεν υπάρχουν εργοστάσια στην περιοχή, για να πάρουμε δουλειά. Κι αυτά που είναι παίρνουν υπερβολικές απ' την Αθήνα. Το φασόν του φασόν δηλαδή. Από Αθήνα Θεσσαλονίκη δεν μας δίνουν, γιατί η Ηπειρος είναι μακριά και δεν τους συμφέρει. Ετσι και μόνιμη-σταθερή δουλειά δεν έχουμε και με τιμές σχεδόν εξευτελιστικές δουλεύουμε."

Στην περιοχή υπάρχουν πέντε, ως πούμε οργανωμένα

φασονάδικα, στο χώρο του ιματισμού και εκατοντάδες γυναίκες που δουλεύουν στο σπίτι τους με το κομμάτι. Ο ακριβής αριθμός είναι άγνωστος. Το φασόν, η υπερβολική βία είναι η κυριότερη άτυπη μορφή εργασίας στην Ελλάδα κυρίως στους κλάδους ιματισμού και κατασκευής παιχνιδιών.

Δουλειά υποβαθμισμένη χωρίς ασφαλιστική κάλυψη, πολύωρη, αβέβαιη και χωρίς σίγουρο αύριο, κακοπληρωμένη. Δουλειά για γυναίκες, που ο καταμερισμός των ρόλων, τις κρατάει ακόμα σ' ένα ρόλο συμπληρωματικό στο χώρο της εργασίας σε σχέση με τον άνδρα.

"Οι γυναίκες δεν έχουν

γνώση, ειδικευση", μας λέει η Μαρία, "και καταφέρουν σε τέτοιες μορφές δουλειάς. Να εγώ απολύθηκα απ' το εργοστάσιο ιματισμού που δούλευα, θυμάστε πριν 2-3 χρόνια έκλεισαν τα περισσότερα στην περιοχή. Εργοστασάκια, βιοτεχνίες πιο πολύ, αλλά απασχολούσαν αρκετές γυναίκες. Τι να έκανα; Να φύγω; Που να πάς; Στην Αθήνα θεσσαλονίκη βρίσκεις πιο εύκολα δουλειά φασόν, αλλά που να φύγεις απ' το σπίτι σου;"

Τα οργανωμένα φασονάδικα με άδεια άσκησης επαγγέλματος, έχουν κάποιες καλύτερες προϋποθέσεις για να βρούν δουλειά. Οι γυναίκες που δουλεύουν στο σπίτι είναι

ακόμα πιο δύσκολα.

"Ξέρω περιπτώσεις που δουλεύουν με 5 δραχμές το κομμάτι." Μας λέει η Καίτη. Βάλε πόσες ώρες πρέπει να δουλέψεις για να θγάλεις μεροκάματο, χωρίς σύγχρονες μηχανές. Χρεωμένες και με την φροντίδα της οικογένειάς, κλεισμένες μέρα νύχτα στο σπίτι."

Μιλάμε λοιπόν για μια καλυμμένη μορφή εξαρτημένης εργασίας που γλυτώνει τους εργοδότες απ' την εργατική Νομοθεσία, και την κοινωνική ασφάλιση, ενώ αφήνει τους εργαζόμενους εντελώς απροστατευτους.

"Οι γυναίκες που δουλεύουν στο σπίτι δεν έχουν καμιά εξασφάλιση ούτε για το αν θα πάρουν την αμοιβή τους", μας λέει η Καίτη. "Μήπως υπογράφουν χαρτί; Τίποτα. Στο έλεος του εργοδότη. Ούτε περίθαλψη, ούτε επιδόματα, ούτε σύνταξη."

Ερευνα στη Θεσσαλική ύπαιθρο

Στη Θεσσαλία το χρόνο που πέρασε έγινε μια αξιολογική έρευνα απ' την Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας σε συνεργασία με τους τοπικούς Συλλόγους γυναικών να τηρείται της οποίας δόθηκαν στη δημοσιότητα σε ειδική ημερίδα που έγινε τον περασμένο Δεκέμβριο στην Καρδίτσα.

Θα παραθέσουμε τα κυριότερα απ' αυτά τα στοιχεία. Οποιοσδήποτε σχολιασμό τους είναι περιττός. Νομίζουμε ότι από μόνο τους διαγράφουν ευκρινέστατα την εικόνα της Ελληνίδας στην ύπαιθρο στο κατώφλι του 21ου αιώνα.

1. Τα χωριά γεράνε.

40% στο σύνολο του γυναικείου πληθυσμού και 53% στις ηλικίες 18-25 ετών έχουν τάση φυγής. Γιατί:

52% δύσκολα βρίσκουν δουλειά.

55% χαμηλό αγροτικό εισόδημα, ανασφάλεια από τη αγροτική εργασία. Ζωή δύσκολη και στερημένη.

42% έλλειψη ψυχαγωγικών μονότονων ζωή.

52% κλειστή κοινωνία

2. Εργασία

15% του γυναικείου δυναμικού είναι άνεργες. Δεν υπάρχουν δουλειές ακόμη και για αυτές που έχουν αποπαινώτερο μορφωτικό επίπεδο.

55% χωρίς προσωπικό εισόδημα (αφανής εργασία χωρίς επιδόματα, άδεια του

του και λοχείας.

3. Μόρφωση

70% Αναλφάβητες ή

στοιχειώδη μόρφωση.

49% δεν διαβάζει ποτέ φημερίδα, ποσοστό που αν

βγαίνει στο 70% για τις ηλικίες 56 ετών και άνω.

4. Ασφάλιση κράτος

28% δεν έχουν δικό ασφαλιστικό βιβλιάριο.

9% τελείως ανασφάλιστες.

55% πρώτη έλλειψη θα

ρεί το κέντρο υγείας.

38% μεγάλη έλλειψη

φονηπιακών σταθμών. Α

παρκτα τα κέντρα υποδο

της 3ης ηλικίας

5. Ελεύθερος χρόνος.

Σχεδόν το σύνολο του

λεύθερου χρόνου καλύπτ

Τ.Υ., το ραδιόφωνο, και το

γόχειρο.

6. Πολιτική και κοινωνική

ζωή.

5% μόνο είναι εκλεγμέν

σε κάποιο όργανο κύρια

λόγους γονέων.

1,19% σε Δ.Σ. Αγροτικ

Συλλόγου

0,77% σε Κοινωτικά Συ

βούλια.

0,52% σε Δ.Σ. Αγροτικ

Συνεταιρισμού.

Η έκτρωση δεν είναι...αντισύλληψη

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Εκτρωση γενικά είναι η διακοπή της κύησης πριν από την εικοστή εβδομάδα της εγκυμοσύνης. Η έκτρωση διακρίνεται σε αυτόματη που γίνεται μόνη της χωρίς την παρέμβαση ιατρού ή άλλου προσώπου και σε τεχνητή που γίνεται με την παρέμβαση ιατρού.

Η τεχνητή έκτρωση γίνεται α) για λόγους θεραπευτικούς όταν επιβαρύνεται από την εγκυμοσύνη και κινδυνεύει η ζωή της εγκύου β) για λόγους ευγονικούς, όταν διαπιστωθεί με τον πρόγεννητικό έλεγχο βλάβη του κυήματος και γ) για λόγους κοινωνικούς (βίαιος) κ.τ.λ.

Επίσης έχουμε εκτρώσεις, που γίνονται για τη διακοπή μιας ανεπιθυμητής εγκυμοσύνης και αυτές, πριν από τη νομιμοποίηση των εκτρώσεων στη χώρα μας χαρακτηριζόντουσαν ως αμβλώσεις. Η νομοθεσία σήμερα επιτρέπει τη διακοπή της κύησης μέχρι τη δωδέκατη εβδομάδα κατόπιν επιθυμίας του ζευγαριού ή και μόνης της εγκύου, για λόγους που οι ίδιοι επικαλούνται, και από τη δωδέκατη μέχρι την εικοστή εβδομάδα για λόγους καθαρά ιατρικούς και η απόφαση λαμβάνεται από γιατρούς που εμπλέκονται στο πρόβλημα καρδιολόγοι, νεφρολόγοι, αιματολόγοι, γεννητιστές και που αποδέχεται η εγκύος.

Εδώ θα πρέπει να τονισθεί ότι όσο πιο προχωρημένη είναι η εγκυμοσύνη τόσο πιο μεγάλος είναι ο κίνδυνος για τη γυναίκα.

Ο νόμος προβλέπει ότι η έκτρωση πρέπει να γίνεται σε οργανωμένα μαιευτικά τμήματα νοσοκομείων που διαθέτουν τμήματα αναισθησιολογίας, αιμοδοσίας καθώς και ομάδα ψυχολογικής υποστήριξης της εγκύου από κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους. Η διακοπή της κύησης γίνεται δωρεάν στα κρατικά Νοσοκομεία για τις άπορες, ενώ για τις ασφαλισμένες καλύπτεται η δαπάνη από τον ασφαλιστικό τους οργανισμό. Χορηγείται επίσης άδεια απουσίας από την εργασία τριών ημερών. Η διακοπή της κύησης αποτελεί κοινωνική νόσο σε διεθνή κλίμακα που επηρεάζεται από παράγοντες ιατρικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς, δημογραφικούς, ηθικούς και θρησκευτικούς. Κάθε χρόνο γίνονται παγκοσμίως εκατομμύρια εκτρώσεις από τις οποίες ελάχιστες γίνονται για καθαρά θεραπευτικούς λόγους.

Πριν από πέντε χιλιάδες χρόνια οι κινέζοι χρησιμοποιούσαν τον υδράργυρο ως εκτρωτικό φάρμακο και στους Αιγυπτιακούς παπύρους υπάρχουν συνταγές για προκλητή διακοπή κύησης.

Στην αρχαία Ελλάδα η παραδοχή της διακοπής της κύησης εκ μέρους των φιλοσόφων δεν ήταν καθολική. Ο Αριστοτέλης και ο Πλάτων τη δέχονται για λόγους οικονομικούς και κοινωνικούς. Ο Πλάτων επίσης θεωρούσε υποχρεωτική τη διακοπή της εγκυμοσύνης σε γυναίκες ηλικίας άνω των 40 ετών. Αντίθετα ο Ιπποκράτης, ο Γαληνός και Σωράνος ο Εφέσιος την καταδικάζουν ως εγκληματική πράξη.

Σήμερα οι νομοθεσίες των διαφόρων κρατών διασταναίνονται. Ετσι υπάρχουν χώρες όπου απαγορεύονται οι εκτρώσεις και χώρες που επιτρέπονται κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Υπάρχουν επίσης χώρες όπου η διακοπή της κύησης είναι σχεδόν ελεύθερη. Στη τελευταία αυτή κατηγορία συμπεριλαμβάνεται και η χώρα μας.

Ακριβή στατιστικά στοιχεία λόγω της ιδιομορφίας του φαινομένου δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν. Στην Ελλάδα ο αριθμός των εκτρώσεων ξεπερνά κατά πολύ τον αριθμό των γεννήσεων και έχει πάρει μορφή επιδημίας. Η συχνότητα στις αστικές περιοχές είναι μεγαλύτερη από τις αγροτικές.

Στην περιοχή μας η νομιμοποίηση των εκτρώσεων δεν φαίνεται να ελάττωσε τον αριθμό τους. Παρ' όλο ότι δεν υπάρχουν ακριβή στατιστικά στοιχεία από προηγούμενα χρόνια.

Σήμερα οι εκτρώσεις γίνονται με γενική αναισθησία ως εξής: 1. Ο κλασσικός τρόπος, με διαστολή του τραχήλου της μήτρας και στη συνέχεια κένωση του περιεχομένου της με ειδικά έστρο. 2. Με αναρρόφηση δηλ. εφαρμογή αρνητικής πίεσης και αναρρόφηση του κυήματος, αφού προηγηθεί μικρότερη διαστολή του τραχήλου της μήτρας με αποτέλεσμα λιγότερους τραυματισμούς του τραχήλου και λιγότερη απώλεια αίματος.

Οι επιπλοκές από τις εκτρώσεις διακρίνονται:

1. Σε άμεσες κατά τη διάρκεια της επέμβασης. Αυτές μπορεί να είναι θανατηφόρες και ακρωτηριαστικές, από αφαίρεση της μήτρας λόγω διατήρησης της μήτρας ή από μη ελεγχόμενη αιμοραγία.

2. Σε απόρριξη επιπλοκές όπως είναι διάφορες, ενδομητρίκτες συμφορίες, ανεπάρκεια τραχήλου με τελικό αποτέλεσμα δευτεροπαθή στειρότητα. Τέλος πολλές φορές έχουμε σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα που συνοδεύουν δια βίου τις γυναίκες που έκαναν διακοπή εγκυμοσύνης.

Η έκτρωση, αυτή καθ'εαυτή και οι επιπλοκές που αναφέρθηκαν θα πρέπει να προβληματίσουν τις υποψήφιες για διακοπή εγκυμοσύνης και ιδιαίτερα την άγαμη μέλουσα μητέρα, διότι μια από τις επιπλοκές αυτές μπορεί να της στερηθεί δια βίου τη χαρά της μητρότητας. Θα πρέπει να τονισθεί ότι η έκτρωση δεν είναι μέτρο αντισύλληψης.

Στα πλαίσια μιας υγιούς κοινωνίας δικαιώνεται αναμφισβήτητη η διαφώτιση του κοινού και η προσφορά σύγχρονων μέσων πρόληψης μιας ανεπιθυμητής εγκυμοσύνης. Επιβάλλεται η παροχή κινήτρων τόσο προς την άγαμη μητέρα, όσο και προς την έγγαμη για διατήρηση της εγκυμοσύνης, ώστε να προστατευθεί το δώρο της ζωής αυτό καθ' αυτό και παράλληλα να μειωθεί και η υπογεννητικότητα.

* Ο ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ είναι διευθυντής της Κρατικής Μαιευτικής Γυναικολογικής κλινικής του νοσοκομείου «ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ» Ιωαννίνων.

Γράφει

Η ΒΙΟΛΕΤΑ ΜΠΟΥΣΔΡΗ

Ο ρόλος του παιδικού σταθμού στην αγωγή των παιδιών μας

Ολοι σήμερα μιλάμε για το μέλλον της ανθρωπότητας. Και ξέρουμε ότι το μέλλον είναι τα παιδιά μας. Αγνώνουμε, ανησυχούμε και ζητάμε να μάθουμε τρόπους αγωγής τους. Πως να τα μεγαλώσουμε. Ποιές βάσεις θα τους δώσουμε για την ανάπτυξη τους και τη συγκρότηση της προσωπικότητάς τους. Ποιούς χειρισμούς θα κάνουμε για ν' αντιμετωπίσουμε διάφορες καταστάσεις.

Ο παιδικός σταθμός έχει την δυνατότητα:

α) να προετοιμάσει το παιδί για την ομαλή ένταξη του στο κοινωνικό σύνολο και β) να επιδράσει έμμεσα ή και άμεσα στους γονείς, ν' απασχο

για να οδηγήσουμε τα παι

δια μας στην ωριμότητα είναι αναγκαίο ένα πρόγραμμα αγωγής βασισμένο στις αρχές της σύγχρονης ψυχοπαιδαγωγικής. Την ευθύνη ενός τέτοιου προγράμματος ανέλαβε η πολιτεία ιδρύοντας τα προσχολικά ιδρύματα: τα νηπιαγωγεία και τους παιδικούς σταθμούς, οι οποίοι να μην πρωτολειτούργησαν για να εξημερώσουν την εργαζόμενη μητέρα, όπως σήμερα ο ρόλος τους έχει διαφοροποιηθεί καθώς έγινε αντιληπτό και από τους γονείς και από τους ειδικούς, ότι για την αγωγή της προσχολικής ηλικίας χρειάζεται επιστημονική κατάρτιση και τεχνική. Δεν αρκεί μόνο η οικογενειακή θάλαση. Χρειάζονται θεωρητικές γνώσεις, υλικά μέσα, ομαδική ζωή.

Ο παιδικός σταθμός είναι προετοιμασία και συμπλήρωμα της οικογένειας και προσφέρει στο παιδί με το κατάλληλο επαγγελματικό προσωπικό κίνη

λήσουν πιο σωστά το παιδί τους τις ώρες που θα το έχουν κοντά τους. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικού προσωπικού.

Στον παιδικό σταθμό το παιδί παρέα με συνομήλικα παιδιά:

1. μεγαλώνει ισότιμα και ανεξάρτητα από την οικονομική και κοινωνική κατάσταση της οικογένειάς του, συνεργάζεται, αποκτά το αίσθημα της ευθύνης.

2. Ζει σ' ένα ωραίο παιδικό περιβάλλον, οργανωμένο στα μέτρα του. Έχει στη διάθεση του αλλά και μοιράζεται με τα άλλα παιδιά πλούσιο εποπτικό υλικό. Μ' αυτό το υλικό και με τη δική του επιλογή και επιθυμία αυτενεργεί αυτοσχεδιάζει, συνεργάζεται. Χρησιμοποιώντας σχεδόν μόνο του τα διάφορα αντικείμενα, τακτοποιώντας τα με τάξη, περνώντας πολλές ώρες μακριά από

κανοποίηση της δημιουργίας φτιάχνοντας διάφορα χειροτεχνήματα, ευαισθητοποιείται τον ψυχισμό του με τη μουσική, τη ρυθμική, το χορό.

Φυσικά οι δραστηριότητες του παιδιού στον Π.Σ., η όλη του επαφή με τ' αντικείμενο που το περιβάλλουν και η επικοινωνία του με τη υπόλοιπη παιδεία, γίνεται με την καθοδήγηση και την παρέμβαση της νηπιοβρεφολόγου, και τη συνεργασία της με τους γονείς.

Με το θεσμό του παιδικού σταθμού - θεσμός κοινωνικός με μεγάλη προσφορά στην οικογένεια, την εργαζόμενη μητέρα, την παιδεία μας - εξασφαλίζουμε στο παιδί αγωγή και σταθερή βάση για τη μετέπειτα ζωή του.

* Η ΒΙΟΛΕΤΑ ΜΠΟΥΣΔΡΗ είναι διευθύντρια του Δ' Κρατικού Παιδικού σταθμού Ιωαννίνων και πρόεδρος του Συλλόγου Βρεφονηπιοκόμων Ηπείρου.

ΤΙΤΙΚΑ ΜΠΑΗ - ΧΟΥΛΙΑΡΑ
Διπλωματούχος Αισθητικός
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ : ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΡΓΗΣ 3
ΤΗΛ. 22286

ΤΟΞΩΤΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΩΤΤΑΣ
8ο χιλ. Ιωαννίνων - Αθηνών
τηλ. 93739 FAX 93561

έπιπλο
ΠΑΝΤΑΖΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΛΕΟΥΣΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Τηλ 61474
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ Β.Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Τηλ.57145

Στέφανος Α. Πανταζής & ΣΙΑ Ο.Ε.

Σαλόνια
Κρεβατοκάμαρες
Τραπεζαρίες
Σύνθετα
Παιδικά
Μικροεπίπλα
Κουρτινόξυλα

Γιατί, στ' αλήθεια, η ερωτική σχέση είναι η πιο πολυσύνθετη ανθρώπινη σχέση, που δύσκολα υπακούει σε κανόνες και δύσκολα δημιουργεί συγκεκριμένα μοντέλα.

Αν σημειώσουμε ότι το 1984 είχαμε στα Γιάννενα 15 συνεναικά διαζύγια και 77 αντιδικίες βλέπουμε την θεαματική μείωση τα διαζύγια με αντιδικία που οφείλεται στη νομοθετική καθιέρωση της συναινετικού διαζυγίου απ' το 1983 και μετά. Αξίζει να πούμε ότι η μείωση αυτή ίσως σημαίνει "εξημέρωση" των ηθών. Γιατί είναι γνωστή η βαρβαρότητα της συζυγικής αντιδικίας στα δικαστήρια.

Σ Ε Δ Η Μ Ο Σ Ι Θ Α Λ Ο Γ Ο

Η ΚΑΙΤΗ ΠΑΠΑΡΡΗΓΑ - ΚΩΣΤΑΒΑΡΑ

Στους κόλπους της οικογένειας όπως και ολόκληρης της κοινωνίας οι σχέσεις των δύο φύλων είχαν ως βάση την άσκηση της εξουσίας. Ποιός κυριαρχεί πάνω στον άλλο, ποιός αποφασίζει για το μέλλον των παιδιών, όπως και για όλα τα κυρίαρχα θέματα. Άντρες και γυναίκες, ολόκληρη η κοινωνία, αποδεχόντουσαν το μύθο της κατωτερότητας των γυναικών, με αποτέλεσμα να αρνούνται στις γυναίκες όλες τις αποφάσεις. Κι όχι μόνο αυτό. Ζητούσαν επί πλέον από τις γυναίκες να είναι υπομνηστές, υποτακτικές και τις εκπαίδευαν να δέχονται την επιθετικότητα και τη βία, σαν μορφή συνένετη της φύσης τους. Έτσι, στην πορεία των αιώνων

Ακόμη ένα μεγάλο μέρος των γυναικών ζει πλέον τις ίδιες εμπειρίες με τους άντρες, αντιμετωπίζει τα ίδια προβλήματα και οφείλει να εκδηλώ

δείχνουν ότι αυτές οι φωτογραφίες είναι αρχαίες να αλλάξουν την εικόνα που έχουμε τους και για τον ΑΜΕΑ αυτό που δεν είναι ο νουν να αντιπάρει από ο πόλεμος παίρνει την νωση λίγο- λίγο χάνεται την κεραυδί, με αγνό ρυθμό, η "οικειότητα".

Ενε κανονισμο που γεννιέται, που όμως ανησυχία. Λες και σχεδόν στα μάτια μας να επιτομέ αυτών των σφαιρών ώρα που χάνουμε μας τα παλιά μας σημάς καθόλου σύνοροια. Το μόνο που παραίνετα πως, τη ζωή την γυναικά. Αυτή κατέχ

νο αριθμό των χωρισμών -ας σημειωθεί ότι η χώρα είναι μικρότερη του τομέα αυτό - δεν θα πρνανε τι κόλαση αντιπροσωπαρελθούν οι γάμοι που ταν στη ζωή με τη βίαθα μλήσουμε ποτέ με ελινα τον αριθμό των ζώων που κρηκαν από το μίσος, τη βίατα βάσανα που υπέφεραντοι στη προσπάθεια διατήαντιπαρκτους στην ουσία

ευτυχώς, δεν επιτρέπονζυγικό ζευγάρι να φθάσει ακρότητες. Αντίθετα αξιωτό μια τέλεια επιτυχίατου τομείς: συναισθηματικό, διανοητικό, υλικό

ρος να α εξισωσμε και εκει την αλλαγη. Σ' αυτη τη διεκδικηση πρεπει να συμμαχηθουν οραματισται και αντρες. Αντρες που οραματιζονται και αυτοι ενα κοσμο οπου, απαλλαγμενοι απο τα στερεοτυπα που ακρωτηριαζουν το φυλο - καθε φυλο - θα μπορεσουμε να γινουμε, επι τελους, τα μοναδικα αυτα οντα που εμεισται κατ'α τη γεννηση μας. Σιγουρα θα υπαρχουν και αντρες που δεν αποδεχονται την επιβολη των μοντελων που προπαγανδισουν τα Μ.Μ.Ε. Γιατι σιγουρα οι πιο εξημτοι απ' αυτους αναγλιαμβανονται ποσο βαρυ φορτιο για τους ωμους τους ειναι το "ιδεωδες του αντρισμου". Αφου, συμφωνω με αυτο, ο καθενας τους πρεπει να αποδεικνει καθημερινα τα "αντρικά" του χαρακτηριστικα, οπως για παρδειγμα, οτι ειναι ο πιο δυνατος απ' ολους, αλλα και να πειθει διαρκως - και πριν απο ολους τον ιδιο τον εαυτο του - οτι αυτος δεν κανει λαθη ποτε, γι'αυτ δεν εχει το δικαίωμα να κανει λαθη.

Με την έννοια αυτή ο διάλογος είναι ανοιχτός και από την πλευρά μας η καλή πίστη είναι απεριόριστη.

***Η Καίτη Παπαρρήγα - Κωσταθά-
ρα είναι δικηγόρος - Κοινωνιολόγος,
μέλος της 4μελούς ελληνικής αντι-
προσωπείας στο Ευρωπαϊκό Λόμπυ
Γυναικών. Πρόεδρος της Κίνησης
Δημοκρατικών Γυναικών.**

Οι περισσότερες γυναίκες τη γνώριζαν. Ήταν ο εαυτός τους, η αδελφή τους, η φίλη τους, η γειτόνισσα τους, η συνάδελφος τους....

Θάθελε βέβαια τα πράγμα-
τα να ήταν λίγο διαφορετικά.
π.χ. θα ήταν ωραία να δούλευαν
και να έχει δικό της εισόδημα.
Ομως ήταν αδύνατο με δυο μι-
κρά παιδιά και την πολύωρη α-
πασχόληση του συζύγου. Μέ-
νει πολλές ώρες στο σπίτι, δεν
έχει χρόνο για τον εαυτό της.
Έχει περάσει αρκετούς καιρούς
από τότε που η σχέση με τον
άνδρα της ήταν τριφυρική και ε-
ρωτική. Τώρα όμως υπάρχει
ψυχική επαφή, τον πονάει και
την πονάει. Βέβαια έχει κι' άλ-
λες ανάγκες, όμως το πόνει εί-
ναι να είναι καλά τα παιδιά και

Δεύτερη πήρε το λόγο μια ηλικιωμένη γυναίκα, 65 χρονών, ζούσε με τον σύζυγο της που ήταν συνταξιούχος. Είχε δύο παιδιά μεγάλα πια, που είχαν τις δικές τους οικογένειες. Βοηθούσε όσο της το επέτρεπαν οι δυνάμεις της. Ήταν ευχαριστημένη από τη ζωή της. Μεγάλωσε τα παιδιά της, τα είδε να προκόβουν. Βέβαια πολλές φορές έννοιωσε μοναξιά, ήταν και τα οικονομικά

Ένα φανταστικό παιχνίδι

Η ΦΛΩΡΑ ΝΙΚΟΛΙΔΑΚΗ

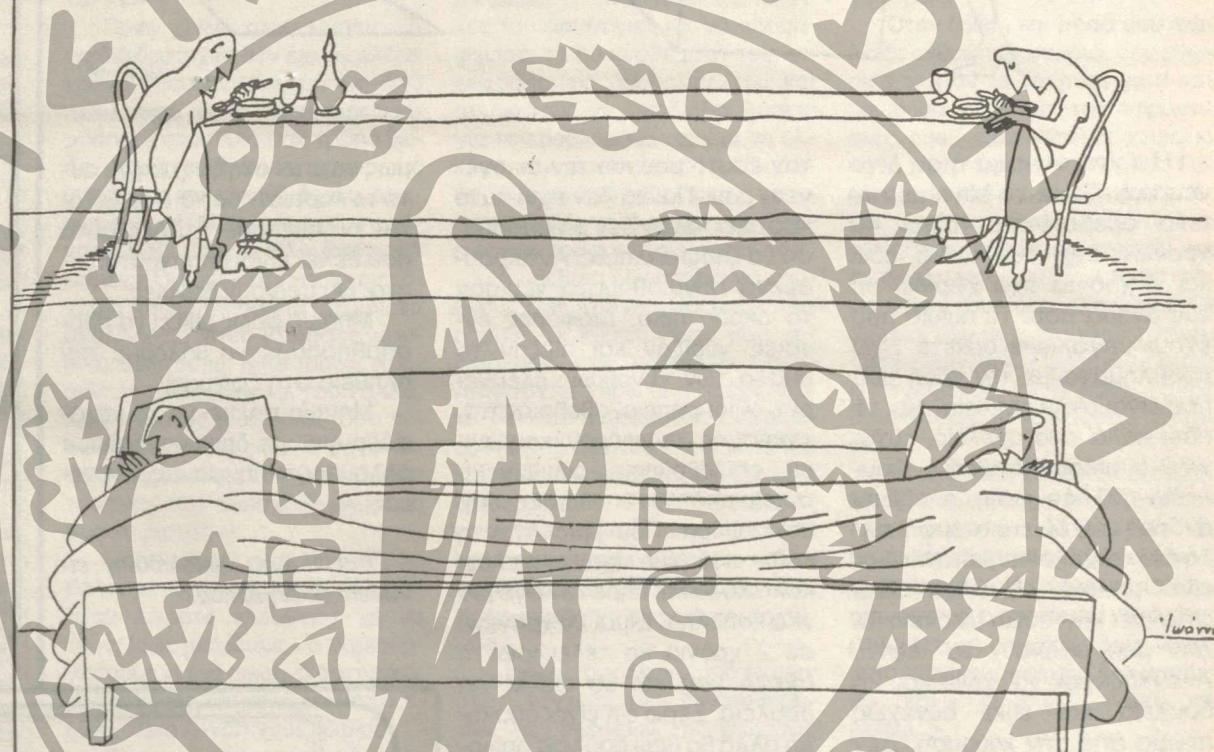
νε ανακλαστικά, ιδιότητες και αισθήματα, που μέχρι πριν λίγο αποτελούσαν χαρακτηριστικά των ανδρών μόνο. Είτε το θέλουμε είτε όχι, αυτές οι κοινές εμπειρίες τροποποιούν σε βάθος τις σχέσεις των δυο φίλων κοινωνικά και τον προδιορισμό τους που δεν είναι και τόσο εύκολος. Οι διαχωρισμοί αβήνουν και τα τείχη πέφτουν.

Οι στατιστικές, οι μαρτυρίες, οι προσωπικές εμπειρίες του καθηγού

κυριαρχία της γέννησης, που σημαίνει δηλ. μια αυθεντικό-
ζευγαίρια κυριαρχία στο γένος. Στο άνωμα αυτής
κόσμου με τον άνθρωπο, η δικαιοσύνη του Σόφρα χωρί-
ντρε, όλο και περισσότερο είδος σχέσεων γεννιέ-
ρώνουν αρετές, που είναι κατά χωρίς προηγούμενο
χρόνια της θεωρούμενης της ανθρωπότητας, οι
ναυαίκες, όπως τριπλή για λιγνιτώδη αλλαγή, η
σίωση, προσοχή και η αδικία επανάσταση. Ισως έ-
μικρών παιδιών. Ο πόθος έχουν σε μυητική, ί-
και τα χαρακτηριστικά του πάθος και ο πόθος,
της πατρότητας/μητρότητας, αντιστάθμισμα γίνεται με-
νεται. Ο καινούριος πόνος μετά των δύο, κατα-

μας η καλή πίστη είναι απεριόριστη.

***Η Καίτη Παπαρρήγα - Κωσταθά-
ρα είναι δικηγόρος - Κοινωνιολόγος,
μέλος της 4μελούς ελληνικής αντι-
προσωπείας στο Ευρωπαϊκό Λόμπυ
Γυναίκων. Πρόεδρος της Κίνησης
Δημοκρατικών Γυναίκων.**

Αρχισε να μιλάει για τη ζωή της. Οι άλλες παρακολουθούσαν γνωρίζοντας από πριν την κάθε επόμενη λέξη της. Τα παιδιά, το σπίτι, ο σύζυγος, οι γονείς, τα πεθερικά, οι στιγμές της χαράς, της ικανοποίησης, της επιβελούσης, αλλά και της αβεβαιότητας, της αγωνίας, της ανίας, των αδιεξόδων. Γνώριμη κατάσταση.

να έχουν την υγεία τους....
Η αποταρροχιστική τελείω-
σε. Μερικά μάτια μελαγχόλη-
σαν. Στανάχωρες σκέψεις, ευ-
τυχώς για πολύ λίγο, πέρασαν
από το μυαλό τους. Αυτή ήταν
η ζωή της; Κι όταν τα παιδιά
μεγαλώσουν και φύγουν; Τέ-
λος πάντων έτσι είναι τα
πράγματα, μακάρι να μπορού-
σαν να ήταν αλλιώς.

στεναχώρα, τι να κάνει η σύ-
νταξη του συζύγου. Δεν παρα-
πονιέται όμως γιατί καμιά φο-
ρά κάτι δίνουν και τα παιδιά.
Στεναχωριέται βέβαια όταν
σκέφτεται ότι δεν ξεκουρά-
στηκε, δεν ντύθηκε - κι' ήταν
ωραία γυναικα στα νιάτα της -
δεν διασκέδασε. Επομένως

από τη δράση της Κυβέρνησης

από τη δράση των κομμάτων

Συζήτηση για την πράσινη θίβλο

Στις 17 Μαρτίου 1994 έγινε στα Γιάννενα η συζήτηση της Υφυπουργού προεδρίας υπεύθυνης για την ισότητα κ. Αρσένη με τους φορείς της περιοχής, σχετικά με την πράσινη θίβλο. Η συζήτηση έγινε στα πλαίσια του δημοσίου κοινωνικού όπως τον χαρακτήρισε το ίδιο το Υπουργείο διαλόγου κι αφορούσε την κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής ένωσης, όπως αυτή προτείνεται στη πράσινη θίβλο, αλλά σε σχέση με το ζήτημα της ισότητας των φύλων. Την συζήτηση συνδιοργάνωσαν το Υπουργείο Προεδρίας με την περιφέρεια Ηπείρου.

"Η διαμόρφωση προσανατολισμών για τη θέση της γυναίκας στην οικονομική και πολιτική ζωή, το ρόλο του κράτους πρόνοιας και την ισότητα ευκαιριών στην απασχόληση, είναι το αντικείμενο του διαλόγου στον οποίο καλείσθε να συμμετάσχετε," έλεγε η πρόσκληση που το Υπουργείο έ-

στειλε στους φορείς για την συζήτηση.

"Θα ήθελα να τονίσω ότι η παρουσία μας εδώ δεν έχει τον χαρακτήρα της εξαγγελίας κάποιων κυβερνητικών μέτρων. Δεν έχει το χαρακτήρα παράθεσης κάποιων κυβερνητικών απόψεων. Βρισκόμαστε εδώ πλάι και μαζί με τους φορείς της περιφέρειας Ηπείρου για να μεταφέρουμε τις απόψεις μας, αλλά να πάρουμε και τις απόψεις των φορέων για να μπορέσουμε έτσι να αναζητήσουμε από κοινού και να συναποφασίσουμε τις πολιτικές θέσεις της χώρας μας που θα καταθέσουμε στις 31 Μαρτίου στην Ευρωπαϊκή ένωση." Είπε στην εισαγωγική της παρέμβαση η κ. Αρσένη αρμόδια υφυπουργός. Ενώ σε άλλο σημείο επισήμανε "Πιστεύω όμως ότι πέρα απ' το βασικό μας στόχο που ήταν να καταλήξουμε σε συγκεκριμένες προτάσεις ακούγοντας τις απόψεις των φορέ-

ων απ' όλες τις περιφέρειες της χώρας, ένας ακόμη πιο βασικός στόχος ήταν να μη σχεδιαστεί ακόμα μια φορά ένα πολύ σημαντικό θέμα όπως είναι η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής ένωσης μέσα σε κάποια γραφεία ερήμην της κοινωνίας. Ένας άλλος σημαντικός για μας στόχος είναι ότι θέλαμε να επικοινωνήσουμε με όλους τους φορείς των περιφερειών, με τις γυναίκες που δρουν μέσα σ' αυτούς τους φορείς, με τις γυναίκες οργανώσεις που υπάρχουν στις περιφέρειες, να τους ενημερώσουμε για τα δρώμενα. Συζητιέται πάρα πολύ από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης από τις τηλεοράσεις, λευκή θίβλος, πράσινη θίβλος, διαρθρωτικά ταμεία. Θέλουμε, να ενημερώσουμε γενικότερα για την πράσινη θίβλο. Πιστεύουμε ότι μια τέτοια είδους ενημέρωση δίνει τη δυνατότητα στη γυναίκα να πιστέψει στον εαυτό της, και μια και έχουμε τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις μέσα στο 1994. Έχουμε εκλογές στο συνεταιριστικό κίνημα. Έχουμε εσωκομματικές εκλογές στη Ν. Δημοκρατία και το Πασόκ όπου έχουν συνεδρία. Θα θέλαμε επομένως να δώσουμε στη γυναίκα τη δυνατότητα να είναι ενημερωμένη και όχι απλώς να συμμετέχει σαν ψηφοφόρος αλλά να είναι και υποψήφια. Έχουμε ακόμα ευρωπαϊκές εκλογές όπου έχουμε το θλιβερό πρόνομο σαν χώρα να μην έχουμε καμιά ευρωβουλευτίνα.

Από το Αλμπουμ του ΚΥΡ: Γι' ακόμη καλύτερες νυχτές

Ημερίδα Συνασπισμού

Το τμήμα Γυναικών του Συνασπισμού οργάνωσε πρόσφατα ημερίδα με θέμα «Ευρωπαϊκή Ένωση. Και οι γυναίκες;» όπου εξετάστηκαν οι νέες αντιθέσεις και οι νέες δυνατότητες που δημιουργεί η Ευρωπαϊκή ένωση. Οι εισηγήτριες μίλησαν για τις νέες αντιθέσεις, το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο, τη λευκή και την πράσινη θίβλο και τις αναπροσαρμογές των γυναικών στα ΜΜΕ.

ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Στη Θράκη μια περιφέρεια απ' τις λιγότερο αναπτυγμένες όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε επίπεδο ευρωπαϊκής ένωσης, πραγματοποιήθηκε πρόσφατα από το Υπουργείο Προεδρίας και τη Γενική Γραμματεία Ισότητας συνέδριο με θέμα «Ισες ευκαιρίες στην ανάπτυξη και την απασχόληση».

Η κ. Αρσένη Υφυπουργός Προεδρίας για την ισότητα, στην ομιλία της αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στις γυναίκες της Θράκης και επισήμανε:

«Οι γυναίκες αποτελούν το 28,4 του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και κατανέμονται κυρίως στη Γεωργία (55,7%), στην βιομηχανία -βιοτεχνία (14%), στο εμπόριο (7,2) και στις λοιπές υπηρεσίες

(14,3). Οι γυναίκες ωστόσο που καταγράφονται ως «εργοδότης» αποτελούν μόλις το 0,4% των απασχολούμενων γυναικών.

Η κ. Αρσένη μίλησε ακόμη για τις προσπάθειες του Υπουργείου προεδρίας για την αντιμετώπιση της ανεργίας των γυναικών και τη δημιουργία «κέντρου ερευνών για θέματα ισότητας με στόχο τη διεξαγωγή ερευνών, την οργάνωση προγραμμάτων επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης των γυναικών, την πληροφόρηση και τον προσανατολισμό τους στην αγορά εργασίας.

Στο συνέδριο μίλησε και η κ. Τίτινα Πανατζή γενική γραμματέας ισότητας και αναφέρθηκε στη θέση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

ευρωεκλογές 1994
ιση συμμετοχή
γυναικών ανδρών

Η Επιτροπή διακομματικής συνεργασίας γυναικών που συγκροτήθηκε το Μάη του 1993 για να προωθήσει στην Ελλάδα την Ευρωπαϊκή καμπάνια «Ιση συμμετοχή Γυναικών - Ανδρών, Ευρωεκλογές 1994» σε συνέντευξη τύπου που έδωσε στην Αθήνα τον περασμένο μήνα έκανε σαφή την απόφαση της να πιέσει τα κόμματα να συμπεριλάβουν γυναίκες στις λίστες των υποψηφίων τους για τις ευρωεκλογές σε εκλογίμες θέσεις.

Τα κόμματα υπό την πίεση φαίνεται και της όλης Ευρωπαϊκής εξστρατείας για το θέμα αυτό δέχτηκαν να χρηματοδοτήσουν την ελληνική καμπάνια της διακομματικής επιτροπής και να τη στηρίξουν γενικά. Τι θα κάνουν όμως τελικά θα το ξέρουμε με την ανακοίνωση των ψηφοδελτίων.

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στα τέλη Φλεβάρη η Γραμματεία γυναικών της Νέας Δημοκρατίας οργάνωσε στην Αθήνα διημερίδα με θέμα "Γυναίκα. Η σύγχρονη πρόταση". Ο πρόεδρος της Ν.Δ. κ. Εβερτ στην ομιλία του σ' αυτή την εκδήλωση είπε μεταξύ άλλων ότι η διακρίση ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες έχει γίνει συνείδηση ότι είναι μόνο βιολογική. Και συνεπώς οι δύο χρειάζομαστε για να στηρίξουμε τη ζωή. Ετσι και οι δύο χρειάζομαστε για να στηρίξουμε ο ένας τον άλλο. Όταν αυτή η αλληλεξάρτηση για να στηρίξουμε ο ένας τον άλλο, όταν αυτή η αλληλεξάρτηση γίνεται κοινωνική, τότε και η θεώρηση και η λύση των κοινωνικών προβλημάτων, των σχέσεων και της ισότητας των δύο φύλων είναι απλή. Γι αυτό προτείνω, ο όρος που στο εξής θα χρησιμοποιούμε να μην είναι ισότητα των δύο φύλων, αλλά ισότητα των ανθρώπων.

Ο πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας τόνισε ακόμη ότι δεν νοείται ανδροκρατούμενη κοινωνία, και ότι όραμα είναι η μια κοινωνία, εννοώντας και ευτυχής. Μεταξύ των μέσων για την επίτευξη αυτού του σκοπού είναι και η ισότητα ευκαιριών και δικαιωμάτων μεταξύ ανδρών και γυναικών. "Υπάρχουν ακόμα άμεσες και έμμεσες διακρίσεις που πρέπει να εκλειφθούν", είπε ο κ. Εβερτ.

Το ΚΚΕ επικρίνει και προτείνει

Συγκεκριμένες προτάσεις για τα σύγχρονα προβλήματα της Ελλάδας και ιδιαίτερα για την ανεργία κατέθεσε στη Βουλή η Γενική Γραμματεία της Κ.Ε. του ΚΚΕ Αλέκα Παπαρήγα, κατά τη διάρκεια συζήτησης της επερωτήσεως του ΚΚΕ, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των γυναικών.

Ασκώντας έντονη κριτική τόνισε, ότι το γεγονός της δημιουργίας φυσιολογικού για τα θέματα ισότητας δεν λύνει από μόνο του κανένα πρόβλημα, από τη στιγμή που το πρόγραμμα που έχει εξαγγελθεί και οι ανεπαρκές, αποσπασματικό και μακριά από τις προσδοκίες και τις ανάγκες των γυναικών... Ζητήματα που έχουν σχέση με την πολιτική σχολή της γυναίκας, με την υγιεινή και την κοινωνική της ασφάλεια, με την παιδεία και τα μέσα ενημέρωσης, παρά το γεγονός ότι ως τη στιγμή υπάρχουν στο πρόγραμμα του υφυπουργείου, ουσιαστικά μένουν απυρόβλητο. "Και επισήμανε ότι ακόμα κι αν η κυβέρνηση θελήσει πάρει ορισμένα μέτρα, εφόσον δεν στηρίζονται από τα κονδύλια προϋπολογισμού όπως πρέπει, "είναι φανερό ότι θα μείνουν στο πενταετές ευχέλαιο". Η κ. Παπαρήγα τόνισε ακόμη ότι η κυβερνητική λογική θεωρεί ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα των γυναικών η ανεργία οφείλεται στην έλλειψη εκπαίδευσης, άρα μπορεί να λυθεί με σεμινάρια που χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους, δεν έχει σχέση με την πολιτική. Συγκεκριμένα είπε: "Στην Ελλάδα οι γυναίκες δεν χάνουν δουλειά τους γιατί εκσυγχρονίζονται οι επιχειρήσεις. Περνάνε στην ανεργία γιατί κλείνουν επιχειρήσεις και κλείνουν επιχειρήσεις, όχι με με παλιά υλικότεχνική υποδομή, αλλά επιχειρήσεις που μπορούν να βαρύν, να συναγωνισθούν και σύγχρονες επιχειρήσεις σε επίπεδο Ευρώπης.

Κλείνοντας η κ. Παπαρήγα τόνισε: "Η σημερινή κοινωνία, που ριζείται κυριολεκτικά στην εκμετάλλευση και στις αρχές του κέρδους, δε θέλει να ξεριζώσει τις προκαταλήψεις σε βάρος των γυναικών. Θέλει να ανοίξει μια μεγάλη εκστρατεία για την ισότητα των δύο φύλων γιατί άν μια τέτοια εκστρατεία βρει έδαφος -και θα βρει έδαφος- σφυγική γνώμη, τότε πραγματικά θα πολλαπλασιαστούν οι αγώνες οι πιέσεις για πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά μέτρα που αφορούν την ανισότητα, τα δύο φύλα και ιδιαίτερα τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας

Μαμά πως γεννιούνται τα παιδιά;

ΤΗΣ ΛΩΡΕΤΤΑΣ ΡΑΤΣΙΚΑ

Το ερώτημα είναι πολύ παλιό αλλά επαναλαμβάνεται συνεχώς σε όλο και μικρότερες ηλικίες. Ακολουθούν συνηθώς άλλα πιο σύνθετα όπως γιατί τα αγόρια και τα κορίτσια διαφέρουν, τι είναι περίοδος, τι είναι κόμμενα, τι είναι μαλάκας, τι είναι ομοφυλόφιλος, τι σημαίνει κακοποίηση των παιδιών. Ανάλογα με την ηλικία και με το θάρρος των παιδιών. Μερικές φορές δεν τίθενται καθόλου. Αλλάζει απλώς η φρασεολογία του παιδιού και τότε οι γονείς αναρωτιούνται με έκπληξη και αμηχανία αν πρέπει "να βάλουν πιπέρι στη γλώσσα" του γιου τους ή της κόρης τους, να θυμώσουν ή να γελάσουν.

Πολλές φορές τα ερωτήματα αρχίζουν από πολύ μικρή ηλικία και τότε η πατροπαράδοτη ιστορία με τον πελαργό ή η υπεκφυγή "θα σου εξηγήσω αργότερα, βγάδουν προσωρινά τους γονείς από την δύσκολη θέση. Φυσικά τα παιδιά σ' αυτή την ηλικία των τεσσάρων περίπου χρόνων, δέχονται απαντήσεις αυτού του είδους γιατί "ότι λέει η μαμά είναι σωστό" Αργότερα όμως έρχονται νέα ερωτήματα ή και τα ίδια.

Ο άνθρωπος από μικρό παιδί προσπαθεί να κατανοήσει τον εαυτό του. Προσπαθεί να ανακαλύψει το σώμα του και σε τι του χρησιμεύει κάθε όργανο και μέρος του. Θέλει να μάθει πως ήρθε στον κόσμο. Μεγαλώνοντας κάνει τα πρώτα βήματα μερμημένα, γεμάτα απορία. Έρχονται τα πρώτα βιώματα. Ακολουθούν τα συναισθήματα ικανοποίησης, ευχαρίστησης αλλά και απογοήτευσης. Η μυστικότητα και η μαγεία που κάλυπτε την μέχρι τώρα πορεία του δεν υπάρχει πια. Και τότε δημιουργούνται νέα ερωτήματα.

Γιατί οι γονείς τέλους πάντως δεν είχαν το θάρρος να μας απαντήσουν απλά και χωρίς υπεκφυγές, χωρίς υπονοούμενα και θυμούς, σωστά στις ερωτήσεις μας; Γιατί τόσο μυστικότητα; Γιατί να μην μπορεί κανείς να μιλά ελεύθερα για τον έρωτα, για τη αγάπη χωρίς να ντρέπεται και χωρίς να κοκκινίζει; Τι είναι πιο φυσιολογικό από αυτές μας τις εκδηλώσεις;

Σ' αυτό το άρθρο δεν σκοπεύουμε να δώσουμε απαντήσεις. Στόχος μας είναι να θέσουμε το ζήτημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σαν αναπόσπαστο στοιχείο στο αναδυόμενο κεφάλαιο της διαπαιδαγώγησης του παιδιού αλλά και σαν ιδιαίτερο κεφάλαιο που χρήζει επεξεργασίας και προσοχής λόγω και της έως τώρα υποβάθμισης του.

Μια πρώτη διαπίστωση που μπορεί να κάνει κανείς είναι πως το θέμα δεν αποτελεί όμιλη ταμπου. Η αλλαγή της θέσης της γυναίκας στην οικογένεια και την κοινωνία, η εξέλιξη γενικά των κοινωνικών σχέσεων, η απελευθέρωση των νέων οδηγούν σταδιακά σε μια ορθότερη και ολόπλευρη προσέγγιση του θέματος σε διάφορα επίπεδα. Η δειλή εισαγωγή του θέματος στα δημοτικά σχολεία είναι ένα ζήτημα. Η καθέρωση της ημέρας για την πρόληψη μετάδοσης του AIDS είναι ένα άλλο, ανεξάρτητο από το εάν τα παιδιά κατανοούν τους τρόπους μετάδοσης του και τα μέσα προφύλαξης.

Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της κοινωνίας μας έχει απαλλάξει πολλά παιδιά από την στρεσογόνο διαδικασία να μαθαίνουν πως γεννιούνται τα παιδιά βλέποντας η ακούγοντας τους γονείς να κάνουν έρωτα στο διπλανό κρεβάτι.

Η ευαισθησία και η ανάγκη πολλών νέων ζευγαριών να διαπαιδαγωγούνται σωστά τα παιδιά τους τα ωθεί να ενημερωθούν, μέσα από σχετική προηγμένη, ελεύθερη και φεμινιστική μας κοινωνία βρίσκει ένα ωραίο πάτημα. Η με στεφανοχάρτι και κατοχυρωμένη η ο νόμος νίπτει τις χείρες του. Ας που πολλές φορές έχουν μεγάλη ανάγκη από πλύσιμο οι χείρες του, γενικώς και ορισμένως μιλώντας. Η Βασιλική μίχου, της οποίας η προφύλαξη παρατείνεται, θέτει ευθύτητα το ερώτημα: "Γιατί βρίσκομαι στη φυλακή; Γιατί δεν κατέδωσα τον άνθρωπο που ζούσα μαζί του; Γιατί δεν διέκοψα τη σχέση μου στο διάστημα που φυγοδούσα; Μα πως θα μπορούσα να έχω λειτουργήσει υπακούοντας στις κατ' επιταγή συνήθειες; Δεν είναι, όμως, και η

πεφυγές, χωρίς υπονοούμενα και θυμούς, σωστά στις ερωτήσεις μας; Γιατί τόσο μυστικότητα; Γιατί να μην μπορεί κανείς να μιλά ελεύθερα για τον έρωτα, για τη αγάπη χωρίς να ντρέπεται και χωρίς να κοκκινίζει; Τι είναι πιο φυσιολογικό από αυτές μας τις εκδηλώσεις;

Σ' αυτό το άρθρο δεν σκοπεύουμε να δώσουμε απαντήσεις. Στόχος μας είναι να θέσουμε το ζήτημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σαν αναπόσπαστο στοιχείο στο αναδυόμενο κεφάλαιο της διαπαιδαγώγησης του παιδιού αλλά και σαν ιδιαίτερο κεφάλαιο που χρήζει επεξεργασίας και προσοχής λόγω και της έως τώρα υποβάθμισης του.

Μια πρώτη διαπίστωση που μπορεί να κάνει κανείς είναι πως το θέμα δεν αποτελεί όμιλη ταμπου. Η αλλαγή της θέσης της γυναίκας στην οικογένεια και την κοινωνία, η εξέλιξη γενικά των κοινωνικών σχέσεων, η απελευθέρωση των νέων οδηγούν σταδιακά σε μια ορθότερη και ολόπλευρη προσέγγιση του θέματος σε διάφορα επίπεδα. Η δειλή εισαγωγή του θέματος στα δημοτικά σχολεία είναι ένα ζήτημα. Η καθέρωση της ημέρας για την πρόληψη μετάδοσης του AIDS είναι ένα άλλο, ανεξάρτητο από το εάν τα παιδιά κατανοούν τους τρόπους μετάδοσης του και τα μέσα προφύλαξης.

Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της κοινωνίας μας έχει απαλλάξει πολλά παιδιά από την στρεσογόνο διαδικασία να μαθαίνουν πως γεννιούνται τα παιδιά βλέποντας η ακούγοντας τους γονείς να κάνουν έρωτα στο διπλανό κρεβάτι.

Η ευαισθησία και η ανάγκη πολλών νέων ζευγαριών να διαπαιδαγωγούνται σωστά τα παιδιά τους τα ωθεί να ενημερωθούν, μέσα από σχετική προηγμένη, ελεύθερη και φεμινιστική μας κοινωνία βρίσκει ένα ωραίο πάτημα. Η με στεφανοχάρτι και κατοχυρωμένη η ο νόμος νίπτει τις χείρες του. Ας που πολλές φορές έχουν μεγάλη ανάγκη από πλύσιμο οι χείρες του, γενικώς και ορισμένως μιλώντας. Η Βασιλική μίχου, της οποίας η προφύλαξη παρατείνεται, θέτει ευθύτητα το ερώτημα: "Γιατί βρίσκομαι στη φυλακή; Γιατί δεν κατέδωσα τον άνθρωπο που ζούσα μαζί του; Γιατί δεν διέκοψα τη σχέση μου στο διάστημα που φυγοδούσα; Μα πως θα μπορούσα να έχω λειτουργήσει υπακούοντας στις κατ' επιταγή συνήθειες; Δεν είναι, όμως, και η

Αν θέλαμε να αναφέρουμε

βιβλιογραφία ή ζητώντας την συμβουλή ειδικών, για το πως πρέπει να απαντούν στα ερωτήματα των παιδιών ή πως μπορούν να τα βοηθήσουν γενικότερα. Μια συνολική θετική ισορροπημένη στάση του ζευγαριού απέναντι στην αγάπη και το σεξ διαμορφώνει μέσα στην οικογένεια πολύ καλύτερο κλίμα για διάλογο. Γονείς οι οποίοι βιώνουν την ερωτική πράξη σαν αναγκαία και φυσιολογική λειτουργία, η οποία προσφέρει χαρά και ικανοποίηση ξεπερνούν ευκολότερα τα δικά τους παιδικά τραύματα και μπορούν να αναπτύξουν με τα παιδιά τους μια σχέση εμπιστοσύνης.

Η απάντηση στις ερωτήσεις των παιδιών με ευθύτητα, απλότητα, συνέπεια και ειλικρίνεια καλλιεργεί αυτή την εμπιστοσύνη. Για νέες απορίες που θα δημιουργηθούν στο παιδί από συζητήσεις με φίλους, γονόστα, ερεθίσματα από το περιβάλλον, το παιδί θα απευθυνθεί στους γονείς του για να ανταλλάξει απόψεις, να πάρει πληροφορίες. Δίνεται έτσι η δυνατότητα μιας συνεχούς επικοινωνίας ανάλογα με την ηλικία τις ανάγκες και τα συναισθήματα του παιδιού ή του εφήβου, όπου κυριαρχεί το στοιχείο της υποστήριξης απ' τους γονείς και ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος να εξελιχθεί αυτή η διαδικασία σε διδασκαλία.

Φυσικά η ιδανική αυτή αναφορά δεν είναι ούτε εύκολη ούτε απλή. Καβεβότως δεν αποτελεί τον κανόνα στη σημερινή πραγματικότητα αλλά την εξαίρεση.

Κατά τη γνώμη μας το θέμα είναι εξαιρετικά σημαντικό αλλά και πολύπλευρο. Αυτό αποδεικνύεται και από την εκτενέστατη σχετική βιβλιογραφία η οποία προσεγγίζει το ζήτημα από πολλές διαφορετικές πλευρές και δεν εξαντλείται σε κάποια στερεότυπα.

Αν θέλαμε να αναφέρουμε

ενδεικτικά κάποιες απ' αυτές θα επισημαίναμε ότι πέρα από το τι απαντάς όταν σε ρωτούν, είναι πως αντιμετωπίζεις τις εκφράσεις της σεξουαλικότητας των παιδιών στις διάφορες φάσεις ανάπτυξής τους, πως αντιμετωπίζεις τις διαφορετικές επιλογές ομάδων ανθρώπων (π.χ. ομοφυλοφιλική) και τι μηνύματα περνάς στα παιδιά, πως αντιμετωπίζεις το θέμα του σεξ όπως αυτό μπαίνει στα σπίτια από τα κανάλια της τηλεόρασης και τις ταβίρες πορνό, πως βοηθάς το παιδί να ωριμάσει σεξουαλικά, ψυχολογικά και πνευματικά, πως το βοηθάς να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τα άγχη και τις συγκρούσεις που θα παρουσιάσουν σε μία ή περισσότερες φάσεις της ζωής του.

Πολλά από τα ερωτήματα

αυτά δεν είναι υποθεση μόνο των γονιών. Είναι υπόθεση και του σχολείου αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

Η επισημάνση του προβλήματος και υπάρχει πρόβλημα είναι ένα πρώτο βήμα για την προσέγγισή του. Η ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ γονιών-παιδαγωγών-ψυχολόγων-ψυχιάτρων-παιδιατρών-κοινωνικών λειτουργών και άλλων μπορεί να αποτελέσει ένα επόμενο στάδιο και ένα, ίσως ερέθισμα για προσωπικές σε οικογενειακές επιπλοκές και τη μηνύματα περνάς στα παιδιά, πως αντιμετωπίζεις το θέμα του σεξ όπως αυτό μπαίνει στα σπίτια από τα κανάλια της τηλεόρασης και τις ταβίρες πορνό, πως βοηθάς το παιδί να ωριμάσει σεξουαλικά, ψυχολογικά και πνευματικά, πως το βοηθάς να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τα άγχη και τις συγκρούσεις που θα παρουσιάσουν σε μία ή περισσότερες φάσεις της ζωής του.

Πολλά από τα ερωτήματα

Παρατεταμένη Προφυλάκιση

Στις 24 Μάρτη στη "Μεσημβρινή" η Κατερίνα Δασκαλάκη στη στήλη "αλλη όψη" και με τον τίτλο "γυναίκα ιστορία" γράφει για την Βασιλική Μίχου τη σύντροφο του Γιώργου Μπαλάφα. Η Βασιλική Μίχου βρίσκεται προφυλακισμένη επί ενάμιση χρόνο, μόνο και μόνο γιατί ζούσε μ' αυτό τον άντρα και μόνο και μόνο γιατί δεν τον κατέδωσε στις αρχές, το διάστημα που ήταν καταζητούμενος. Παραθέτουμε ένα απόσπασμα από το κείμενο της Κατερίνας Δασκαλάκη που είναι γραμμένο με πολύ ευαισθησία, κι ανθρωπιά έχο-

ντας μαζί της τις ίδιες απορίες και ερωτηματικά.

"Νομίζω ότι για τις γυναίκες γενικότερα και για μία ορισμένη στάση που μπορεί και πρέπει να χαρακτηρίζει αυτό που έστω καταχρηστικά πλέον μπορεί να λεγεται "γυναίκε κίνημα" γεννιέται κι ένα θέμα παραπάνω. Αν η Βασιλική Μίχου ήταν "νόμιμη σύζυγος", που λένε, του τότε καταζητούμενου συντρόφου της, θα της αναγνωριζόταν και το νόμιμο δικαίωμα να μη θεωρείται ένοχη ή συνεχώς επειδή δεν τον κατέδωσε. Δεν είναι, όμως, και η

προηγμένη, ελεύθερη και φεμινιστική μας κοινωνία βρίσκει ένα ωραίο πάτημα. Η με στεφανοχάρτι και κατοχυρωμένη η ο νόμος νίπτει τις χείρες του. Ας που πολλές φορές έχουν μεγάλη ανάγκη από πλύσιμο οι χείρες του, γενικώς και ορισμένως μιλώντας. Η Βασιλική μίχου, της οποίας η προφύλαξη παρατείνεται, θέτει ευθύτητα το ερώτημα: "Γιατί βρίσκομαι στη φυλακή; Γιατί δεν κατέδωσα τον άνθρωπο που ζούσα μαζί του; Γιατί δεν διέκοψα τη σχέση μου στο διάστημα που φυγοδούσα; Μα πως θα μπορούσα να έχω λειτουργήσει υπακούοντας στις κατ' επιταγή συνήθειες; Δεν είναι, όμως, και η

αγαφούς ηθικούς νόμους και τη θαθεία πίστη μου για τη αθωότητα του;" Να με συγχωρείτε, είναι δύσκολο να κατανοήσει κανείς παρατεταμένη προφυλάκιση για τέτοιους λόγους κι είναι ακόμα δυσκολότερο να βρεθεί άνθρωπος με στοιχειώδη ευαισθησία και δεισιδαιμονία του νου - όπως αυτή που καλούνται να έχουν, εκείνοι που λειτουργούν στο όνομα της δικαιοσύνης- που να υποστηρίξει ότι μια γυναίκα που αγαπάει έναν άντρα και του παραστέκεται δεν έχει και το δικαίωμα (και την υποχρέωση) ίσως απέναντι στον ίδιο τον εαυτό της να πιστεύει στην αθωότητα του. Η πολιτεία δεν καλείται, φυσικά να συμμερίζεται τις

δικές της συναισθηματικές ισως φορτισμένες απόψεις. καλείται όμως να μην την εγκαλεί και να μη τη δικάζει γι' αυτές τις απόψεις. Διότι πουθενά στους νόμους και στα βιβλία δεν γράφει ότι δικάζονται τα συναισθήματα και η αφοσίωση και πουθενά δεν ορίζεται διά νόμου ποιοι απαγορεύεται να τρέφει κανείς συναισθήματα και να δείχνει αφοσίωση. Στο κάτω-κάτω, ας δικαστεί η Βασιλική Μίχου ν' ακουστεί κι η δική της φωνή, κι όχι να παρατείνεται έτσι η προφυλάκιση. Είναι τόσο δύσκολο να οριστεί μια δίκη, έστω κι αν πρόκειται να δικαστούν συναισθήματα;"

Με τους γυναικείους φορείς

ΕΓΕ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Ομιλία στην εκδήλωση για την 8η Μάρτη

Φίλες και φίλοι
Η ΕΓΕ τιμά σήμερα την 8η Μάρτη ημέρα αγώνα, ημέρα πάλης και αλληλεγγύης των γυναικών όλου του κόσμου. Δεν είναι ημέρα γιορτή όπου οι εργαζόμενες είναι γυναίκες, δεν έχει επιτετακό χαρακτήρα, δεν είναι μιά μέρα για να ξαναθυμηθούμε και να ξαναπούμε τα καθημερινά μεγάλα και καυτά προβλήματα μας και μετά να περάσουμε στην λήθη.

Είναι ημέρα απόκτησης τιμής του μαζικού Γ.Κ. ημέρα απολογισμού των μέχρι σήμερα κατακτήσεων αλλά και αφετηρία για νέους αγώνες και περαιτέρω διεκδικήσεις.

Στις μέρες μας άρχισε να γίνεται λόγος για πέρασμα σε μια περίοδο "μεταφαινιστική". Για μας αυτό θα ήταν αποδεκτό μόνο στην περίπτωση που θα είχαν επιτευχθεί οι στόχοι του Γ.Κ. Επειδή όμως είναι πολλά αυτά που δεν έγιναν, επειδή μένουν άλυτα τα περισσότερα προβλήματα των γυναικών, επειδή δεν γίνονται σεβαστά τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά μας δικαιώματα, επειδή τα τελευταία χρόνια παρατηρείται παγκοσμίως μια οπισθοδρομία των κατακτήσεων μας, ο φεμινισμός είναι και θα είναι επίκαιρος.

Ωστόσο είναι ανάγκη να αναθεωρηθεί ο τρόπος δράσης και να τεθούν νέοι στόχοι περισσότερο προσαρμοσμένοι στην νέα τάξη πραγμάτων. Η περίοδος που διαδύουμε είναι μια περίοδος αναζητήσης και προώθησης ιδών ευκαιριών και για τα δύο φύλα σ' όλα τα επίπεδα της πολιτικής της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Οι γυναίκες πρέπει να πάρουν ενεργά μέρος στα ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ με ιδιαίτερη σημασία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, ώστε να ξεπεραστούν οι παλιοί απομονωμένοι τρόποι δράσης που φυσικά ήταν απαραίτητοι αλλά που ήδη έχουν γίνει παρελθόν. Όμως θα πρέπει να διασφαλιστεί η διαφορετική - η μη ενσωματωμένη στο κατεστημένο - συμπεριφορά των γυναικών που θα καταλαμβάνουν θέσεις εξουσίας.

Οι γυναίκες ακόμη και σήμερα στο κατώφλι του 21ου αιώνα συνεχίζουν να θεωρούνται πολίτες Β κατηγορίας. Παραβιάζονται τα ανθρωπιά δικαιώματα τους ενώ πολλές είναι φτωχές από κάθε άλλη φορά. Παρά το γεγονός ότι η μισθολογική απόσταση μεταξύ ανδρών και γυναικών έχει μειωθεί, παρά το γεγονός ότι νομοθετικά έχει κατοχυρωθεί ίση αμοιβή, οι γυναίκες κερδίζουν κατά μέσο όρο 30%-40% λιγότερα από τους άνδρες για όμοια εργασία. Οι συνέπειες της μερικής α-

πασχολήσης οδηγούν όλο και περισσότερο τις γυναίκες στο περιθώριο της αγοράς εργασίας. Υποτιμάται και αποσιωπάται η απλήρωτη αφανής εργασία τους. Σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζουν στους χώρους εργασίας με την μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης, εξ αιτίας δε της κατεστημένης νοοτροπίας δεν αξιοποιούνται στο βαθμό που θα έπρεπε τα επαγγελματικά τους προσόντα.

Το 1985 στο παγκόσμιο συνέδριο του Ναιρόμπι απεφασίσθη να χρηματοδοτηθούν προγράμματα για την εκπαίδευση των γυναικών. Ωστόσο ακόμη και σήμερα αντιπροσωπεύουν τα 2/3 των αναλβάρτων του κόσμου. Σε πολλές περιοχές τα μικρά κορίτσια έχουν λιγότερη εκπαίδευση, λιγότερη τροφή, λιγότερη ιατρική φροντίδα σε σύγκριση με τα αγόρια. Έχει υπολογιστεί ότι στην Ασία θα ζούσαν σήμερα άλλα 100 εκατομμύρια γυναίκες οι οποίες εξοντώθηκαν είτε ως έμβρυα είτε ως βρέφη.

Κάθε χρόνο γυναίκες πεθαίνουν εξ αιτίας επιπλοκών κατά την εγκυμοσύνη, εξ αιτίας αμβλώσεων που γίνονται σε ακατάλληλες συνθήκες. Γυναίκες χρησιμοποιούνται σαν πειραματόζωα στην βιομηχανία της γεννητικής τεχνολογίας.

Στην Ελλάδα οι Γυναίκες της ΕΓΕ, αγωνίζονται ώστε να διαμορφωθεί για την κοινωνική ασφάλιση ένας Νόμος με σαφή κοινωνικό χαρακτήρα που θα λαμβεί υπόψη του τις καθημερινές συνθήκες της ζωής της γυναίκας με το διπλό και τριπλό ωράριο απασχόλησης (απασχόληση στο σπίτι, ανατροφή παιδιών, φύλαξη

τρίτης ηλικίας) το γεγονός ότι κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό στην ανεργία, στην μερική και εποχιακή απασχόληση, στο ωρομίσθιο, στο ΦΑΣΟΝ.

Πρόκειται για την αντιμετώπιση του Δημογραφικού προβλήματος που είναι πρόβλημα ζωτικής σημασίας για την χώρα μας και κοινωνικό και όχι οικογενειακό να δοθούν οικονομικά κίνητρα στα νέα ζευγάρια με γενναία επιδόματα από το πρώτο κιόλας παιδί, να λυθεί το πρόβλημα της στέγης, να βελτιωθεί το περιβάλλον σ' ότι αφορά την γειτονιά, το σχολείο, τους χώρους πρασίνου, την πόλη, να δημιουργηθούν περισσότεροι βρεφονηπιακοί σταθμοί, τα σχολικά ωράρια να εναρμονιστούν με τα ωράρια των εργαζομένων γυναικών, να εκλείψει ο κίνδυνος πυρηνικής καταστροφής.

Παλεύουν να δοθούν χρήμα-

Σύλλογος Γυναικών Ιωαννίνων (ΟΓΕ)

"8 Μάρτη 94
γυναίκες αντισταθείτε"

Διαπιστώνουμε:

- ανακατατάξεις στον πλανήτη και την επιβολή μιας νέας τάξης πραγμάτων όπου κυριαρχεί το δίκιο του δυνατού.

- την έκρηξη ακροδεξιών, ναζιστικών, φασιστικών και εθνικιστικών κινήματων.

Ζούμε:

- τις επεμβάσεις των πολιτικών και οικονομικά ισχυρών της χώρας στον χώρο της Βαλκανικής, το αιματοκύλισμα των λαών της, εκβιαστικά τελεσίγραφα των πολεμοκάπηλων.

Επισημαίνουμε:

- ότι οι γυναίκες συνολικά σε φύλλο μέσα στην νέα του πραγματών βλέπουν να χάνονται οι κατακτήσεις τους αλλά και προοπτικές για νέες.

- ότι η ανεργία αυξάνεται ανησυχητικά.

- ότι οι "ευέλκτες" μορφές γασίας όπως θεομοθετήθηκαν από την "λευκή - μαύρη βίβλο" ξαπλώνονται ανάμεσα στον γυναικείο πληθυσμό, στο όνομα μάλιστα της ισότητας.

καταγγέλλουμε τα μ.μ.ε (ελάχιστων εξαιρέσεων):

- ότι έχουν μετατραπεί σε μέσο μαζικής ενημέρωσης σε μέσο μαζικής συσκότισης και στις σύγχρονες οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες παίζουν τον ρόλο του "δούρε ήππου" για την άλωση συνεισενών ιδιαίτερα των γυναικών της νέας γενιάς.

- ότι εξυπηρετούν τις χαμένες πολιτικές και διευκολύνουν, με τα πρότυπα που προβάλλουν, την επιστροφή της ναίκας στον παραδοσιακό ρόλο - σπύτι, οικογένεια, θρησκεία, κατανάλωση - για να λύσουν στην οικονομική

ση, την ύφεση, την ανεργία, την περικοπή των κοινωνικών

ροχών και του κράτους πρόνοιας.

- ότι παράγουν τον ατομικισμό και το κλεισμό στον μικρό ομο της οικογενειακής προστασίας μακριά από τον κοινωνικό

προβληματισμό και δράση.

- ότι γίνονται αναμεταδότες της σήψης και της παρακμής απαιτούμε:

- να πάψουν οι γυναίκες να είναι τα πρώτα θύματα των οικονομικών κρίσεων και ν' αποτελούν τους β' κατηγορίας πολίτες πάνω στους οποίους δοκιμάζονται όλες οι αντιδημοκρατικές

ντιεργατικές αντικοινωνικές μεθοδεύσεις που προορίζονται

ολο τον πληθυσμό.

- να μπούν οι γυναίκες και ο αναπαραγωγικός τους ρόλος

κέντρο του κοινωνικού προβληματισμού και των πολιτικών

λογών.

καλούμε τις γυναίκες

- ν' αντισταθούν στην κατάφωρη καταπάτηση των ατομικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους στην εργασία, στην οικονομία, στην κοινωνική και πολιτική ζωή.

- να συνειδητοποιήσουν ότι αποτελούν ίσης αξίας και δυο

τοτήτων πολίτες για την ανάπτυξη αυτής της χώρας.

- να κατανοήσουν ότι μόνον ενωμένες μπορούν ν' αντισταθούν και να ανατρέψουν όλα όσα αποφασίζονται χωρίς αυ

και εφαρμόζονται σε βάρος τους.

- να δυναμώσουν τις γραμμές του γυναικείου κινήματος να συμμετέχουν στις Επιτροπές Ισότητας σε κάθε χώρο δου

ας, στους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας μας.

- ν' αντισταθούν στα πρότυπα και τους ρόλους που προβάλλουν τα μ.μ.ε να μπούν μπροστά σε ένα κίνημα ανατροπής της παράδεκτης αυτής κατάστασης.

Εμείς οι γυναίκες που αποτελούμε το μισό και πάνω του πληθυσμού πρέπει να σταματήσουμε τα χέρια των πολεμοκάπηλων.

Εμείς οι γυναίκες πρέπει να φτιάξουμε μαζί ενωμένη προσπάθεια Ειρήνης στα Βαλκάνια.

Εμείς οι γυναίκες - το άλλο μισό του ουρανού - ας φωτίσουμε όλο τον ουρανό για μια πιο δίκαιη κοινωνία, με σεβασμό στην ειρήνη! στην φιλία! στην ισότητα! στον άνθρωπο!

Το παραπάνω κείμενο κυκλοφόρησε ο Σύλλογος Γυναικών Ιωαννίνων στις γυναίκες των Ιωαννίνων την 8η Μάρτη.

συνέχεια στη σελίδα 23

Μάνα και κόρη

Στις ανθρώπινες σχέσεις, η σχέση μάνας και κόρης παρουσιάζει ένα ξεχωριστό ενδιαφέρον. Πολλές φορές έχει συγκλονιστικές πλευρές που η ζωή δεν τις φανερώνει πάντοτε καθαρά. Το μόνο σίγουρο είναι πως η αγάπη είναι αναμφίβολη. Δυνατή, τις περισσότερες φορές χωρίς όρια.

Όμως μέσα σ' αυτή την αγάπη, κοινωνικές καταστάσεις, υπαξιακές αγωνίες, απόκρυφα συναισθήματα, δημιουργούν αντιθέσεις και προσωπικές συγκρούσεις.

Μια ανθρώπινη μαρτυρία γι' αυτές τις άλλες πλευρές μιας πολυσύνθετης σχέσης μάνας, κόρης

μας δίνει ο μεγάλος Λιβανέζος ποιητής ΧΑΛΙΛ ΓΚΙΜΠΡΑΝ.

Τη δημοσιεύουμε πιστεύοντας στην διαχρονική της αξία.

Οι υπνοβάτες

Μια νύχτα που ησυχία γλυκεία πλάνευε όλη την πλάση, κόρη και μάνα, υπνοβατώντας, ήρθαν κάτω. Και στην οριζή που τον κήπο γύρω είχε σκεπάσει, αντάμωσαν στον ύπνο, που λέν πως είν' αδελφί του θανάτου.

Μίλησε η μάνα: "Ω! πιο φριχτός εχθρός μου, στους ανθρώπους, εσύ σαι που κατάστρεψες τη θαλερή μου νιότη. Που το ανθί της ζωής σου λήπανε με τους δικούς μου κόπους. Αν άνθρωπο εσκότωνε, εσύ θα ήσουν πρώτη".

Μίλησε τότε η κόρη: "Ω! μισητή γυναίκα, γριά ξεκουτισμένη, σε κάθε ελευθερία ο εγωισμός σου εμποδίο μου. Ζωή εσύ μαρμαμένη, θέλεις τη ζωή μου ηρώ σου. Ας ήγαν να πέθαινε, να τελείωνε αυτή η ιστορία".

Κείνη την ώρα ξύπνησαν, λάλισε το κοκόρι. Η μάνα αγκάλισε την κόρη: "εσύ είσαι αγαπούλα μου" γλυκά της λέει. Κι' η κόρη όμοια γλυκά: "Ναι, εγώ, χρυσή μαρούλα μου".

Η εικόνα της γυναίκας στο κόσμο

Ηθελαν αλλω περιοχήν μαζώδους τινός γυναικός.

Νέα στιγμή αμχανίας επεκράτησεν. Οι ευρισκόμενοι περί της εξωστρεφούς γυναικός πρέβεις παρέμειναν ακίνητοι διατηρούντες πεπαγωμένον τον γέλωτα εις τα χείλη των, ουδείς δε ετόλμα να αποσπείρει τον ήλιον.

Αίφνης, ο ερωτομανής γάλλος επιτετραμμένος, λαβών το απαιτούμενον θάρρος, επληρώσεν την γηραιάν κυρίαν και με κινήσεις καλλιτέχνου της Μονμάρτης, σπέρσεν το υδαρές τε βλεπνώδες τίλμα.

Ευγε!!! Ευγε!!! Ζήτω!!! Χειροκροτήματα δε, φιλοφρονήσεις, συγχαρητήρια και γέλωτες διεδέχθησαν την σθεναράν ταύτην πράξιν.

Ακολούθως, όλαι αι ευρισκόμεναι εις το καταστροφήμα κυρίαι ομού μετά τινος λαστρούμου εστρέψαν το βλέμμα τους εις τα έάρτια του θωροκίτου αναζητούσαι τυχεράν έτερα βαλαιοσάουλα.....

Ματαίως ματαίστηνεν τα πάντα μεταίτης. Απαντα τα πετεινά του ουρανού είχαν πλέον απομακρυνθεί εκ της Ναυαρχίδος.

Τρία μακριά και δύο βραχεία σφυρίγματα εφημάν το τέλος της τελετής. Η Συνθήκη υπογεγραμμένη υπό των Μεγάλων Δυνάμεων προέβλεπεν την ανταλλαγήν των Πελαργών του χειμῶνος με την Περιστέραν της ερήνης.

Μιχάλης Αράς, Μάιος 1922

ελευθερα

ΟΙ ΠΕΛΑΡΓΟΙ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

Η Υψηλή Πύλη έκλεισε πίσω της, επί σειρά αιώνων, μία χώρα ένα έθνος, μία θρησκεία, έναν πολιτισμό.

Ελευθερία!!! Ελευθερία!!! Ζήτω ελευθερία!!!

Κωδωνοκρουσίες Νυμφώνων και υπεραρμόμενες σημάιες ανήγγελλον την απελευθέρωσιν ενός ολόκληρου λαού. Τα ενθουσιώδη πλήθη επί μακρού, πανηγύριζαν ομού μετά των απελευθερωτικών στρατευμάτων.

Ηταν μόλις εννέα μηνών. Της εδόθη το όνομα «Ελευθερία». Ετσι απλά, η πολυμελής οικογένεια εδήλωνε την πίστη της σε πατρίδα, θρησκεία, πολιτισμό.

Η χαρά της Ελευθερίας εκράτησεν μόλις πέντε χρόνια. Κύματα εξαγριωμένων σαρατιών εισέβαλον εις την όμορφη και πλούσιαν πόλιν. Κτήρια επυρπολήθησαν, οικίες ελεηλατήθησαν, λιθόστρωτα εγέμισαν αίμα.

Εκατομμύρια χέρια υψώθησαν εις τον ουρανό.

Αποκάλυψις!!!

Επτά ημέρες θανάτων κι επτά νύχτες αιμάτων.

Επτά ανατολές σφαγών κι επτά δύσεις ατιμώσεων.

Επτά όρθροι τυμβωρυχίων κι επτά επιλήχνιοι αρπαγών.

Επτά αυγές βανδαλισμών κι επτά οψίες βιασμών.

Κατακλυσμός!!!

Τα κιβώτια με τα πυρομαχικά άδειασαν. Οι μάχιρες εισώπησαν. Τα φονικά χέρια εξαντλήθησαν. Το ανθρώπινο αίμα εστέρεψεν.

Αχολόγημα βαρύ κατεσκέπασεν τα συντρίμια των ψυχών.

Την ογδονή ημέραν επεκράτησεν χαμηλή νέφωσις. Ανεμοί μετρίως ισχύος έπνεον εκ της στεριάς προς την θάλατταν. Χονδρές σταγόνες βροχής έπιπτον σποραδικώς εις τας τέφρας της εμπρησμένης πόλεως. Αίμα και στάχτη αναμειγνύμενα εις την υγράν ατμόσφαιραν ανέδυσον οσμές σφαγών, βιασμών, αρπαγών, συλήσεων, βεβυλώσεων, ληστειών.

Την επομένην ημέραν ηκολούθησεν νηνεμία. Η βροχή κατέπαυσεν. Τα σύννεφα διελύθησαν. Η ανατολή του ηλίου απήντησεν ερυθράν την θάλατταν.

Η πόλις είχαν πλέον ερημώσει. Όσοι διέφυγον της σφαγής επέρασαν εις τας απέναντι νησιωτικές ακτάς. Χάος, λιμός και λοιμώδης κατάσταση.

Οι καρδιές εκρύωσαν. Τα δάκρυα εστέρεψαν. Οι πόνοι εξαντλήθησαν. Οι ελπίδες εσχάθησαν και η αγάπη λαβωμένη παρέμεινεν ήρεμος εις το πυρποληθέν χώμα.

Οι πελαργοί του χειμῶνος είχαν πλέον αψιχθεί.

.....

Οι πρέσβεις των μεγάλων δυνάμεων επεβίβασθησαν επί του απαστράπτοντος θωρηκτού. Οι ναύται του συμμαχικού στόλου επαρράσισαν τα όπλα. Ο αξιωματικός υπηρεσίας απέδωσεν τας απαιτούμενās τιμάς.

Τα Υψηλά Πρόσωπα εκάθησαν περί της εκ Ξύλου καρούας τραπέζης. Αι σημαίαι του πλοίου εκυμάτιζον εις τας περιοδικάς πνοάς του ανέμου. Ησυχία απόλυτος επικράτει.

Ενίστε, ο παφλασμός των αλμυρών εις τα ίσαλα του σκάφους διέκοπτεν την νεκρικήν σιγήν.

Ο νηφάλιος Άγγλος πρεσβευτής εκήρυξεν την έναρξιν της τελετής λέγων: «ο Θεός να φυλάττει την Άνρασσαν» συνέχισε δε οιοτρογυδών αγγλιστί το «Αγία νύχτα σε προσμένουν με χαρά οι χριστιανοί».

Ο ερωτομανής Γάλλος επιτετραμμένος ηκολούθησεν ανακράζων με υψηλάν φωνήν: «ζήτω το ελευθερο Κεμπέκ» ετελείωσεν δε την παρέμβασιν του άδων γαλλιστί το «ήτανε ένα μικρό καράβι που ήταν αταξέυτο».

Ο ευθετής Γερμανός ακόλουθος, κυανόφθαλμος τε χρυσοάφνης ως ήλιος, λαβών την σειράν του και θεωρών τα άσματα μη σοβαράν πρόξιν, εξεφώνησεν μόνον τας εξής αινιγματικές λέξεις: «Ραχ (ό)μάν νυν οφ. Κύνκειον άσμα δια τους Πελαργούς της Αλαστίας».

Ουτω, άπαντες ομίλησαν ελευθερώως.

Κατά την ώρα της υπογραφής δύο ναυτοπαίδες εξυπνέτην έκαστον εκπρόσωπον των μεγάλων δυνάμεων. Εις εγύριζεν τας σελίδας, του κειμένου της Συνθήκης, έτερος δε εκράτει μελανοδοχείον, αποροφητικόν χάρτιν και κονδυλοφόρον.

Όταν και ο τελευταίος πρέσβης έθεσεν την υπογραφήν του εις τα κείμενον της Συνθήκης εις εκκωφαντικό κρότος προέκυθ εις τον αέρα... Ητο το πώμα φυάλης αρρώδου οίνου Καπαναίας.

Της προκήλσεσις δε στιγμιαίως αμχανίας ηκολούθησαν παρατεταμένοι γέλωτες.

Εν τώ άμα, θαλασσοπούλι τι λευκόν, μετά γαμψού ράμφους, ιστάμενον εις τα έάρτια του πλοίου ήνοιξεν τας πτερούγας του ίνα πετάξ εις τους αιθέρας, υποπερδόμενο δε άφηνεν ικανή ποσότητα τίλου.

Όutos, αυξανών την ταχύτητα του λόγω της από μεγίστου ύψους πτώσεως του προσέκρουσεν μετά περιέργου θορύβου εις την περί την

ΘΕΜΑΤΑ
ΥΓΕΙΑΣ

ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΜΑΣΤΟΥ

Γράφει
Ο ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΟΝΤΟΣΤΟΛΗΣ

Η πρώτη επιστημονική αναφορά στον καρκίνο έχει σχέση με τον καρκίνο του μαστού. Έγινε από τον Ιπποκράτη και αναφερόταν σε άρρωση από τα Αθήνα που παρουσίαζε αιμοραγία από τη θηλή του μαστού της. Επειδή η πάθηση προκάλεσε τη διόγκωση και τη διαγραφή του φλεβικού δικτύου των μαστών ο Ιπποκράτης την ονόμασε έτσι, γιατί το δικτύο έμοιαζε με πόδια κάβουρα (καρκίνου).

Ο καρκίνος του μαστού έχει τούς ίδιους χαρακτήρες κάθε άλλης κακοήθους νεοπλασίας κ' όταν δεν αντιμετωπιστεί γρήγορα και αποτελεσματικά καταστρέφει την υγεία και προκαλεί το θάνατο.

Επειδή ο μαζικός αδένας βρίσκεται κάτω από την επιδερμίδα όλων των μεταβολών της αναπαραγωγικής ηλικίας της γυναίκας και επειδή τα επιθηλιακά του κύτταρα εμφανίζουν μεγάλη λειτουργική δραστηριότητα και ευαισθησία, η εξάλειψή τους σε καρκινικά κύτταρα είναι εύκολη. Ετσι πρέπει να δεχτούμε πως η καρκινογένεση στο μαστό αρχίζει στην αναπαραγωγική ηλικία άσχετα από το πότε θα εκδηλωθεί κλινικά.

Ο καρκίνος του μαστού είναι ο πιο συχνός στις γυναίκες. Και αποτελεί μία από τις πιο συχνές αιτίες θανάτου. Στις 25 γυναίκες η μία θα πεθάνει από καρκίνο μαστού και στις 5 γυναίκες με καρκίνο η μία θα πεθάνει από καρκίνο μαστού.

Ο καρκίνος του μαστού εμφανίζεται σε συχνότητα 27% σε σχέση με το καρκίνο άλλης εντόπισης. Στη Δυτική Ευρώπη και Βόρειο Αμερική υπολογίζεται ότι αφορά μία γυναίκα στις 11 και αυτό αντιπροσωπεύει 25.000 νέες περιπτώσεις νέου καρκίνου ετησίως στη Γαλλία, 120.000 νέες περιπτώσεις στις Η.Π.Α. και 1500 - 2000 νέες περιπτώσεις τον χρόνο στην Ελλάδα. Οι πιθανότητες να πάθει η ελληνίδα καρκίνο μαστού στη διάρκεια της ζωής της είναι 3,5%.

Αυτή η συχνότητα διαφέρει από χώρα σε χώρα.

Αυξημένη στη Δυτική Ευρώπη και Η.Π.Α είναι χαμηλή στην Ασία, αν και τελευταία αναφέρεται μεγάλη αύξηση καθώς επίσης στη Νοτιο Αμερική και Ανατολική Ευρώπη και ιδίως στις γυναίκες κάτω των 50 ετών.

Υπολογίζεται ότι το 2000 θα υπάρχουν 1 εκατομμύριο νέες περιπτώσεις στον κόσμο κάθε χρόνο.

Επιδημιολογικές μελέτες μας επέτρεψαν να προσδιορίσουμε ορισμένους παράγοντες που μπορεί να προδιαθέσουν για καρκίνο μαστού. Όπως και πρόσφατες μελέτες αναφέρουν η κατανάλωση λίπους οιονδήποτε μορφής και καρέ θα μπορούσαν να βοηθήσουν την εμφάνιση καρκίνου μαστού.

Οι προδιαθεσικοί παράγοντες είναι:

1 Η κληρονομικότητα, και αφορά συγγενείς Α βαθμού δηλαδή μητέρα και αδελφή σε ποσοστό που διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση.

περίπτωση. Λόγω κληρονομικότητας μπορεί να έχουμε από 1,5 μέχρι 8 φορές περισσότερες πιθανότητες.

2. Χώρα γέννησης. Στη Βόρεια Αμερική και στη Βόρεια Ευρώπη εμφανίζεται πέντε φορές συχνότερα από την Ασία και την Αφρική. Στη Νότια Αμερική και στη νότια Ευρώπη εμφανίζεται σε μέση συχνότητα.

3. Ηλικία. Ο καρκίνος μαστού αποτελεί την πρώτη αιτία θανάτου των γυναικών 35-55 ετών.

4. Ηλικία εμφάνισης και εμφάνισης. Η πρώτη εμφάνιση και η καθυστερημένη εμφάνιση διαπιστώθηκε πως συμβάλλουν στη πιθανότητα εμφάνισης καρκίνου μαστού.

5. Πρώτη κύηση μετά τα 30 χρόνια.

6. Ατεκνία. Οι γυναίκες που δεν γέννησαν εμφανίζουν αυξημένη τη συχνότητα καρκίνου του μαστού αλλά μικρότερη απ' αυτές που γέννησαν το πρώτο τους παιδί μετά τα 35 χρόνια.

7. Θηλασμός. Μέχρι τώρα πιστευόταν πως ο θηλασμός προστατεύει την γυναίκα από καρκίνο του μαστού. Τα τελευταία χρόνια η άποψη αυτή δεν γίνεται αποδεκτή.

8. Η παχυσαρκία.

9. Τελευταία έχει εκφραστεί η άποψη πως υπάρχει κάποιος ιός που βρίσκεται σε λανθάνουσα κατάσταση και που ενεργοποιείται κάτω από την επίδραση διαιτητικών γενετικών και ενδοκρινικών παραγόντων και προκαλεί καρκίνο στο μαστό.

Επειδή ως γνωστό ο καρκίνος δεν θεραπεύεται σκοπός όλων είναι η όσο το δυνατόν πρώιμη διάγνωση. Διότι αυτό μας επιτρέπει την έγκαιρη θεραπεία και γιατί όχι την ίαση.

Το 85% των γυναικών έρχονται στο γυναικολόγο αφού έχουν βρει μόνη τους κάποιο ογκώδη και όταν αυτό αρχίζει να τις ενοχλεί, δηλαδή πάνω από 2-2,5 εκ. κατ'όσο. Αυτό είναι ένα όριο το οποίο θεωρείται ήδη αρκετά προχωρημένο.

Αρα η αυτοεξέταση της ίδιας της γυναίκας μπορεί να προσφέρει πολλά στην έγκαιρη διάγνωση. Η αυτοεξέταση αυτή πρέπει να γίνεται μία φορά το μήνα μετά την περίοδο.

Η περιοδική εξέταση από μαστολόγους ή από άλλους γιατρούς κάθε χρόνο για τις γυναίκες χωρίς πρόβλημα και κάθε έξι μήνες τουλάχιστον για τις γυναίκες με κάποια μαστολογική πάθηση, προσφέρει πολύ στην έγκαιρη διάγνωση κάποιας ανωμαλίας έστω και καλοήθους.

Βέβαια στη σημερινή εποχή η επιστήμη προσφέρει πολλούς προγνωστικούς παράγοντες και θεραπεία για την αντιμετώπιση του καρκίνου. Οι πιο σπουδαίοι προγνωστικοί παράγοντες είναι:

α) το κλινικό στάδιο
β) ο ιστολογικός βαθμός διήθησης των μασχαλιαίων λεμφαδένων.
γ) βαθμός >B 12 του όγκου.

δ) οι ορμονικοί υποδοχείς

Από ότι αναφέρθηκε πιο πάνω σκοπός μας είναι η όσο το δυνατόν πρώιμη διάγνωση του καρκίνου του μαστού.

Παρόλο που οι επιδημιολογικές μελέτες μας επέτρεψαν να ανακαλύψουμε ένα αριθμό παραγόντων επιπλέον της ηλικίας είναι προς το παρόν αδύνατο να στηρίξουμε σ' αυτούς ώστε να προλάβουμε αποτελεσματικά τον καρκίνο του μαστού. Το μόνο μέσο που μπορεί να μας επιτρέψει την πρόωγη διάγνωση είναι ο περιοδικός έλεγχος με μαστογραφία και ιδίως για τους υποκλινικούς καρκίνους (αψηλάφητους) ώστε να αυξήσουμε την επιβίωση και καμιά φορά να επιφέρουμε την ίαση.

Τα νέα αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι η μαστογραφία μπορεί τώρα να «δεί» τι συμβαίνει στο μαστό. Η βελτίωση της οφείλεται στις τεχνολογικές προόδους όπως π.χ. στα πιο ευαίσθητα φίλμ που χρησιμοποιούνται σήμερα. Παράλληλα η δόση ραδιενέργειας είναι τόσο μικρή ώστε οι εμπεριονεγμένες πιστεύουν ότι ο κίνδυνος για μία γυναίκα πάνω από τα 35 είναι απειροελάχιστος.

Επισημαίνεται ότι η έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου του μαστού χάρη στη μαστογραφία αυξάνει το χρόνο επιβίωσης μιας γυναίκας. Και αυτό είναι σημαντικό επειδή ο καρκίνος του μαστού είναι πολύ πιο επιθετικός στις γυναίκες που δεν έχουν φτάσει στην εμμηνοπαύση. Για το λόγο αυτό γυναίκες 38 - 40 πρέπει να υποβάλλονται οπωσδήποτε σε μια μαστογραφία η οποία πρέπει να επαναλαμβάνεται κάθε δύο χρόνια αναλόγως βεβαίως με τις περιπτώσεις.

Ενδεικτικά αναφέρουμε μελέτες που αποδεικνύουν την αξία της κλινικής εξέτασης και της μαστογραφίας.

ΗΠΑ (BCDDP) μαστογραφία κάθε χρόνο, ανακάλυψη 6%, μείωση θνησιμότητας 50%.

ΗΠΑ (HIP) μαστογραφία κάθε τρία χρόνια ανακάλυψη καρκίνου 3%

TABAR (Σουηδία) μαστογραφία κλινική εξέταση κάθε δύο χρόνια, μείωση θνησιμότητας 40%

VERBEEK (Ολλανδία) μαστογραφία κλινική εξέταση κάθε δύο χρόνια, μείωση θνησιμότητας 50% (50-64 χρόνων)

Αρα βλέπουμε η περιοδική επίσκεψη στον ειδικό μαστολόγο και η μαστογραφία περιοδικά προσφέρουν κατά πολύ στη πρόωγη διάγνωση, στην επιβίωση και ακόμη μπορούν να επιφέρουν την ίαση σ' όλες τις γυναίκες.

* Ο Μανώλης Κοντοστόλης είναι μαιευτήρας Γυναικολόγος, ειδικός μαστολόγος, επιμελητής Α υπεύθυνος του τμήματος Παθολογίας και χειρουργικής μαστού της Πανεπιστημιακής Μαιευτικής Γυναικολογικής κλινικής.

Τα
φυτά
μας

Γαρδένια

(Gagdenia gasmioides om Rubiacae)

Γενικά

Κατάγεται από την υποτροπική Ασία (Κίνα) Η καλλωπιστική της αξία οφείλεται τόσο στα μεγάλα βαθυπράσινα γυαλιστερά φύλλα όσο και στα μεγάλα μονά ή διπλά και με έντονο άρωμα λευκά άνθη της. Ανθίζει δύο φορές το χρόνο: τέλος άνοιξη (Μάιο - Ιούνιο) και Φθινόπωρο (Σεπτέμβριο - Οκτώβριο).

Πολλαπλασιασμός

Πολλαπλασιάζεται με επάκρια μοσχεύματα μήκους 10-15 εκ. Απαιτήσεις σε περιβάλλον

Φώς: Αρκέτο, αλλά ποτέ απευθείας στον ήλιο.

Θερμοκρασία: Γενικά 12-18 βαθμούς C. Την περίοδο της άνοιξης, 16 βαθμούς C και πάνω.

Υγρασία: Σχετική Μέτρια μέχρι υψηλή 60-80%.

Εδαφικό μείγμα.

α) Καστανόχωμα 10% ή ερεϊκόχωμα 100%

β) Καστανόχωμα ή ερεϊκόχωμα 3 μέρη

Κουμαρόχωμα 1 μέρος

γ) Καστανόχωμα ή ερεϊκόχωμα 3 μέρη

τύρφη 1 μέρος

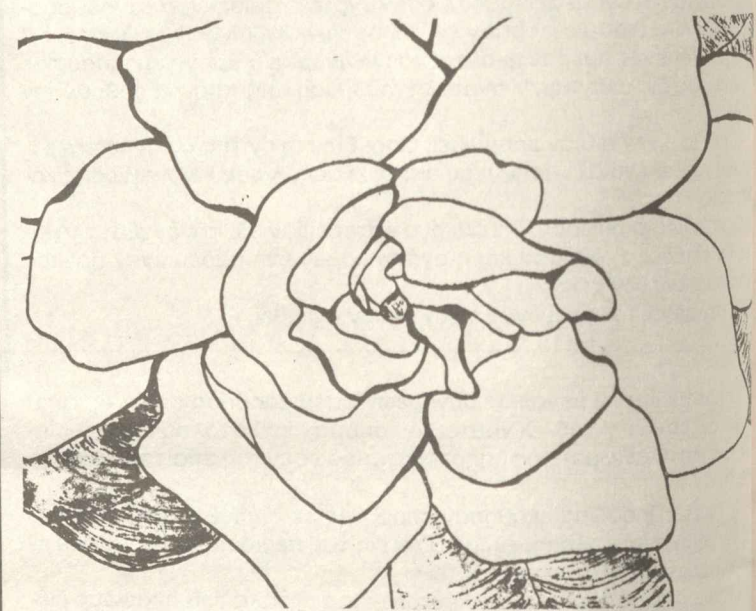
δ) τύρφη 3 μέρη

περλίτης ή άμμος 1 μέρος

(Το χώμα αυτό είναι για φυτά οξυφίλα ή ασβεστόφοβα όπως είναι η γαρδένια αλλά και η καμέλια η αζαλέα και η ορτανσία).

Καλλιεργητικές φροντίδες

Πότισμα: Συχνά πότισμα, με λίγο νερό, την περίοδο της βλάστησης, και αραιότερο την περίοδο της ανάπτυξης (χειμώνας).

Λίπανση: Μόνο την περίοδο της βλάστησης, ανά 20-30 ημέρες, με όξινα λιπάσματα (θετική αμμωνία, νιτρική αμμωνία) που εναλλάσσονται με πλήρη, σε ελαφρές δόσεις (Πλήρη λιπάσματα είναι όσα έχουν τα τρία κύρια θρεπτικά, λιπαντικά στοιχεία: άζωτο N, φώσφορο P ή P2 O3 και κάλιο K ή K2 O).

Αλλαγή γλάστρας: Κάθε 2-3 χρόνια την άνοιξη. Ιδιαιτερότητες

Χλώρωση. Οφείλεται κυρίως σε έλλειψη σιδήρου. Η κατάσταση αυτή αντιμετωπίζεται ή με αντικατάσταση του εδάφους με άλλο που να περιέχει λίγο ή καθόλου ασβέστιο, ή με χορήγηση οργανικού σιδήρου. Ο σίδηρος αυτός μπορεί να χορηγείται είτε προληπτικά πριν εμφανισθεί η χλώρωση, είτε δύο μήνες την περίοδο της βλάστησης, είτε θεραπευτικά μόλις εμφανιστούν τα πρώτα συμπτώματα.

Πέσιμο μπουμπουκίων: Μπορεί να οφείλεται σε:

- Καχεξία του φυτού.
- Μεγάλη δύναμη του φυτού (υπερβολική ανάπτυξη που φεύεται στα συχνά ποτίσματα, στην υπερβολική λίπανση κ.λπ.)
- Χαμηλή θερμοκρασία κάτω των 15 βαθμών C, την περίοδο της άνοιξης.

- Υπερβολικό ή μειωμένο φωτισμό την περίοδο της ανάπτυξης.
- Ακανόνιστα ποτίσματα και λιπάσματα.
- Προσβολές από έντομα (π.χ. μελίγκρες), ασθένειες κ.λπ.

Νομικές Συμβουλές

Γράφει
Η ΒΑΣΩ ΜΕΪΝΤΗ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Ένα από τα πάμπολλα προβλήματα που απασχολούν τις γυναίκες μετά τη λύση του γάμου είναι η οικονομική τους κατάσταση, η οποία για την πλειονότητά τους δεν είναι καθόλου ρόδινη και αυτό συμβαίνει για τους γνωστούς σ' όλες μας λόγους, είτε γιατί εγκατέλειψαν την εργασία τους για να στησουν την οικογένειά τους, είτε γιατί δεν υπήρχε κανένας να βοηθήσει στο μέγαλωμα των παιδιών (κατ' εξοχήν κύρια και αποκλειστική τους ευθύνη) είτε γιατί βοηθούσαν στην επιχείρηση του συζύγου χωρίς κανένα αντάλλαγμα και καμμία ασφάλιση, είτε, είτε, είτε

Κατά την διάρκεια του γάμου, σύμφωνα με το Νόμο και οι δύο σύζυγοι είναι υποχρεωμένοι να συνεισφέρουν στα οικογενειακά βάρη, με την προσωπική τους εργασία, τα εισοδήματά τους και την περιουσία τους.

Μετά την λύση του γάμου, ο ασθενέστερος οικονομικά σύζυγος (που είναι πάντα ή σχεδόν πάντα η γυναίκα), και που λόγω της οικονομικής της κατάστασης είχε την μικρότερη οικονομική συνεισφορά για την αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών, μπορεί να ζητήσει διατροφή από τον οικονομικά ισχυρότερο σύζυγο για να αντιμετωπίσει τις οικονομικές ανάγκες διαβίωσης της, τόσο στην περίπτωση που ο γάμος έχει στην πράξη λυθεί, αλλά δεν έχει εκδοθεί ακόμα διαζύγιο, όσο και μετά την έκδοση διαζυγίου.

Α) Στην πρώτη περίπτωση εάν η γυναίκα έχει διακόψει την σχέση της με τον σύζυγό της για εύλογη αιτία (δηλ. για κάποιο λόγο που ο δικαιοδοτικός αντίκειμενός της διακοπή της έγγραφης συμβίωσης), ή ο σύζυγός της την εγκατέλειψε χωρίς κάποιο λόγο που θα δικαιολογούσε αυτή του την ενέργεια, τότε η σύζυγος που λόγω της οικονομικής της κατάστασης συνεισέφερε, λιγότερο για την αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών, έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον σύζυγό της διατροφή, η οποία ρυθμίζεται από το δικαστήριο, το δε ύψος της προκύπτει και ανάγεται στην διαφορά που θα προκύψει αν από το μισό των οικογενειακών δαπανών αφαιρεθεί η συνεισφορά της συζύγου και η οποία της προκαταβάλλεται κάθε μήνα.

Πρέπει να πούμε ακόμη, ότι αν η γυναίκα εγκατέλειψε τον σύζυγο χωρίς κάποια εύλογη αιτία, τότε δεν δικαιούται καμμία διατροφή και ότι στην περίπτωση που ο σύζυγος την εγκατέλειψε για εύλογο λόγο, τότε δικαιούται ελαττωμένη διατροφή.

Β) Μετά την λύση του γάμου δηλ. μετά την έκδοση του διαζυγίου, η γυναίκα για να ζητήσει διατροφή από τον πρώην σύζυγό της, η συμπλήρωση διατροφής, πρέπει να μην μπορεί να εξασφαλίσει την διατροφή μόνη της από τα εισοδήματά της ή την περιουσία της, να υπάρχει δηλαδή οικονομική αδυναμία και ο σύζυγος που υποχρεούται να χορηγήσει διατροφή να έχει αυτήν την οικονομική δυνατότητα, χωρίς να περιορισθούν οι δίκαιες του ανάγκες διαβίωσης, εφ' όσον βέβαια υπάρχει μία από τις τρεις προϋποθέσεις δηλ. 1) Η ηλικία και η κατάσταση της υγείας της είναι τέτοια που δεν της επιτρέπει να συνεχιστεί η να αρχίσει κατάλληλη εργασία. 2) Στην περίπτωση που έχει την επιμέλεια κάποιου ανήλικου τέκνου και ως εκ τούτου δεν μπορεί να εργαστεί και 3) Δεν βρίσκεται σταθερή ή κατάλληλη εργασία ή χρειάζεται κάποια επαγγελματική εκπαίδευση.

Η διατροφή αυτή μπορεί να καταβάλλεται κάθε μήνα, μπορούν όμως οι σύζυγοι να συμφωνήσουν να καταβληθεί εφ' άπαξ ένα ποσό. Το δικαίωμα αυτό για διατροφή έναντι του πρώην συζύγου, παύει όταν η γυναίκα ξαναπαντρευτεί ή συζεί μόνιμα με κάποιον άλλο.

* Η ΒΑΣΩ ΜΕΪΝΤΗ είναι δικηγόρος.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ	ΟΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΕΠΙΠΛΟΥ
	είναι τώρα, η πρώτη και καλύτερη
ΕΠΙΠΛΟΥ	ΕΠΙΛΟΓΗ σας
ΠΙΝΤΑ ΚΑΠΑ ΑΕΒΕ ΕΚΘΕΣΗ Σ' ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΠΙΠΛΩΝ	28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 39 ΙΩΑΝΝΙΝΑ Τηλ. 0651- 20716

Η ΝΟΜΙΚΗ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΤΕΛΕΙΩΜΕΝΟ ΖΗΤΗΜΑ

Η ισότητα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων ανδρών και γυναικών κατοχυρώθηκε συνταγματικά το 1975.

Η εναρμόνιση των διατάξεων του Αστικού Κώδικα προς τις διατάξεις του Συντάγματος έγινε βασικά με τον Νόμο 1329/1982 επί κυβερνήσεως ΠΑΣΟΚ.

Στο χώρο της εργατικής νομοθεσίας η εναρμόνιση αυτή και ο εκσυγχρονισμός του δικαίου έγινε βασικά με το Νόμο 46/1975, 1302/1982, 1414/1984, 1423/1984, 1424/1984, 1426/1984 και 1483/1984 με τους οποίους κυρώθηκαν, η υπ' αριθ. 100 Διεθνής σύμβαση εργασίας "Περί ισότητας αμοιβής αρρέων και θηλέων εργαζομένων

κρούσε στην πανοπερμία των διατάξεων αυτών μέσα στις χιλιάδες των νομοθετημάτων, στην λειτουργικότητα των νομοθετημάτων, που προσδιορίζεται από την φιλοσοφία τους και την οποία δεν μπορεί να ανατρέψει μια "τροποποίηση" ή μια "προσθήκη" που με προχρηστικότητα συνέταξαν οι γνωστοί μας χλιαροί τεχνοκράτες των Υπουργείων.

Αλλά επειδή δεν πρέπει να μιλούμε αφοριστικά, ευθύς αμέσως καταθέτω ένα παράδειγμα το οποίο είναι και ουσιαστικό μια και αφορά την Ελληνίδα αγρότισσα.

Στον Αγροτικό και Κτηνοτροφικό Κώδικα δεν προβλέπονταν αυτοτελής γεωργική ή κτηνοτροφική αποκατάσταση

για εργασία ισης αξίας", η 111 Διεθνής σύμβαση εργασίας, που καταργεί τις διακρίσεις στην απασχόληση και στο επάγγελμα, ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός χάρτης κ. α. Θεσπίστηκαν διατάξεις για την προστασία της μητρότητας και την κατοχύρωση των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων της γυναίκας.

Παρά τις μεταβολές αυτές, στο χώρο του Διοικητικού Δικαίου υπάρχουν και σήμερα διατάξεις που δεν έχουν εναρμονιστεί απόλυτα με τις περί ισότητας διατάξεις του συντάγματος. Πρέπει να δεχθούμε ότι έγινε προσπάθεια και εκδηλώθηκε η σχετική πολιτική βούληση πλην όμως προσέ-

Ετσι στο άρθρο 24 του Αγροτικού Κώδικα ορίζονταν ότι "Αποκαθίστανται γεωργικάα) Οι εν τώ κτήματι κατοί-

για εργασία ισης αξίας", η 111 Διεθνής σύμβαση εργασίας, που καταργεί τις διακρίσεις στην απασχόληση και στο επάγγελμα, ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός χάρτης κ. α. Θεσπίστηκαν διατάξεις για την προστασία της μητρότητας και την κατοχύρωση των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων της γυναίκας.

Παρά τις μεταβολές αυτές, στο χώρο του Διοικητικού Δικαίου υπάρχουν και σήμερα διατάξεις που δεν έχουν εναρμονιστεί απόλυτα με τις περί ισότητας διατάξεις του συντάγματος. Πρέπει να δεχθούμε ότι έγινε προσπάθεια και εκδηλώθηκε η σχετική πολιτική βούληση πλην όμως προσέ-

Ετσι στο άρθρο 24 του Αγροτικού Κώδικα ορίζονταν ότι "Αποκαθίστανται γεωργικάα) Οι εν τώ κτήματι κατοί-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

κούντες καλλιεργηταί αυτού διακρινόμενοι εις αα) Εγγάμους άρρενας καλλιεργητάς δδ) Αγάμους άρρενες ενηλίκους καλλιεργητές. Παραφερής είναι και η διάταξη του άρθρου 11 του Κτηνοτροφικού Κώδικα. Για την εναρμόνιση των ανωτέρω διατάξεων προς την αρχή της ισότητας ψηφίστηκε από την Βουλή το άρθρο 21 του Νόμου 1790 του 1988 (ΦΕΚ 134 Α). Με τις διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκε μόνο η υποπερίπτωση δδ των ανωτέρω διατάξεων με την διάταξη "δδ) Αγάμους ενήλικες καλλιεργητές ανεξάρτητα από το φύλο του". Δυστυχώς έμεινε άθικτη η υποπερίπτωση αα και έτσι δεν ρυθμίστηκε το ζήτημα, όσον αφορά τις έγγαμες α-

ΑΣ ΚΑΝΟΥΝ ΛΙΓΟ ΑΚΟΜΑ ΥΠΟΜΟΝΗ

Συζήτηση με μαθήτριες και μαθητές

"Ανεξάρτητα από το αστείο, γυναίκες και άνδρες είμαστε σήμερα ισότιμοι. Αφού έκαναν τόσα χρόνια υπομονή οι γυναίκες, ας κάνουν και πέντε δέκα χρόνια ακόμα και θα διορθωθούν τα πράγματα". Ο Σπύρος, μαθητής Λυκείου, είναι κατηγορηματικός, για το θέμα της κοινωνικής διάκρισης των δύο φύλων. Μιλάει με σιγουριά και με απόλυτη πεποίθηση, πως αχρείαστες είναι σήμερα τέτοιες

συζητήσεις, άδικος κόπος η έκδοση γυναικείας εφημερίδας και εν πάσει περιπτώσει αυτά τα θέματα δεν μας αφορούν. Τι λένε όμως οι συμμαθήτρες του, τι λένε οι συμμαθήτριες του, πως προσεγγίζουν σήμερα το πρόβλημα οι νέοι της εφηβείας; Κορίτσια κι αγόρια ενός τμήματος, μιάς τάξης Λυκείου στα Γιάννινα, συζητούν μαζί μας, αποκλύπτουν και αποκλύπτονται.

ΧΡΗΣΙΜΗ Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ;

Δεν ήταν η έννοια της επιδοκμασίας η αποδοκμασίας της εκδοτικής μας προσπάθειας που μας έκανε να ξεκινήσουμε την κουβέντα μας μ' αυτήν. Ήταν η επιθυμία μας να προσεγγίσουμε τη νέα γενιά και να την αφουγγραστούμε. Πιο αποφασιστικά τ' αγόρια ανοίγουν τη συζήτηση.

ΠΑΝΟΣ: "εφ' όσον δεν υπάρχει εφημερίδα για τους άνδρες δεν βλέπω το λόγο να βγει για τις γυναίκες".

ΣΠΥΡΟΣ: "Δεν μπορεί να λύσει προβλήματα".

Δεν αργεί όμως νάρθει και ο αντίλογος:

ΗΡΑ: "Τα προβλήματα τους δεν τα έχουν συνειδητοποιήσει οι γυναίκες, πολύ περισσότερο δεν τα συνειδητοποιήσαν οι άνδρες. Η έκδοση της εφημερίδας είναι μια καλή κίνηση, να γίνουν γνωστά τα προβλήματα και να συνειδητοποιηθούν".

ΑΓΑΠΗ: "είναι γνωστά τα προβλήματα, η εφημερίδα όμως θα δώσει έμφαση σ' αυτά".

ΓΙΩΤΑ: "Δεν αρκεί να γνωρίσουν οι γυναίκες τα προβλήματα τους, πρέπει να θρουν τρόπους και να τα αντιμετωπίσουν. Η εφημερίδα πρέπει να συμβάλλει και σ' αυτό".

Η διαφορετική τοποθέτηση από τα κορίτσια, κάνει όμως τον Πάνο να επανέλθει.

"Η έκφραση των προβλημάτων των γυναικών μπορεί να γίνει και από τις υπόλοιπες εφημερίδες, δεν χρειάζεται ειδική εφημερίδα". Η συζήτηση στρέφεται τώρα στα γυναικεία περιοδικά που κυκλοφορούν στην Ελλάδα. Όλοι και όλες δέχονται ότι τα έντυπα αυτά αντιμετωπίζουν τη γυναίκα επιφανειακά, ασχολούνται πε-

ρισσότερο με την μόδα και την ομορφιά. Τα κορίτσια επιμένουν ότι χρειάζεται κάτι πιο ουσιαστικό και βρίσκουν σύμφωνο και τον Λεωνίδα:

ΛΕΩΝΙΔΑΣ: "Είναι φυσικό να θέλουμε όλοι μας να αρέσουμε. Όμως δεν είναι μόνο η εξωτερική εμφάνιση που μετράει. Μετράει και η εσωτερική καλλιέργεια. Αυτά τα περιοδικά δεν τονίζουν τον πραγματικό κόσμο της γυναίκας την προσεγγίζουν επιφανειακά και ανούσια".

Ο Πάνος όμως επιμένει: "Η δομή αυτών των περιοδικών

στο ερώτημα αν υπάρχει πρόβλημα ισότητας ανδρών και γυναικών, στη κοινωνία, ειδικότερα στην πολιτική στο σπίτι στην εργασία και αλλού.

ΒΑΣΩ: "Αν και η ισότητα είναι καταχωρημένη στο σύνταγμα, στην πραγματικότητα δεν υπάρχει κι αυτό το βλέπουμε χαρακτηριστικά στην πολιτική και στην εργασία. Τις πιο υπεύθυνες θέσεις τις κατέχουν άνδρες".

Ο Λεωνίδας χωρίς να διαφωνεί στην ουσία με τη συμβατική του, πιστεύει ότι στους νέους ανθρώπους αλ-

είναι τέτοια γιατί οι γυναίκες το ζητάνε.

Η Γιώτα έχει αντιρρήσεις και επισημαίνει ότι η κοινωνία καλλιεργεί, αυτή την νοοτροπία. Η συζήτηση γι' αυτό το θέμα κλείνει με μιά ενδιαφέρουσα παρατήρηση της Ηρας:

"Ενα ολοκληρωμένο γυναικείο περιοδικό θα πρέπει να τα έχει όλα, να μην είναι επιφανειακό, αλλά και να μην γίνεται κουραστικό".

ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ;

Η συζήτηση γενικεύεται. Αναζητάμε τώρα απάντηση

λάζει η νοοτροπία, αρχίζει να γίνεται τρόπος ζωής η ισότητα.

"Στα νέα ζευγάρια υπάρχει σεβασμός στη κοινή ζωή".

Ο Σπύρος όμως είναι απόλυτα διαφορετικός στη γνώμη του:

"Στη γενιά μας που αποτελεί το μέλλον του τόπου υπάρχει ισότητα. Και μάλιστα με ελαφρύ προβάδισμα των γυναικών".

Ενα γενικό επιφώνημα (ωχ!) δεν πτοεί τον Σπύρο που συνεχίζει: Κοιτάξτε τι γίνεται στα κέντρα διασκέδασης. Τις κοπέλες τις αφήνουν, ενώ σ'

εμάς ζητάνε ταυτότητες".

Γελάμε όλοι καταγράφοντας μια "ενδιαφέρουσα" γυναικεία "κατάκτηση" κι εμείς ρωτάμε αν τα κορίτσια έχουν προβάδισμα και στις ελευθερίες από το σπίτι.

"Η γιαγιά μου λέει ότι ο αδελφός μου μπορεί να κάνει ότι θέλει γιατί είναι αγόρι, όχι όμως κι εγώ" λέει η Νατάσσα. "Οι γονείς μου είναι λίγο διαφορετικοί όμως στον αδελφό μου δίνουν μεγαλύτερη ελευθερία".

Η Γιώτα ανοίγει ένα άλλο θέμα λέγοντας ότι ο καταμερισμός εργασίας στο σπίτι είναι σε βάρος της γυναίκας. Τ' αγόρια το παραδέχονται. Εξάλλου ο Σπύρος, όπως λέει, δεν έπλυνε ποτέ ούτε ένα πιάτο. Επιμένουν όμως μερικά απ' αυτά αλλιώς:

"Τώρα υπάρχουν τα μηχανήματα", λέει ο Πάρης, "και οι δουλειές στο σπίτι δεν είναι τίποτα σπουδαίο. Σε δύο ώρες τελειώνει η δουλειά της νοικοκυράς. Παλιά έπρεπε να πάνε χιλιόμετρα οι γυναίκες για να θρύνει νερό, να πλύνουν στη σκάφη, τώρα υπάρχουν τα πλυντήρια".

Μερικά κορίτσια επιμένουν ότι κάποιος πρέπει να βάλει τα ρούχα στο πλυντήριο, να τα απλώσει να τα μαζέψει, να τα σιδερώσει. Ο Πάρης όμως επιμένει:

"Ε, δεν πρόκειται να πέσει και κάτω από την κούραση μια γυναίκα!".

"Και τα μωρά που συνήθως τα φροντίζουν οι γυναίκες;"

ρωτάει κάποια. "Ε, γι' αυτά δεν έχουν βγει μηχανήματα" έρχεται η απάντηση κλείνοντας με γέλια κι αυτό το θέμα. Κλείνοντας το θέμα και ανοίγοντας πελώρια ερωτηματικά.

ΑΣ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Το ερώτημα αν το πρόβλημα της γυναικείας ανισότητας είναι πρόβλημα δημοκρατίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έφερε αρκετή αμηχανία στη συζήτηση. Η Ηρα εντόπισε το πρόβλημα κυρίως στις καθυστερημένες χώρες, εκεί που για παράδειγμα σκοτώνουν τις γυναίκες αν δεν δώσουν προίκα ή σε άλλες χώρες όπου η Θρησκεία αναγκάζει τις γυναίκες να μη φανερώνουν ποτέ το πρόσωπο τους δημόσια.

Όμως και σ' αυτό το θέμα η συνάντησή τη γενική αποδοκμασία ο Σπύρος επέμνε:

"Αν δεν αρέσει αυτό στις γυναίκες, ας αλλάξουν θρησκεία".

Ο Σπύρος επέμνε, αγνοώντας μια ολόκληρη κοινωνική καταπιεστική πραγματικότητα. Επέμνε, με την ίδια νοοτροπία, όπως και στην αρχή που συνιστούσε στις γυναίκες λίγο ακόμα υπομονή.

Επέμνε, κάνοντας μας να βάλουμε την συμβουλή του τίτλο στο ρεπορτάζ.

Οχι βέβαια γιατί οι απόψεις του κυριαρχούν στη συζήτηση - κάθε άλλο - αλλά γιατί η νοοτροπία του είναι κυρίαρχη στην κοινωνία μας. Πιστεύουν με όχη για πολύ ακόμα.

**ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΜΑΚΗΣ ΜΥΛΩΝΙΔΗΣ**
Προϊστάμενος Πωλήσεων
28ης Οκτωβρίου 25 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
τηλ. 31700 FAX 37630

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΑΠΗΤΩΝ
"ΜΕΚΚΑ"**
Μεγάλες προσφορές, μέχρι και 30%
έως τέλη Μάη
Ε. ΔΟΥΒΑΝΑ
Παύλου Μελά 22 Δίπλα στο ΙΚΑ
τηλ. 20.478

ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ

φαρισαϊσμοί

Το ρεπορτάζ ήταν γραμμένο από γυναίκα, Σε μιά "έγκριτη" ημερήσια εφημερίδα. "Προοδευτική" μάλιστα. Αθώωθηκαν, έλεγε, δύο ανιστοριολόγοι στη Καστοριά που αρνήθηκαν να πάρουν μέρος στην άμβλωση μιάς γυναίκας για συνειδησιακούς λόγους. Η τυχόν συμμετοχή τους ήταν αντίθετη με τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις γιατί θεωρούσαν την άμβλωση, φόνο. Ο σύζυγος της γυναίκας τους μήνυσε. Και το δικαστήριο τους δίκαιωσε πανηγυρικά! Τους αθώωσε! Μάλιστα κάποιος δικαστής μίλησε για αντισυνταγματικότητα του νόμου που νομιμοποίησε τις άμβλώσεις. Και η απόφαση έλεγε το ρεπορτάζ θα δημοσιευθεί στο Αρχείο Νομολογίας (νομικό περιοδικό) με ευνοϊκά και επαινετικά σχόλια από ανώτατους δικαστικούς.

Ωραία λοιπόν! Δεν είναι αντισυνταγματικό να σφάζονται παράνομα οι γυναίκες, χωρίς στοιχειώδεις επιστημονικές προδιαγραφές, όπως η παρουσία αναισθησιολόγου, και είναι αντισυνταγματικός ο νόμος που κάνει υποχρεωτική τη παρουσία του;

Ποιά δεν ξέρει πως πληρώθηκε το τμήμα αυτής της παρανομίας; Με τη ζωή χιλιάδων γυναικών που δεν ξαναζήνησαν ποτέ μετά την "παράνομη" νάρκωση τους.

Ποια δεν ξέρει πως απ' τις άμβλώσεις δεν θα μας σώσει η παρανομία τους; Αυτή απλά θα κάνει πιο δύσκολη πιο επικύνδυνη τη ζωή μας. Απλά θα θησαυρίζει τους ιδιοκτήτες των γυναικολογικών κλινικών. Άλλα πράγματα θα βοηθήσουν. Η συνεχής, μεθοδική, επίμονη αγωγή γιά την αντισύλληψη στις νεαρές ηλικίες, ο οικογενειακός προγραμματισμός και η πληροφόρηση των γυναικών.

Κι όχι τίποτα άλλο. Αλλά το ρεπορτάζ το υπέγραφε γυναίκα κ' ήταν ευνοϊκό γιά τους ευσυνειδητούς κατά τα άλλα αναισθησιολόγους. Η μιά αναισθησιολόγος ήταν επίσης γυναίκα. Και η γυναίκα που κατέφευγε στην άμβλωση είχε ήδη πέντε παιδιά!

Θάνατος στις έγκυες με AIDS

"Αν μιά γυναίκα βρεθεί να έχει AIDS, θα πρέπει να σκοτώνεται, για να τελειώσει μαζί της και το AIDS. Δεν θα πρέπει να τερματιστεί μόνο η κύηση, διότι η γυναίκα θα εξακολουθήσει να μεταδίδει το AIDS". Αυτά υποστηρίζει στο κοινοβούλιο της χώρας του Ζιμπάμπουε, ο φύλαρχος Ναθάνιελ Μοντόκο. Στη Ζιμπάμπουε 400.000 με 600.000 άτομα είναι φορείς και υπολογίζονται σε 16.000 με 20.000 όσοι έχουν προσβληθεί από AIDS.

Συνέχεια. από τη σελ. 15

4. Πρέπει να έχουμε πλήρη αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού. Για τον λόγο αυτό απαιτείται ένα νέο οικονομικό πλαίσιο και ένα φορολογικό σύστημα με παράλληλη εφαρμογή ενός φιλόδοξου επενδυτικού προγράμματος.

Όμως γίνεται προσπάθεια από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αρθούν τα εμπόδια στην ελεύθερη λειτουργία του μηχανισμού της αγοράς και έτσι δημιουργούνται νέες μορφές και συνθήκες απασχόλησης. Πιστεύουμε ότι αυτό είναι επικίνδυνο γιατί δημιουργούνται "άτυπες μορφές απασχόλησης".

Πρέπει λοιπόν να διασφαλιστεί η ισότιμη αντιμετώπιση των εργαζομένων που έχουν άτυπη μορφή απασχόλησης και να αντιμετωπίζονται μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων. Άκομα θα πρέπει να διασφαλιστούν τα κατώτερα όρια κοινωνικής προστασίας.

5. Τέλος πρέπει να αναπτυχθούν τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Πληροφόρησης, ώστε να αξιολογούνται και να αξιοποιούνται ανάλογα τα στοιχεία που συλλέγονται και να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε αυτά όχι μόνο κρατικών φορέων αλλά και διαφόρων κοινωνικών ομάδων και τελικά των πολιτών.

Με τους παραπάνω στόχους πιστεύουμε ότι θα είναι δυνατή η σύγκλιση των οικονομικών και των κοινωνικών και θα αποφύγουμε να κάνουμε τους πλούσιους πλουσιότερους και τους φτωχούς φτωχότερους.

Συνέχεια από τη σελ. 15

πόντος Μ. Ασία, Α. Θράκη, Α. Ρουμλία, Β. Κύπρος και τώρα Β. Ήπειρος, Γεωργία, Καζακστάν, ερημώθηκαν από το Ελληνικό στοιχείο που είχε πανάρχαιες ρίζες σ' αυτούς τους τόπους.

Διατρωνόουν ότι η γυναίκα μπορεί να παίξει σπουδαίο ρόλο στο σχηματισμό μια μεγάλης Βαλκανικής οικογένειας και στην απομάκρυνση των φαντάσματος του πολέμου που βρίσκεται πλέον πρό των πυλών μας.

Διάλογος;

Η πρωτοβουλία της υφυπουργού Γυναικών κ. Αρσένη, να κάνει διάλογο δημόσιο με τους φορείς όλης σχεδόν της χώρας για την πράσινη βίβλο, δεν λέω, καλή και περκαλή ήταν. Τι βγήκε όμως από όλη αυτή την ιστορία για την οποία και χρέμα και κόπο έδωσε η κυβέρνηση; Από την εμπειρία της κουβέντας που έγινε στα Γιάννινα φοβόμαστε ότι η πρωτοβουλία δεν απέδωσε καρπούς. Ότι έγινε, έμοιαζε δυστυχώς με επίφαση διαλόγου. Οι φορείς καλούνταν να πάρουν μέρος στη συζήτηση για το πολύ σοβαρό ζήτημα της κοινωνικής πολιτικής που πρόκειται να εφαρμοστεί στην Ευρώπη ειδικά σε ότι αφορά τις γυναίκες. Μόνο που η πρόσκληση τους έφτασε πολύ αργά. Καλούνταν να πουν τη γνώμη τους και να προτείνουν. Μόνο που οι περισσότεροι αγνοούσαν το θέμα και ήταν ανείργοι. Νομίζουμε δεν στέκει σαν δικαιολογία η άποψη ότι πίεζε ο χρόνος για μιά καλύτερη προετοιμασία, γιατί έπρεπε να παραδοθούν οι προτάσεις στην Ευρωπαϊκή ένωση ως τις 31 Μαρτίου. Γιατί ο διάλογος δεν είναι αυτοσκοπός. Έχει σημασία όταν έχει κάποια αποτελέσματα. Αλλιώς προκαλεί εύλογα ερωτηματικά ή για τις προθέσεις των οργανώσεων ή για τις ικανότητες τους. Κι οι είναι κρίμα αν οι προθέσεις τους είναι πράγματι αγαθές. Τα παραπάνω δεν απαλλάσσουν βέβαια τους μαζικούς φορείς απ' τις ευθύνες τους. Από ένα, δύο εκπαιδευτικούς ακούσαμε κάτι συγκεκριμένο. Όπως αλλιώς παρουσία περιμέναμε απ' τον Δήμο των Ιωαννινών. Δεν συμφωνούμε επίσης με την πλήρη άρνηση και τον μηδενισμό, πολύ περισσότερο όταν αυτά δεν στοιχειωθούνται, και δεν συνοδεύονται από προτάσεις. Έστω κι αν η δικαιολογία γι' αυτό έχει βάση.

Αποδοκμαζούν κάθε παραχάραξη της ιστορίας μας. Συμπαράστανται και στέκονται αλληλέγγυοι στο δράμα του σερβικού λαού, του κούρδικου και αρμενικού λαού του παλαιστινιακού λαού.

Καταγγέλουν την βία, τον πόλεμο, τον βιασμό των γυναικών και ζητούν από τις διεθνείς οργανώσεις και οργανισμούς την άμεση λήψη μέτρων για να σταματήσει να χύνεται αίμα.

Φίλες

Για να αλλάξουμε την νοοτροπία που επικρατεί για την ισοτιμία, για να καθιερώσουμε νέες αξίες, για να δημιουργήσουμε νέα κοινωνία όπου οι ίδιες οι δομές της θα εμποδίζουν το πτωχόπαισμα, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη η συνεργασία όλων των δημοκρατικών γυναικείων οργανώσεων και ομάδων.

Ας είναι λοιπόν η 7η Μάρτη 1994 ημέρα αρχής νέων αγώνων με σύγχρονο πολιτικό λόγο και πράξη. Αφετηρία κατοχύρωσης της αυτονομίας του Γ.Κ. και ταυτόχρονη ποιοτική αναβάθμιση των σχέσεων του με τους πολιτικούς.

Σύνδεσμος διαζευγμένων ανδρών

Ναι καλά διαβάσατε, υπάρχει σύνδεσμος διαζευγμένων ανδρών. Και μάλιστα πανελλήνιος. Και μάλιστα "συνεντευξιάστηκε" εκεί κάπου στο τρίτο δεκαήμερο του περασμένου Φεβραρίου. Εμείς βέβαια δεν πολυκαταλάβαμε τους σκοπούς του. Δηλαδή τι βρε παιδιά πόλεμος κατα των "πρώην". Ετσι, τόσο απλοϊκά λύνονται τόσο πολυσύνθετα κοινωνικά προβλήματα; Αλλά αυτό που μας ξάφνιασε πιο πολύ είναι η απαίτησή τους να καταργηθεί ο νόμος που δικαιολογεί αναπροσαρμογή της διατροφής λόγω πληθωρισμού κ.λ.π. Και πως δηλαδή, αν μια γυναίκα με δύο παιδιά ηλικίας 2-3 ετών χώρισε πριν 10 χρόνια και το δικαστήριο επέδωσε μια διατροφή 20.000 δεν πρέπει να έχει δικαίωμα αναπροσαρμογής της διατροφής; Με τον επίσημο πληθωρισμό να υπολογίζουμε, το κόστος ζωής έχει τουλάχιστον διπλασιαστεί σε μιά δεκαετία; Εμ τα παιδιά που μεγάλωσαν δεν έχουν, μεγαλύτερα έξοδα; Εμείς λέμε πως αυτά τα προβλήματα πρέπει να λύνονται μακριά από τα δικαστήρια. Να λύνονται ανάμεσα στον άνδρα και τη γυναίκα που χωρίζουν, με γνώμονα τη προστασία των παιδιών και του πιο αδύνατου απ' τους δύο. Ανθρώπινα, πολιτισμένα. Οχι ανθρωποφραγικά. Αλλά όσο θα υπάρχουν πατεράδες που δεν κατανοούν από μόνοι τους τις ανάγκες των παιδιών τους και χρειάζεται να τους το επιβάλει κάποιο δικαστήριο, καθώς είναι ο νόμος. Προστατεύει τα παιδιά από κείνους που θεωρούν "ατυχία τη στιγμή που γεννήθηκε το παιδί τους" καθώς μας είπαν και οι κ. "πρώην".

Οι γυναίκες πίνουν;

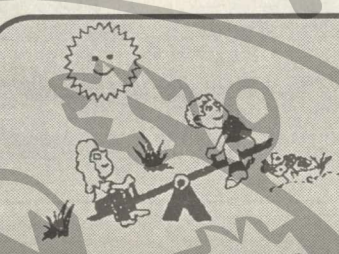
Μέχρι το 1975 το ποσοστό των γυναικών στο σύνολο των αλκοολικών ατόμων στην Ελλάδα ήταν 6%. Σήμερα το ποσοστό αυτό έφτασε το 15%.

**ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ
ΕΣΘΗΣ**

Γιατί ΕΣΘΗΣ σημαίνει ρούχο
ΑΡΙΣΤΕΑ ΡΑΡΡΑ - ΒΑΣΩ ΝΤΟΥΝΙΑ

28ης Οκτωβρίου 28
τηλ. 31741

**ΔΩΡΑ -
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΤΡΑΜΠΑΛΙΝΟ
ΖΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ**

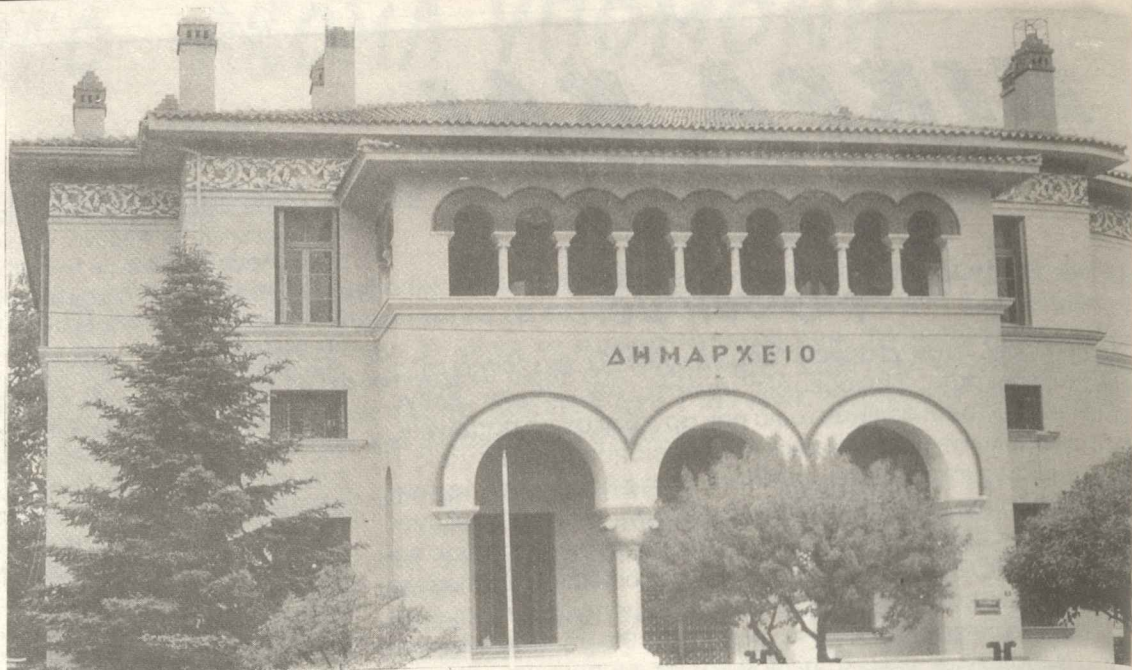
Τα ωραιότερα παιχνίδια του κόσμου
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 40 (ΠΛ. ΠΑΡΓΗΣ)
ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ. 70408

**ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ**

Ολα τα επίπεδα
Οπτικοακουστικά
Μέσα
Ολιγομελή τμήματα
ΓΥΝ. ΠΙΝΔΟΥ 12
ΚΑΡΑΒΑΤΙΑ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
τηλ.: 0651-37414

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΛΕΙΤΣΑ
πτυχ. Παν. Düsseldorf
Γερμανίας

Ενας αιώνας άντρες

Συμπληρώθηκαν φέτος 81 χρόνια από την απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Η πρωτεύουσα της Ηπείρου συνεχίζει να γράφει την ιστορία της. Με τη συμμετοχή όλων, τονίζουν οι πανηγυρικές ομιλίες και τα επετειακά μηνύματα. Πίσω όμως από τα ωραία λόγια μια πικρή

Η αντιδραστική "προϊστορία" του νεοελληνικού κράτους στερούσε βέβαια διά νόμου στη γυναίκα το δικαίωμα του "εκλέγειν" και "εκλέγεσθαι". Όμως τις νομικές "απαγορεύσεις" διαδέχτηκαν οι κοινωνικές που ανθίστανται σταθερά στην κοινωνική εξέλιξη από το 1951 που η Ελευθερία Σιόμπο-

λα ως πρώτη γυναίκα εισέρχεται στο δημοτικό συμβούλιο, ως σήμερα. Είναι χαρακτηριστικό ότι σ' όλες τις δημοτικές περιόδους (1951-1994) ο αριθμός των γυναικών δημοτικών συμβούλων μεταβάλλεται από το 1 στο 2 και αντίστροφα, με εξαίρεση την περίοδο 1979-1982 όπου 4

πραγματικότητα προβάλλει τις δικές της αντιρρήσεις. Όλες κι όλες 12 γυναίκες έσπασαν τα άδυτα των ανδρών, σε μία περίοδο 40 και πλέον χρόνων και κατέλαβαν μία θέση στο Δημοτικό συμβούλιο της πόλης των Ιωαννίνων, στον πρώτο θεσμό τοπικής εξουσίας.

γυναίκες διετέλεσαν δημοτικοί σύμβουλοι. Φυσικά σ' όλες αυτές τις περιόδους ο αριθμός των ανδρών δημοτικών συμβούλων κυμαίνονταν από 20-25 κάθε φορά. Δώδεκα γυναίκες λοιπόν, σε σαράντα τόσα χρόνια, δημοτικοί σύμβουλοι. Ούτε λόγος βέβαια για το ύπατο δημαρχιακό

αξίωμα. Αυτό το διαχειρίστηκαν αποκλειστικά οι εκπρόσωποι του "ισχυρού" φύλλου. Δώδεκα γυναίκες που η παρουσία τους όχι μόνο δεν αμβλύνει της πραγματικότητας της κοινωνικής ανισότητας ανδρών-γυναικών, αλλά την υπογραμμίζει με τον πιο έντονο τρόπο.

Δώδεκα λοιπόν και ο αριθμός μας επιτρέπει να κάνουμε μία ονομαστική αναφορά.

-Ελευθερία Σιόμπολα, διατέλεσε δημοτική σύμβουλος στην περίοδο 1951-1954 επί δημαρχίας Θεόδωρου Θεοδωρίδη και την περίοδο 59-64 επί δημαρχίας Γρηγορίου Σακκά.

-Ελένη Τσίγκα, δημοτική σύμβουλος στην περίοδο 1959-1964.

-Σοφία Μπέγκα, σύμβουλος στην περίοδο 1965-1967 επί δημαρχίας Γεωργίου Μελανίδη και Χριστόφορου Κωσταδήμα, σύμβουλος επίσης και στην περίοδο 1974-1975 επί δημαρχίας Αλέξανδρου Πίκουλα.

Αννα Θρωμοπούλου, δημοτική σύμβουλος στις περιόδους 1965-1967, 1974-78 και 1979-1982 (δήμαρχοι Κ.Φρόντζος,

Θ.Γεωργιάδης)

-Νατάσσα Μπέγκα, δημοτική σύμβουλος στην περίοδο 1975-1978 (δήμαρχος Κ. Μπέγκας)

-Ηλέκτρα Δούμα, δημοτική σύμβουλος την περίοδο 1979-1982.

-Αθανασία Κούτουλα-Μέρτζου, σύμβουλος στην ίδια περίοδο.

-Αγγελική Μανοπούλου-Ροκα, σύμβουλος στην ίδια περίοδο.

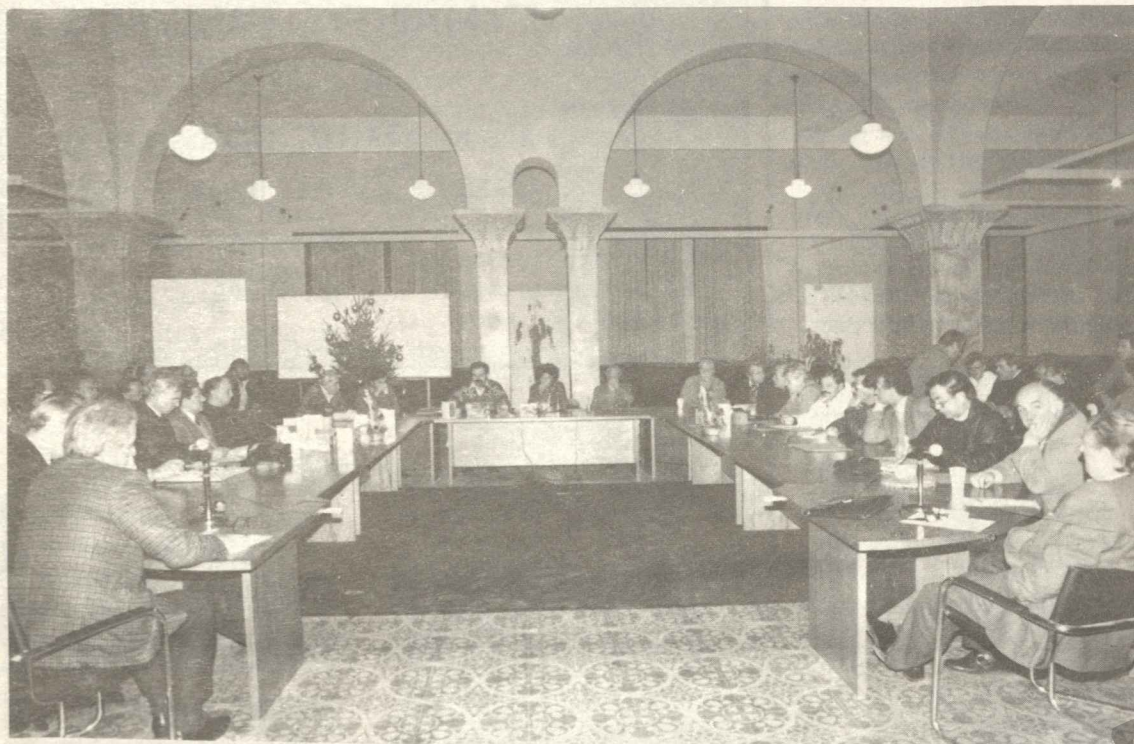
-Αρτεμής Καρασάα, δημοτική σύμβουλος την περίοδο 1983-1986 (επί δημαρχίας Σ.Κατάνη)

-Λωρεττα Ράτσικα, σύμβουλος στις περιόδους 1987-1990 και 1991-1994 (δήμαρχος Φ.Σαλιός)

-Αλίκη Παπαχρήστου, σύμβουλος στην περίοδο 1991-1994.

Η έρευνα μας στο Δήμο Ιωαννίνων δεν δίνει κάτι διαφορετικό απ' αυτό που ισχύει σε όλους τους Δήμους, στη βουλή, στα υπουργεία, στις κρατικές διευθυντικές θέσεις.

Η μικρή συμμετοχή της γυναίκας στα κέντρα της εξουσίας προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό και το περιεχόμενο μιας εξουσίας που ασκείται και για τις γυναίκες, όμως ουσιαστικά χωρίς αυτές.

Εκτός θέματος

Ωραία, πάρα πολύ ωραία. Παρήλθε το τρελλό μας καρναβάλι ή αυτή την ψευδαίσθηση έχουμε, αλλά δεν θα ριέσαι τι είναι η ζωή, ένα τσάφ, ήρθε η άνοιξη και καλοκαίρι μύρισε και γω τον κρυφό σας τον καημό τον ξέρω. Και τον καημό τον ξέρω και την λύση την έχω αλλά δεν τη λέω. Ξέρω την υστερία που θα αρχίσει, να παλανάται, τη βλέπω τη σύγχυση στο μάτι. Ξέρω που κρυφά δοκιμάζετε τα περσινά τα ανοιξιότικα και ούτε ένα να μη μπαίνει, ούτε μια φούστα να μη κουμπώνει. Πως μπαίνουν τ' άτιμα στο πλύσιμο! Θα φταίει το απορρυπαντικό. Κι αρχίζει μετά το υπαρξιακό και ο φθόνος για τις πανταχού 1.80, κιλά 62, ένας ρατσισμός! "Μμ... σιγά, αυτές είναι όμως χαζές." Λές κι αν είσαι 1.52 με περιφέρεια όσο η περιφέρεια Κιλκίς έχεις 180 ι.σ.υ., εγγυάται η κυτταρίτιδα μυαλό πυρηνικού φυσικού; Δεν νομίζω. Κυκλοφορούν βέβαια χιλιάδες διάιτες αστραπή σε έγκυρα

περιοδικά όπως το τηλεκοντρόλ, που έχουν ως εξής: Το πρωί μία θρούβα πράσινη, το μεσημέρι μία θρούβα η αειθαλής και το θράδυ μία θρούβα η κλαίουσα. Προσοχή οι θρούβες να είναι μονοκοτυλήδονες γιατί αλλιώς δεν πιάνει η διάιτα.

Ας σοβαρευτούμε λέω εγώ. Μάθαμε τώρα. Δύο είναι τα προβλήματά. Ενα γιατί δεν είναι όλες Σίντυ Κρόφορντ και ένα γιατί δεν είναι η Βίβη Δράκου, ή αλλιώς γυναίκα της Πίνδου. Τέτοια αυτοθυσία! Μορφωμένη γυναίκα βρήκες την ευκαιρία να τον χωρίσεις τον τύραννο και συ πιάς και τον παντρεύεσαι ξανά. Ωραία μηνύματα λαμβάνουμε καθημερινά. Παρ' όλο που μια γραμματέας μπαίνει, μια θαϊνεί μία είναι στο κατώφλι, αυτή τίποτα. Όλο μια καταπίεση κι 'όλο εκεί, από δίπλα. Βέβαια, γιατί όλες οι ερωμένες ανά την ιστορία είναι γραμματείς, (ουχί φαρμασάιες), ποτέ δεν κατάλαβα. Τραβάει φαίνεται να ξε-

ρεις στενογραφία.

Κάπως έτσι καταναλώνουμε φαϊά ουσία. Κι αφού λύσαμε όλα τα ζητήματα, είναι και το τι θα φορεθούμε την εβδομάδα των παθών στην εκκλησία. Και μη μας πείτε, πως δεν απασχολείσθε, γιατί θάνατι ψέμα κι το ξέρω. Τα σκούρα κάνουν, πιο θλιμμένα, πιο ντεκαϊνάνς, τα ανοιχτά για την Ανάσταση, για τη δεκαετία του Πάσχατος προς το σεμνό με μια δαντελίσια.

Διότι πως θα εκθέσετε εαυτόν στο εκκλησιαστικό πως θα πάτε με το περσινό το συνολάκι, το οποίο σιμείωση όλοι ξέρουν πως το πήρατε με τις εκπαιδευτικές δηλαδή μάλλον δεν πάει καλά η δουλειά του συζύγου και τι θα γίνετε τώρα εσείς στον κόσμο;

Γι' αυτό λέω, μάλλον το ότι έφυγε το καρναβάλι περί ψευδαίσθησής πρόκειται.